

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

Ford Paich

Krška vas ☎ 0608/59-059
Novo mesto ☎ 068/21-123

1,1 MILIJARDE TOLARJEV ZA TELEFONIJO

NOVO MESTO - Novomeška poslovna enota Telekom Slovenije gradi in vzdržuje telekomunikacijske objekte v 10 občinah na Dolenjskem, v Beli krajini in v Posavju. Na tem območju je bilo konec oktobra 55.862 telefonskih priključkov, gostota pa je 31,8 telefonskega priključka na 100 prebivalcev. Ze 61 odst. omrežja je digitaliziranega. Pred dnevi so zamenjali polelektronsko centralo v Smarjeti z novo digitalno, gradijo optični kabel, ki bo omogočil zamenjavo take centrale tudi v Dobovi, še v tem mesecu bodo zamenjali centralo v Velikem Gabru. Letos bo Telekom Slovenije za razširitev zmogljivosti na območju PE Novo mesto porabil 1,1 milijarde tolarjev, v omrežje so oziroma še bodo na novo vključili 4.400 priključkov in ob koncu leta bo prišlo 32,2 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev.

NOVO TOPLIŠKO ZAJETJE - Onesnaženje je pospešilo dela pri urejanju nove vrtine v Dolenjskih Toplicah, kjer je dovolj zelo kakovostne vode.

V Podturnu onesnaženje vode s plinskim oljem

Takojšnje ukrepanje

DOLENJSKE TOPLICE - Prejšnjo sredo dopoldne so občani obvestili policijo, da je tik ob vodovodnem zajetju Radešca prišlo do izlitja neke snovi, verjetno plinskega olja. Čeprav količina tekočine, ki je stekla po cesti, ni bila velika, je bila nevarnost večja, ker jo je dež s ceste spiral v zajetje. Znano pa je, da liter nafte onesnaži milijon litrov vode.

Novomeška Komunala je takoj ukrepala, izključila zajetje iz vodovodnega sistema Dolenjske Toplice - Uršna sela in začela vodo v vodohran Cvinger dovajati iz Straže. Analiza vode je pokazala pravilnost take hitre odločitve, saj je bila voda v zajetju nesporno onesnažena.

Komunalci so se takoj lotili čiščenja zajetja in ga do naslednjega dne tudi očistili, tako da so ga lahko v četrtek zvečer spet vključili v vodovodni sistem. V tem času pa so v vodohran Cvinger pripeljali najmanj 250 kubikov vode iz Straže. To izlitje je pospešilo urejanje zajetja pri novi vrtini nad bazenom v Dolenjskih Toplicah, ki ga bodo uredili do konca leta.

SLS ni županov glasovalni stroj

Prvak novomeške SLS Tone Hrovat o šepavi koaliciji in burnih dogodkih v njej - SKD bi rada pobrala vse - Škoda v šolstvu - Zapostavljene KS - Koalicija za Dolenjsko

NOVO MESTO - Tone Hrovat, prvak novomeške Slovenske ljudske stranke (SLS), je na četrtkovi tiskovni konferenci spregovoril odkrito, naravnost, brez političnih ovinkarjenj, blagorečja in olepšavanj. SLS je v občinskem svetu v vladajoči koaliciji s stranko Slovenskih krščanskih demokratov, katere član je tudi župan, in Socialdemokratsko stranko.

"Ta koalicija je od začetka šepava, dogodki v njej in okoli nje pa ves čas burni," pravi Hrovat. "Naša stranka naj bi bila le volilni aparat za župana in njegov glasovalni stroj v občinskem svetu, a tu se račun ni izšel. Naša stranka je obdržala in še okrepila svojo istovetnost in prav to je bil nemalokrat vzrok očitanih in napetosti." V občinski koaliciji je (bila) vloga SLS v podrejenem položaju, vendar ko je šlo za ključne zadeve, stranka po trditvah predsednika ni popuščala in tudi naprej ne misli. Še manj!

Poglavitna dejavnost SLS v občinski koaliciji je zavzemanje za vlogo in razvoj kmetijstva. "A smo pri tem bolj ali manj sami, če ne celo osamljeni, zato moramo biti pri zagovarjanju kmetijstva in njegovih koristih, ki so koristni celotne naše družbe, bolj glasni, ker pri

tem nismo deležni kakšne omembe vredne podpore naših koalicijskih partnerjev. Od tod izhaja tudi večina sporov v občini," je pojasnil Hrovat, med drugim tudi eden zadnjih, ko so glasovali za kandidata za državnega svetnika. V koaliciji sta se pojavila dva kandidata, eden član SKD, drugi SLS. "SKD je hotel pobrati vse," trdi Hrovat. Prišlo je celo do groženj z izgubo službe visoke občinske uslužbenke, vplivne članice SLS, če njihov kandidat, sedanjí svetnik Tone Hrovat, ne bo umaknil kandidature. Pa je ni. In ne samo to - na tajnem glasovanju v občinskem svetu je dobil prepričljivo večino.

Vodstvo novomeške SLS je tudi prepričano, da je, milo rečeno, neprimerno ravnanje koalicije, zlasti župana, z Ljubljano novomeški občini naredilo precej škodo. "Gre predvsem za ceste in šolstvo in naša stranka se je morala

močno truditi, da je njihove napačne popravila, kolikor je bil to sploh še možno," pravi Hrovat. "Na področju šolstva sta se občinska sekretarja Vasja Fuis in njen naslednik Matjaž Vrčko močno trudila, da bi naredila, kar se le da, a se je marsikaj ustavilo zaradi zamer in nespametnega vedenja občine do države. Za vsem tem pa je vedno župan! Kot da bi bil vmes strah, da bo naša stranka naredila kaj dobrega in koristnega. Ko je bila sekretarka za šolstvo Vasja Fuis, je župan vse šolske investicije speljal mimo nje in jih zaupal zasebni firmi. S pogovori nisimo mogli ničesar doseči, naših protestov ni upošteval. In tudi sedaj novi sekretarki ne dovoli, da

• "Naša stranka si prizadeva in si bo še naprej prizadevala, da povsod, kjer gre za koristi novomeške občine in Dolenjske sploh, deluje konstruktivno in da pri tem dosežemo čim širše soglasje vseh, ki tako mislijo in so pripravljeni tako delovati, ne glede na strankarsko ali ideološko pripadnost," pavi Tone Hrovat.

bi v okviru tega sekretariata delala in odločala tako, kot gre to vodji resorja," je našteval Hrovat.

A. BARTELI

VEČ KOT STO ŠAHISTOV V STAREM TRGU

STARI TRG OB KOLPI - Šahovski klub Stari trg ob Kolpi je pripravilo turnir, na katerem je med več kot 100 udeleženci iz Slovenije in Hrvaške med člani zmagal Stevo Kecič, med mladinci Tadej Kobe in med mladinkami Darja Kapš. Vrstni red: člani - Kecič 6,5, Drinovc, U. Kobe in Božič 6, Štublarj 5 itd.; mladinci - T. Kobe 7, Novak in Orel 6, Juranič, Udovč, Farič, Stepič, Podkoritnik in Verderber 5,5 itd.; mladinke - S. Kapš 6, Hari in Mukačev 5,5, Milovac, Madronič, Ahmatović, Farič in Medic 5 itd. (V. K.)

Berite danes

stran 3:

• **Zadnji čas za ureditev Bršljina**

stran 4:

• **Mestna sramota - propadajoči Flekov mlin**

stran 5:

• **Kam so slike izginile, ne ve nihče**

stran 6:

• **"Ameriška" rešitev onesnaževanja?**

stran 9:

• **Alarm zaradi žveplanja vina**

stran 10:

• **Boljkov bestiarij ujet v knjigo**

stran 11:

• **Za umor prijatelja 13 let zapora**

stran 14:

• **Odgovori in popravki po devetem paragrafu**

DR. BOGOMIR KOVAČ V NOVO MESTU - Kandidat LDS za predsednika države dr. Bogomir Kovač (levi) je bil v soboto v Novem mestu, kjer je v mali dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine predstavil svojo vizijo razvoja Slovenije na vseh področjih življenja in njeno vključevanje v svetovne gospodarske tokove in razvojne trende. O tem je govoril tudi minister Tone Rop (desni), pogovor pa je povezoval predsednik novomeške LDS Adolf Zupan. (Foto: A. B.)

Za uravnovežene koristi nas vseh

Predsednik GZS Jožko Čuk govoril na slavnostni seji ob sevniskem prazniku

KRMELJ - "Poti, ki smo jo prehodili v zadnjih desetih letih, se ni nam treba sramovati, saj smo dosegli izjemne uspehe v zelo težkih razmerah," je dejal predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jožko Čuk na slavnostni seji sevniskega občinskega sveta v Krmelju ob občinskem prazniku.

Uveljavlja se temeljno načelo konkurenčnosti: biti boljši, uspeš-

• Na slavnostni seji ob sevniskem občinskem prazniku v Krmelju je župan Jože Pernel kritiziral dolgoletne obljube države, da bo podelila koncesijo za izgradnjo verige spodnjesevskih elektrarn, a so pri teh zahtevah, žal tudi posavski župani nemočni. Kot je povedal Štefan Teraž, "občino močno ovira pri delu neresnost vlade pri sprejemanju proračuna."

nejši in učinkovitejši. Vsi skupaj, ne le gospodarstvo, pa imamo samo eno alternativo - dosežati boljšo kakovost ob nenehnem zniževanju stroškov. Nova razvojna vizija Slovenije morata temeljiti na človeku in razvijanju naših zmogljivosti: na inovacijah, komunikacijah in poklicni etiki. Ves razviti svet gradi takšno organizacijsko kulturo podjetij in celotne družbene nadgradnje, ki temelji na decentralizaciji vodenja in skupinskem delu. Končni cilj je doseganje uravnoveženosti koristi kapitala, managerjev, delavcev in uporabnikov izdelkov ter pozitiven vpliv na naravno in družbeno okolje. To so cilji evropske poslovne odličnosti.

Lastninsko preoblikovanje je dejansko zaključeno. Devizne

rezerve še vedno ne presegajo višine zunanega dolga. Gospodarstvo dosega 3- do 4- odstotno rast bruto domačega proizvoda. Po mnenju mag. Čuka bi bila Slovenija sposobna izpolniti tudi maastrichtska merila na področju javnih financ.

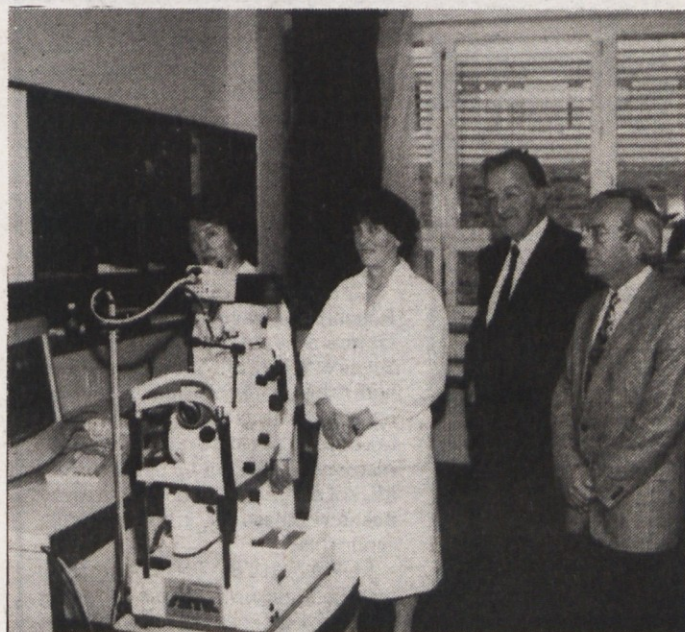
P. P.

ŽENO S KLADIVOM PO GLAVI

BREŽICE - V sredo, 12. novembra, popoldne so bili policisti obveščeni, da 49-letni I. S. iz Brežic doma pretepa ženo. Prepričani, da je ženo udaril celo s kladivom po glavi in jo lažje poškodoval. Zaradi možnosti, da bi s kršitvijo nadaljeval, so ga policisti odpeljali na policijsko postajo.

VREME

Jutri in v soboto bo še pretežno jasno vreme z jutranjo meglo po dolinah, v nedeljo pa se bo poslabšalo. Možno bo tudi rahlo sneženje.

PRVI JE VID - V skladu s tem geslom svetovnega lionizma je Lions klub Novo mesto novomeški bolnišnici podaril naj sodobnejšo kamero za slikanje očesnega ozadja. Ta dragocena in prepotrebna naprava je stala 92.000 nemških mark, od tega je Lions klub zbral 67.500 mark, ostalo pa so dali bolnišnica in donatorji. Ta kamera je nepogrešljiva pri zgodnjem odkrivanju bolezenskih sprememb na očeh, še posebej pri sladkornih bolnikih. Novomeški očesni specialisti so že usposobljeni za delo s to kamero, ki jo je na manjši slovesnosti v torek popoldne bolnišnici predal predsednik Lions kluba Novo mesto Tone Škerlj. (Foto: A. B.)

POZORNOST - Jožko Čuk je iz rok sevniskega župana Jožeta Peterla prejel majolko s sevniskim grbom.

NAŠ VARČEVALNI PROGRAM

Le blede senca nemškega

Predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jožko Čuk je na slavnostni seji sevniskega občinskega sveta dejal, da se pridružuje tistim, ki pravijo, da je Slovenija zgodba o uspehu, toda predvsem o uspehu gospodarstva; na tem dogodku ob sevniskem občinskem prazniku in na poznejšem srečanju s posavskimi gospodarstveniki v Krmelju pa je mag. Čuk poudaril, da je še vedno neuresničen razvojno varčevalni program. Osnovni vzrok našemu zastoj v razvoju je prevelika poraba in premajhno vlaganje v razvoj. Gospodarstveniki so zelo zaskrbljeni nad nizko stopnjo investiranja v slovenskem gospodarstvu ob hkratnem nizkem dotoku tujega kapitala. Nimamo industrijske politike, ki bi omogočila razvoj in ohranitev perspektivne industrije. Tudi zato gospodarstvo vsak delovni dan nepovratno izgubi 40 delovnih mest!

Varčevalni program slovenske vlade je le blede senca nemškega, po katerem se vsi v Evropi zgledujejo, ko se lotevajo radikalnih gospodarskih in socialnih reform. Povečuje se število zaposlenih v državnih in paradržavnih ustanovah, narašča delež za njihove plače, te pa naraščajo hitreje kot plače v gospodarstvu. Še leta 1993 je imela Slovenija samo 4 paradržavne sklade, danes pa je država že največji lastnik in delodajalec, saj ima preko 18 državnih skladov, 4 agencije, 410 javnih zavodov, v njeni lasti pa je 410 javnih zavodov! Država pa je kaj slab gospodar.

PAVEL PERC

O pobudi za lustracijo

V razgretim predvolilnem ozračju smo z anketo ugotavljali razpoloženje javnosti glede pobude za lustracijo. Kaj menite o predlogu zakona o odpravi posledic komunističnega totalitarnega režima, ki sta ga v državni zboru vložila Janša in Peterle? Ali sta po vašem predlagatelja pohitela s pobudo zaradi volitev? Ali bi pomenil predvideni zakon klic k pravičnosti ali poziv k ustanavljanju nekakšnih inkvizicijskih sodišč? Zakaj se po vašem tako mudi Janši in Peterletu, ki sta predlagala parlamentarno razpravo za 19. november? Prof. dr. Ljubo Bavcon je nedavno zapisal, da je omenjeni predlog zakona "takšno brezupno skrupucalo, da ne bi bilo vredno niti posmeha, če avtorja ne bi nastopala v imenu demokracije, njenega obstanka in razvoja na Slovenskem. Tega predloga ni mogoče razumeti drugače, kot da gre za vzpostavitev enoumnega pojmovanja in izvajanja demokracije po Janša-Peterletovem modelu, z likvidacijo vseh aktualnih in potencialnih političnih nasprotnikov".

Lustracija je najbrž zelo trd oreh, če bi jo v Sloveniji želeli izpeljati po Janševi in Peterletovi zamisli in po črki mnogih veljavni mednarodnih pravnih dokumentov. Na čisto osebni ravni pa gre za vprašanje, ali niste morda tudi vi na predvidenem "lustracijskem seznamu" in ali je prav, da vas Janša in Peterle uvrščata tja?

TOMAŽ PERKO, prodajalec v Metliki: "Nekaj je najbrž res na tem, da so na ta zakon vplivale bližajoče se volitve. Da pa bi z njim prekinili s komunistično kontinuiteto, je najbrž še prehitro, saj nismo še tako daleč od tega sistema. Mislim pa, da pri lustracijskem zakonu ne gre za revanšizem, kot nekateri očitajo predlagatelja Janezu Janši in Lojzetu Peterletu."

JOŽE MALERIČ, upokojenec iz Črnomlja: "Politika me ne zanima preveč. Mislim pa, da vsak čas in politični sistem prinese svoje, tudi komunistični. Menim, da pri predlaganem lustracijskem zakonu ne gre toliko za predvolilno potezo, ampak zares za željo, da bi razčistili s komunističnim sistemom. Očitno je namreč, da sta Peterle in Janša že dolgo časa proti komunistom."

MARCO ŠVENT, uslužbenec Dolenjske banke, iz Novega mesta: "Pri tej tako imenovani lustraciji ne gre za čiščenje, ampak za čistko, za način, kako se znebiti političnih nasprotnikov in onemogočiti tiste, ki mislijo drugače. Dovolj je tega, da bi v Sloveniji kar naprej obračunavali s preteklostjo. Živimo v sedanjosti, poskrbeti pa moramo za prihodnost!"

ZDRAVKO PETRIČ, komercialist v Tiskarni Novo mesto, doma v Kostanjevici na Krki: "Lustracija je priznanje neke politike, da ne more zmagati z zakonitimi sredstvi. Volitve pokažejo voljo ljudstva, in če ljudstvo ni volilo prav, uporabiš lustracijo. Ve se, da bo zmagal Kučan, ker se je pokazal kot optimalni politik, zato so predlagali lustracijo."

STANE TURŠIČ, gradbeni tehnik iz Cerkelj ob Krki: "Zdaj je večstrankarski sistem, v katerem je veliko različnih ljudi, ki pripadajo različnim miselnim enotam. V tem sistemu je ljudem treba dati na volitvah možnost svobodne opredelitve. In volitve pokažejo, ali imajo pristaši nekdanjega režima še podporo pri večini. Sicer pa politiko opazujem bolj od daleč."

ADOLF GRABRIJAN, strojni ključavničar iz Kočevja: "Sprejema lustracijskega zakona ne podpiram. Ne vidim, da bi od tega lahko imel korist še kdo razen posameznikov - predlagateljev zakona. Družba je ne bo imela. Podpiram združevanje ljudi in skupno delo vseh strank za boljši danes in jutri. Preteklost naj se že vendar pusti pri miru!"

JANEZ DEBELJAK, profesor slovensščine iz Ribnice: "Predlog zakona zadeva še vedno prisotni razdor med Slovenci zaradi naše preteklosti. Ne razumem ga v smislu revanšizma, ampak kot uradni preklic zablod ideologije, ki je nekoč vladala. Gre za poravnavanje dolga družbe do tistih, za katere njihovi svojci še danes ne vedo, kaj se je z njimi zgodilo."

CVETKA IMPERL, uslužbenka Republiškega zavoda za zaposlovanje, Območne enote Sevnice, doma iz Sevnice: "Ne bi bilo prav, da bi preganjali drugače misleče ljudi niti nekdanje komuniste za nazaj, oziroma da bi take ljudi obravnavali kot drugorazredne, saj potem ne bi bili nič boljši, kot so bili v času enoumnja ravno nekateri oblastniki, ki jim bo sodila zgodovina."

SUZANA TRATNIK - UMEK, učiteljica glasbe z Mirne: "Predlog lustracijskega zakona mi deluje kot izrazito politično in revanšistično dejanje pred predsedniškimi volitvami, predvsem, da bi onemogočili Milana Kučana. Menim, da to ne bi ugodno odmevalo v evropski demokratični javnosti, saj je tudi češki predsednik Havel dejal, da ne bi ponovno podpisal podobnega zakona na Češkem."

ZB - moralna moč slovenske družbe

"Volili bomo predsedniške kandidate, ki spoštujejo NOB"

NOVO MESTO - Minuli petek je bil tu regijski posvet organizacij ZZB in udeležencev NOB za Črnomelj, Metliko, Novo mesto, Semič in Trebnje, na katerem so se odposlanci seznanili z glavno vsebino vprašanj z nedavne skupščine glavnega odbora ZB.

Letos je bilo v Sloveniji približno 500 prireditelj v počastitev spominskih dogodkov, med njimi sta odmevala zlasti tista v Prečni in Novi Gorici. Dopolnjeni statut ZB omogoča sprejemanje novih članov v borbensko organizacijo. V zadnjem letu je vstopilo v ZB približno 3000 novih, mladih članov, ki sprejemajo načela organizacije.

Precej so na posvetu govorili o "vojni zakonodaji" in njenem uresničevanju, zlasti pa o vzrokih, zakaj potekajo tu mnoge rešitve še vedno prepočasno. V pripravi je zakon o odškodnini. Planina na Gorjancih je opozorila na odprto vprašanje vojnih sirot. Skrb za spominska obeležja in grobišča je stalna odgovornost družbe, toda republika še ne dodeljuje potrebnega denarja za vzdrževanje grobov občinam, čeprav je ustavno sodišče to že naročilo.

V Sloveniji je zdaj 53 območnih odborov združenj ZB in 740 krajevnih organizacij, v njih pa nekaj nad 60.000 članov. Odnos do partizanstva in NOB se kljub strupenosti, ki jo kažeta zlasti verski list Družina in časnik Demokracija, vendarle spreminja, kar je tudi zasloga dobrega dela osnovnih borbenskih vrst.

Tg.

• *Kdo je dober pomorščak, po kaže slabo vreme. (Toskanski pregovor)*

• *Biti demokrat pomeni, da te ni strah. (Bibo)*

• *Nekaterim povzroča težave ekage, drugim pa beemve. (Jurič)*

S SLOVESNOSTI V HINJAH - V spomin na borce so položili ob ploščo spominske vence delegacije borcev iz Primorske, medobčinskega odbora ZB iz Novega mesta in borcev KO iz Žužemberka. (Foto: S. Mirtič)

V Hinjah še spominska plošča

Marko Bulc o pravih in nepravih partizanih, Lado Kocjan o lustraciji kot SS - metodi

HINJE - V soboto, 15. novembra, so ob starem spomeniku padlim borbem NOB odkrili še eno spominsko ploščo v spomin na borce 5. bataljona VDV brigade iz Primorske - Ilirske Bistrice, Postojne, Divače, Kopra, Sežane, Hrastnika in Gažon, ki so se borili in padli na območju Hinj.

• **V imenu borcev iz Kopra, Izole, Pirana, Sežane, Postojne in Ilirske Bistrice se je Ciril Pelicon iz Kopra zahvalil Dolenjski za skrb, da grobovi padlih primorskih rojakov tu niso pozabljeni. Partizanski grobovi so razsuti po vsej domovini in v mnogih so junaki, katerih imen ni na nobenem spominskem kamnu. Danilo Ivančič iz 5. bataljona VDV je govoril o medvojni spopadih z Nemci in domobranci prav v okolici Hinj. (T. G.)**

Zbrane goste in borce je prvi v imenu krajevnih skupnosti Hinje

35 let Centra za socialno delo

Novomeški center za socialno delo je bil ustanovljen leta 1962 - Danes šteje 25 zaposlenih -

NOVO MESTO - Prejšnji četrtek je bila v Kulturnem centru Janeza Trdine slavnostna akademija ob 35-letnici novomeškega Centra za socialno delo, ki je bil ustanovljen 13. februarja leta 1962. Prvi direktor oz. upravnik centra je bil sedaj že pokojni Viktor Bartolj, od leta 1974 pa do leta 1991 ga je vodila Darja Podbevšek. Leta 1991 je postal direktor Alojz Simončič, ki center vodi še danes.

Slavnostne akademije so se udeležili tudi državni sekretar na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve mag. Miro Berger, novomeški župan Franci Koncilija, šentjernejski Franc Hudoklin in škocjanski Janez Povšič ter predstavniki sosednjih centrov za socialno delo. Direktor Simončič je v uvodu poudaril, da so vsi, ki so kdaj delali na centru, opravljali poklic, ki ni bil le služba, ampak poslanstvo. Velik pomen njihovega dela, pri katerem se ukvarjajo s stiskami ljudi, predvsem tistih z obrobja družbe, ki si sami ne znajo pomagati, so poudarili tako državni sekretar Berger kot tudi vsi trije župani. Na slavnostni akademiji so 20-minutni delujočim in nekaterim že upokojenim delavcem podelili priznanja za dolgoletno delo v socialni. Predtem pa so predvajali kratek film o njihovem delu, ki ga je režiral in posnel Klemen Dvornik.

Novomeški center za socialno

delo je v svoji 35-letni zgodovini doživel številne organizacijske in kadrovske spremembe, leta 1993 pa je ustanoviteljstvo prevzela država. Sedaj je na centru zaposlenih 25 delavcev. S svojimi delom "pokrivajo" približno 60 tisoč prebivalcev v več kot 300 naseljih. Posebnost njihovega terena je

ZA DOLGOLETNO DELO - Ob 35-letnici Centra za socialno delo je direktor Alojz Simončič (levo) podelil 20 priznanj delavcem za dolgoletno delo v socialni. (Foto: J. Dornič)

Tilia o združevanju s Slovenico

Tik pred ocenitvijo tržne vrednosti obeh zavarovalnic - Drugo leto združitev?

NOVO MESTO - Zavarovalnica Tilia je v prvih devetih mesecih poslovala pozitivno. Premije so glede na enako obdobje lanskega leta povečali za 5 odst., škode pa so za toliko zmanjšali; za 12 odst. so zmanjšali tudi obratovalne stroške. V tem času so posodobili informacijski sistem, opravili pa tudi več organizacijskih in kadrovskih sprememb. Predsednik uprave družbe Miroslav Štimac je skupaj s članoma uprave Francijem Škuljem in Igorjem Veselom na nedavni tiskovni konferenci predstavil proces združevanja Tilie z zavarovalnico Slovenica.

V Tilii so se lotili varčevanja in zmanjševanja stroškov na vseh področjih, saj se zavedajo, da bodo le tako lahko primerljivi z

zavarovalnicami v Evropi. Obratovalni stroški naših zavarovalnic so namreč še vedno previsoki v primerjavi z Evropo. Tilia bo tudi prodala nekatere nepremičnine, denar pa bo naložila v hitre in na kratek rok vnovčljive vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi.

Sredi maja je Tilia podpisala z zavarovalnico Slovenica pismo o združitvi zavarovalnic. Zaradi tega je prišlo tudi do pogovorov o združitvi z zavarovalnico Slovenica iz Ljubljane. V kratkem naj bi bilo končano ocenjevanje vrednosti premoženja posamezne zavarovalnice. Pogodba o združitvi pa naj bi bila pripravljena še konec letošnjega leta. Nova zavarovalnica naj bi začela poslovati sredi prihodnjega leta.

Na vprašanje, zakaj imajo teža-

delo z Romi. V vseh treh, v novomeški, šentjernejski in škocjanski občini, jih živi nekaj čez 900. Romi pa so tudi njihove najpogostejše stranke. Poleg tega sodi v njihov okvir dela obravnava osebnostno in vedenjsko motenih otrok in mladostnikov, skrbništvo, varstvo odraslih, zakonska svetovalnica, razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, področje družinskih prejemkov in dajatev ter materinski dom.

J. DORNIŽ

ve s tehničnimi rezervacijami le zavarovalnice, ki so leta 1991 zapustile nekdanjo skupno zavarovalnico, je Štimac dejal, da morda ni bilo vse v redu z delitveno bilanco, poleg tega ima do državnih zavarovanj dostop v glavnem le ena zavarovalnica.

J. DORNIŽ

Miroslav Štimac

Ljubljansko pismo

Sejina lahko znaša tudi do 10.000 mark

Grabežu odprta pot

LJUBLJANA - Vlada je (za prihodnje leto) napovedala ostre varčevalne ukrepe. Pa bo od tem, ko s prstom kaže na grehe drugih, znala pomesti tudi pod svojim pragom? Doslej ni: Računsko sodišče RS je odkrilo največ nezakonitosti prav na njenih dvoriščih. Tako so si npr.: v Agenciji za privatizacijo in prestrukturiranje (43 zaposlenih) v letu 1995 izplačali za 50,3 milijona tolarjev preveč proračunskega denarja za plače in druge prejemke. Še veliko bolj širokogrudni pa so bili s proračunskim denarjem v nekdanji občini Moste-Polje, kjer je osem funkcionarjev nezakonito prejelo kar 41.121.000 tolarjev. Poročilo, ki ga je podpisal predsednik Računskega sodišča dr. Vojo Antončič, je končno postalo pravno močno, z njim pa ugotovitev, da je občina vsakemu poklicnemu funkcionarju v letu 1994 neupravičeno izplačala povprečno po 5 milijonov tolarjev, kar je

bilo takrat 50 povprečnih mesečnih bruto plač na zaposlenega v Sloveniji.

Ljudem, ki se znajo pririniti h državnemu ali sploh kakšnemu drugačnemu koritu, se obeta še vrsta podobnih podvigov. Dobro si znajo poslati zlasti člani nadzornih svetov in menedžerji. Tako smo na nedavnih dnevih slovenskih pravnikov slišali, da je znesek sejnine za takšne može neomejen in lahko znaša tudi 10.000 nemških mark - če tako določi skupščina delniške družbe. Zdaj najbrž lahko samo še čakamo, kje bodo zbrali toliko "poguma" in kje vse člani nadzornega sveta tako cenijo svoje znanje, da si bodo v povezavi z upravnimi skupščinami predlagali tolikšno ali pa celo višjo sejnino.

In kaj le-ti nudijo lastnikom kapitala za tolikšen denar? Odnos med slovenskimi nadzornimi sveti in menedžerji večinoma ni naraven. V "svoje" nadzorne svete so vabili prijatelje in kimavce, ne pa neodvisnih strokovnih prekaljenih ljudi. Prav zaradi preveč prijateljskega ozračja med upravnimi in nadzornimi sveti v marsikaterem nadzornem svetu njegovi člani niso bili zadovoljni s prvotno določenimi sejinami. V upravnih seveda niso ugovarjali predlogom za zvišanje sejin, ker se ljudem, ki nadzirajo njihovo delo, nima smisla zameriti zaradi "malenkosti".

VINKO BLATNIK

S. M.

TRZNICA - Inšpekcija je začela po mestu delati red. Najprej ga bodo naredili na tržnici, kjer uboge branjeve v vročini in mrazu prodajajo lonček smetane, skute, ocvirke, kakšno kokoš, zajčka, suhe klobase, salame, špeh in podobno. Za vse to bodo morale poslej imeti potrdilo o živilskem pregledu, kar pa ni le formalnost, ampak gre za cel postopek, saj mora inšpektor opraviti tudi pregled na domu. Zaradi tega poslej na trgu gotovo ne bo več moč kupiti teh domačih dobrot, čeprav je gotovo, da je imelo zaradi hrane, kupljene na tržnici, težave neprimerno manj ljudi, kot tistih, ki jedo v kakšni tovarniški menzi ali si privoščijo kremno rezino in sladoled v slaščičarni.

MISICA - Inšpektorji so se prejšnji teden izkazali še z enim posegom. Napovedano prireditve novomeške Zveze prijateljev mladine, na kateri naj bi izbirali nekakšno otroško miss, potekala pa naj bi v bršljinški osnovni šoli, so prepovedali. Ta poseg pa trezni ljudje odobravajo in inšpekciji ploskajo, saj so preprečili obsodbe vredno izkoriščanje in zlorabo otrok. Prireditelji so bili zaradi prepovedi očitno tako prizadeti, da so pozabili na vrata bršljinške šole napisati listek, da je prireditve odpovedana. Mali zmagovalni lepotečki je bil namenjen zlat prstan, kar je za otroka tudi "zelo primerna" in "vzgojna" nagrada.

PARKIRNINA - Parkirnina je mamljiv vir dohodka. Po novem jo je treba plačati tudi na prostem parkirišču pri novi novomeški porodnišnici. Morda pa so to novost uvedli zato, da bi ljudi odvrgli od prepogostih obiskov pri zdravniku in tako skrajšali čakalno dobo. Kako bo ta ukrep vplival na nataliteto, še ni znano, kakor tudi ne, komu gre denar in za kakšne namene; prav tako ne, kaj o tem menijo inšpektorji.

Ena gospa je rekla, da bi morali novomeške kulturne prireditve preseliti na Dolž. Tam na otvoritvi dvorane v gasilskem domu pride več ljudi kot v mestu na predstavitev knjige znanega slovenskega pisatelja in predsedniškega kandidata.

ZA BOLJ ZDRAVO PREHRANO

NOVO MESTO - "Popolno zdravje", center za svetovanje, izobraževanje in letovanje s področja naravnega zdravljenja, ki ga vodi Anica Janežič-Mikec, organizira predavanja na temo "Jejmo bolj zdravo hrano" ter tudi 6-7 urni tečaj bolj zdrave prehrane za skupine od 8 do 15 udeležencev v Novem mestu ali v kakšnem drugem kraju, če je zanj dovolj zanimanja. Po predavanjih in tečajih je možno kupiti različno literaturo in pripomočke s tega področja.

Suhokranjski drobiž

SUHKOKRANJSKI MARTIN - Znan suhokranjec Martin Blatnik, slikar in kipar samouk iz Velikega Lipovca pri Dvoru silno rad igra tudi košarko, posebno ob nedeljah s prijatelji na igrišču pri šoli v Ajdovcu, ki je postalo priljubljeno športno središče v tem koncu ajdovške planote.

ZGODBA BORCA DANILA - Danilo Ivančič, preživeli borec 5. bataljona, je zbranim ob odkritju spominske plošče v Hinjah pripovedoval, kako so se primorski borci znašli med vojno v zasneženih Hinjah, premraženi in brez posebne dobrodošlice domačinov. Vse drugače pa so bili gostje in borci sprejeti to soboto, in sicer s pesmijo in recitalom mladim, ki hočejo pozabiti vojne travme, ki so se dogajale v teh krajih med vojno. Hinje so bile kaznovane gotovo najhuje od vseh vasi v Suhi krajini, s požigom hiš.

S. M.

Zadnji čas za ureditev Bršljina

Priprava ureditvenega načrta za del Bršljina ob nekdanjem Pionirjevem kompleksu - Najpomembnejša je prometna ureditev - Novi lastniki in investitorji pritiskajo

NOVO MESTO - Novomeški urbanisti se že kakšnih 30 let trudijo, da bi uredili Bršljin, predvsem tisti del tega mestnega predela, ki obsega nekdanji Pionirjev kompleks. Prej je bil Pionir premočan in preveč vpliven, da bi ga lahko "vznemirjali" z urbanističnimi rešitvami, sedaj, ko je eden nekdanjih stebrov novomeškega gospodarstva padel in so v ta prostor prišli novi lastniki in se nanj ozirajo zainteresirani investitorji, pa je to nujno. Tako rekoč zadnji čas, kajti ta kompleks se iz industrijskega preobrača v poslovnotrgovskega.

Zato so se na novomeški občini pred časom odločili, da je treba dobiti ureditveni načrt za to območje, ki je eno najbolj degradiranih v Novem mestu. Najpomembnejša in najdražja stvar v okviru takega ureditvenega načrta je brez dvoma prometna ureditev. Sedaj se po Ljubljanski cesti pelje 21.000 motornih vozil na dan, po

izgradnji severne obvoznice pa naj bi to število padlo na manj kot 8.000 na dan in bo ta cesta tako s prometnega vidika postala normalna mestna cesta. Če ne bi zgradili severne obvoznice, bi se promet po Ljubljanski cesti tako povečal, da bi leta 2.016 po njej vsak dan peljalo 37.000 vozil, to pa je obremenitev za štiripasovnico.

Ob prometni ureditvi bršljinških cest načrtujejo tudi podvoz pod železniško progo. Oddelek za urbanizem na novomeški občini se je začel s temi problemi ukvarjati lani jeseni, ko so se pojavili prvi investitorji v nekdanjem Pionirjevem kompleksu. To je bil Istrabenz, ki je kupil parcelo od Pionirja 2.000 in hoče na njej zgraditi bencinsko črpalko, potem so tu tuji Stuaq, ki naj bi svoje zemljišče prodal Intersparu, pa Novotehna in Real. Ti so predložili svoj načrt.

Dobili so 7 variant ureditve prometa. "Podjetje, ki je strokovno vrednotilo te variante, smo izbrali na podlagi priporočila Ministrstva za promet in zveze, ki je lastnik teh cest in hkrati soglasodajalec," pravi arhitektka Bog-

dana Dražič, svetovalka za urbanizem na novomeški občini. Ko so ostale 4 variante, so jih vrednotili med seboj in izbrali po njihovem mnenju najprimernejšo in so potem vključili v osnutek ureditvenega načrta, ki je bil javno razgrnjen in obravnavan. To varianto zagovarja tudi prometna stroka.

Zanimivo je, da so v javni razpravi najmanj pripomb dobili od bršljinških stanovalcev. "Smo jih pa upoštevali, zlasti glede poteka nove ceste skozi stanovanjski kompleks nasproti nekdanje Pio-

• Po obravnavi pripomb bodo pripravili stališča, na podlagi katerih bodo pripravili predlog ureditvenega načrta. Tega naj bi občinski svetniki obravnavali na eni prvih sej v prihodnjem letu. Le če bo sprejet ureditveni načrt, bo moč dolgoročno urediti prometni in komunalni nered v tem delu mesta, ki je predmet najrazličnejših interesov.

nirjeve upravne stavbe," pravi Dražičeva. Pripombe so dali še predstavniki investitorjev, vodstvo bršljinške šole, ki se v prvi vrsti zavzema za varno pot otrok v šolo, in strokovnjaka, ki sta pripravila svojo varianto prometne in s tem povezane urbanistične ureditve tega dela mesta.

A. BARTELJ

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

KS Dolž v svojih prostorih

Prihodnje leto mrliška vežica in parkirišče

DOLŽ - Na Martinovo nedeljo opoldne so na Dolžu v tamkajšnjem gasilskem domu odprli večnamensko dvorano in pisarno krajevne skupnosti in ograjeno igrišče za mali nogomet s razsvetljavo ob domu na vzpetini nad vasjo.

Krajevna skupnost Dolž deluje od začetka leta 1982 in združuje vasi Dolž, Igljenik, Sela pri Zajčjem Vrhu, Vrhe in Zajčji Vrh, v katerih je okoli 120 gospodinjstev. "V teh letih smo v teh krajih precej naredili, od agromelioracije polj in travnikov, asfaltiranja cest in vaških ulic, telefonskega omrežja in vodovoda do adaptacije naše šole, v kateri deluje tudi vrtec," pravi predsednik krajevne skupnosti Stane Šalehar. Gasilski dom so odprli spomladi 1991. V njem so bili predvideni še trgovina, knjižnica, bife, večnamenska dvorana, ob njem pa športno dvorišče. Zaradi pomanjkanja denarja vsega ni bilo moč uresničiti, za trgovino in bife na Dolžu je poskrbel zasebnik, potujoča knjižnica se na Dolžu ustavi enkrat na teden, sedaj pa so na podstrešju doma uredili dvorano in pisarno krajevne skupnosti.

"Ureditve podstrešja in igrišča je veljala okoli 4 milijone tolarjev, od tega smo od občine dobili nekaj manj kot milijon, ostalo smo zbrali sami, veliko del so krajsani opravili s prostovoljnim delom, Telekom pa nam je podaril tele-

fonski priključek," je našteval Šalehar.

Ob sedanjem igrišču za mali nogomet bi radi uredili še igrišče za košarko in odbojko. "Tega se bomo lotili, brž ko bodo možnosti, vsekakor pa bomo spomladi prihodnje leto začeli graditi mrliško vežico, za katero imamo že lokacijsko dokumentacijo," obljublja Šalehar.

Prisrčen program ob slovesnosti na Dolžu so pripravili učenci stopiške in dolške šole ter deklški pevski zbor iz Podgrada.

A. B.

V Šmarjeti še o samoprispevku

Poleg predsedniških volitev še referendum o 2-odst. samoprispevku za naslednjih 5 let - Glavni poudarek na gradnji kanalizacije - Brez samoprispevka bi se razvoj ustavil

ŠMARJETA - V nedeljo, 23. novembra, bodo na volitvah za predsednika republike v Šmarjeti glasovali tudi o uvedbi novega 2-odst. samoprispevka za obdobje naslednjih 5 let do leta 2002.

V dosedanjem samoprispevku, ki traja od leta 1992, so dali glavni poudarek na gradnjo vodovodov. Tako imajo sedaj v vseh vaseh v krajevni skupnosti vodovod, uredili so tudi vse ceste, večina njih je asfaltiranih, uredili so tudi pokopališči v Šmarjeti in v Slapeh, zgrajene imajo že precej javne razsvetljave po vaseh, pomagali pa so tudi pri obnovi cerkve na Vinjem Vrhu, trenutno pa dokončujejo družbeni dom.

V naslednjem srednjeročnem obdobju nameravajo največjo pozornost nameniti gradnji kanali-

zacije, ki naj bi jo zgradili v vse vasi, poleg tega načrtujejo izgradnjo vodovoda na Koglem, kjer imajo sedaj lokalni vodovod, vzdrževanje in obnovo cest, dokončanje družbenega doma, pomagali pa bodo tudi pri razvoju kmečkega turizma v krajevni skupnosti in pri obnovi cerkva v Slapeh in na Vinjem Vrhu, še naprej pa bodo pomagali tudi številnim društvom, ki delujejo v krajevni skupnosti.

V krajevni skupnosti se zavedajo, da bi brez samoprispevka lahko zelo malo gradili. Za primer navajajo, da se iz samoprispevka na leto nabere okrog 17 milijonov tolarjev, občina pa letno prispeva za delovanje krajevne skupnosti približno 3 do 5 milijonov tolarjev. Lani so v opravljenih dela in investicije vložili skoraj 41 milijonov tolarjev, s samoprispevkom pa so zbrali skoraj 17 milijonov 400 tisoč tolarjev. Približno 60 odst. denarja predstavlja samoprispevek in ostali viri (podjetja, republiški in občinski denar), ki jih je pridobilo vodstvo KS, ostalih približno 40 odst. pa so prispevali krajsani z delom in dodatnim denarjem. V vodstvu KS še poudarjajo, da bi bil delež občine še

manjši, če ne bi imeli samoprispevka.

J. DORNIŽ

V ŠMARJETI NOVA TELEFONSKA CENTRALA

ŠMARJETA - Novomeška poslovna enota Telekomoma je 7. novembra v Šmarjeti vključila novo sodobno digitalno telefonsko centralo, ki omogoča tudi vrsto novih storitev, od preusmeritve pozivov, zapisa klicanih števil in porabe impulzov do ugotavljanja neželjenih klicev ipd. Ker v KS Šmarjeta pride na 100 prebivalcev že 31 telefonov, ne pričakujejo večjega povečanja števila telefonskih priključkov. Tako bodo letos zgradili le razvodno omrežje za kakšnih 10 novih naročnikov, v prihodnjem letu pa načrtujejo dograditev krajevnega omrežja za vasi Radovlja, Dol pri Šmarjeti, Celevec, Zbure in Zalog. Še letos pa bodo začeli dvojčke, ki jih je na šmarjetski centrali skoraj dve tretjini, zamenjavati s samostojnimi številkami. Najnovejša pridobitev je Telekom stala 33,6 milijona tolarjev.

NA OTVORITVI TUDI PREDSEDNIK - Otvoritev nove Mercatorjeve samopostrežne trgovine v Dolenjskih Toplicah, ene najsodobnejših, se je udeležil tudi novi predsednik uprave Poslovnega sistema Mercator Zoran Jankovič.

V Beti se spet obetajo boljši časi

V metliški Beti so prepričani, da so letošnji rezultat poslovanja, vlaganja v razvoj in naložbe ter organizacijske spremembe dobra zagotovila za uspeh

METLIKA - Metliška Beti, d.d., je organizirana kot konzern s petimi družbami, od katerih je ena na Hrvaškem, z lastno firmo v Nemčiji ter s krovnim podjetjem. Spada med največja belokranjska podjetja, saj ima 1.440 zaposlenih, od tega 179 zunaj Slovenije, 186 pa se jih vozi na delo iz Hrvaške.

Beti sedaj vodita časna uprava in začasni nadzorni svet, glavni direktor ter hkrati predsednik časne uprave pa je Ivan Malešič. "Lansko leto je bilo glede poslovanja za nas eno najtežjih, saj smo imeli 105 milijonov tolarjev izgube, ki je bila ustvarjena predvsem v dveh družbah, ki se vedno iščeta najprimernejše rešitve pri prilaganju na tržišču. Letos se je poslovanje bistveno izboljšalo. Kljub temu da imata dve družbi še vedno izgubo, Beti kot celota posluje pozitivno in tako bo po naših načrtih tudi zaključila to leto," je povedal Malešič. Načrtujejo, da bodo letos prodali za 70 milijonov DEM izdelkov, torej sintetičnih prej, tkanin in različnih oblačil, od tega 60 odst. na tujih trgih. Izva-

• V Beti zaključujejo z lastninjenjem, prvo skupščino delničarjev pa načrtujejo v februarju prihodnje leto. Premoženje Beti je ocenjeno na 35 milijonov DEM. Zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci bodo imeli 47-odst. delež, skladi 46-odst., denacionalizacijski upravičenci 1,35 odst., medtem ko je 5,25 odst. premoženja na Hrvaškem in ga v tem paketu niso lastnili.

žajo predvsem v evropske države ter v ZDA, postopoma pa oživljajo tudi trgi nekdanjih jugoslovanskih republik. Vendar pa Malešič poudarja, da bi se radi vrnili na domači trg, kjer se bo treba spoprijeti z neoljalno konkurenco. Tudi zato uvajajo nove blagovne znamke. Poleg že dobro poznanih Adama, Adama in Boa bodo z novo kolekcijo prišle v prihodnjem letu na tržišče še Beti term in Beti ski. Gre za moderna in visokokakovostna oblačila.

V Beti samokritično priznava, da so v zadnjih letih premalo vlagali v tehnološki razvoj. Zato bodo za posodobitve, s katerimi nameravajo nadaljevati tudi prihodnja leta, samo letos namenili 3 do 4 milijone DEM. Pri tem bodo še posebno pozornost posvetili posodobitvi proizvodnje sintetičnih vlaken.

Prav tako je glavni direktor

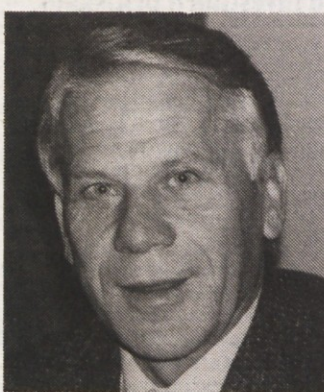
HUMANITARNI PLES

BOŽAKOVO - Društvo podeželske mladine Metlika vabi na humanitarni ples "Mladi za mlade", ki bo v soboto, 22. novembra, ob 20. uri v domu krajanov na Božakovem. Igral bo duo Breza, izkupiček od plesa pa bo namenjen Zlatku Cigiču za nakup računalnika z Braillovo pisavo.

• Imuniteta je še vedno najboljši ščit pred roko pravice. (Bradač)

V DOBRODELNE NAMENE - Semičani so ob martinovanju med drugim pripravili Veseli Martinov večer, za katerega je bilo tako veliko zanimanje, da je v kulturnem domu zmanjkalo prostora za vse, ki so si ga želeli ogledati. Duša večera Blaž Kočevar je zbral okrog sebe 30 ljudi, ki so zelo spontano povedali marsikatero resnico o vinu in vsem, kar sodi zraven. Seveda ni šlo tudi brez blagoslova vina (na fotografiji). Izkupiček od prireditve - bilo ga je za 75 tisoč tolarjev - so organizatorji namenili za ureditev Varstveno-delovnega centra na črnomaljskem Majerju. (Foto: M. B.-J.)

Ivan Malešič

DOMAČA OBRT - V bogatem programu, ki so ga pripravili črnomaljski vinogradniki za martinovanje, je lahko vsak našel nekaj zase. Prireditve so se vrstile v petek, soboto in nedeljo. Žal pa so obiskovalci zaman čakali na prikaz vinogradniških običajev, medtem ko so prazne stojnice pričale, da so prireditelji pričakovali tudi več izdelovalcev domače obrti. Med tistimi redkimi, ki so prišli predstaviti svoje delo, so bili trije možje (na fotografiji), ki so opletali steklenice, pletli košare in peharčke. (Foto: M. B.-J.)

V Adlešičih nočejo mestne gradnje

Tako Adlešičani kot na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto so prepričani, da mestna gradnja, drevored in gosto apartmajsko naselje ne sodijo v vas

ADLEŠIČI - Črnomaljski svetniki so na zadnji seji sveta umaknili z dnevnega reda predlog za izdajo odloka o ureditvenem načrtu Adlešiči. Po njihovem predlogu ni bil primeren za sprejem, saj pripravljalec načrta Topos ni upošteval pripomb krajanov, prav tako pa tudi ne smernic Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, ki zaradi tega k odloku ni podal soglasja.

Na zavodu so menili, da imajo Adlešiči, ki ležijo v bližini predlaganega krajinskega parka Kolpa izredne možnosti za razvoj turizma. Zaradi zelo razgibanega terena pa ima vas temu primerno razpršeno gradbeno strukturo, kar ji daje njeno identiteto. Kot je zapisala konzervatorka arhitekta Mojca Verček Rems, bi ureditveni načrt moral upoštevati te vrednote naselja in predvideti njegovo širitev in razvoj.

Na zavodu so pri pregledu kartografskega gradiva prišli do zaključka, da se ureditveni načrt Adlešičev premalo podreja sedanjemu zasnovi naselja. Ponekod uva-ja strnjeno stanovanjsko gradnjo, ki precej spominja na gradnjo v mestih, in sicer brez spremljajočih gospodarskih poslopij, ki so zaradi načina življenja v vasi neobhodno potrebna. Zato so predlagali, naj bi bile v ureditvenem načrtu natančno opredeljene lokacije

domačij, ki morajo biti prilagojene terenu in značilne za vas. Predvidena strnjena gradnja stanovanjskih hiš pa bi morala po njihovem zabeti še nujne spremljajoče objekte.

Na zavodu so imeli pripombe na apartmajsko naselje ob dostopni cesti do Kolpe, ki je po njihovem zasnovo pregošto, saj bi lahko zgradili največ 10 do 12 apartmajev. Predlagali so tudi razširitev meje ureditvenega načrta na del območja jugozahodno od sedanjega naselja ter da v območje vključijo Cvitkovičevo domačijo. Drevored, ki so ga vz-

PRAZNIK KS SUHOR

SUHOR - Krajevna skupnost Suhor, odbori Cankarjeve brigade, Gorjanskega bataljona in ZB Metlika vabijo krajanje, borce in udeležence NOB na spominsko slovesnost ob 55. obletnici znamenitega boja v partizanski protiofenzivi, v kateri je bila uničena italijansko-belogardistična postojanka na Suhorju. Slovesnost s kulturnim programom bo v soboto, 22. novembra, ob 15. uri v kulturnem domu na Suhorju, sledilo pa bo družabno srečanje.

ZA VESELI DECEMBER

METLIKA - Od 30. oktobra do 17. novembra so na žiro račun občinske Zveze prijateljev mladine številka 52130-678-84260 za Veseli december svoje prispevke nakazali: Martina Kremesec Metlika; ART, d.o.o., Metlika; Tomc, d.o.o., Križevska vas; Zvonko Gerbec, Metlika; Jože Plut, Gradac; Slikopleskarstvo Črnič, Križevska vas; Antonija Brinc, Metlika; Franc Molek, Metlika; Vulkanizerstvo Strahinič, Metlika; Alojz Črnič, Grm; Obrtna zbornica Metlika; Regal, d.o.o., Murska Sobota; Tiskarna Kapušin, Krasinec; Darja Predovič, Bereča vas; Anton Plut, Drašiči; Josip Šot, Metlika; Komet, d.d., Metlika; diskothea Ghetto, Metlika; ZSSS Območna organizacija sindikatov Bele krajine, Metlika. Darovalcem se iskreno zahvalujemo tudi v imenu naših otrok. Hkrati prosimo še druge, da pohitijo z nakazilom za srečen nasmech mladih v Veselem decembru.

OZPM Metlika

DOLENJSKI LIST

dolž regionalne ceste predvideli na Toposu, pa po mnenju zavoda ni primerna rešitev, saj nasilno

• Po ponovnem usklajevanju pripomb glede ureditvenega načrta Adlešiči, ki jih je podal zavod in s katerimi so se strinjali tudi Adlešičani, so pretekli teden predstavniki črnomaljske občine, zavoda in Toposa le našli stične točke. Tako bodo pripombe krajanov in smernice zavoda le vnesene v ureditveni načrt.

posega v razpršeno naselje. Zavod pa je podprl pripombo lastnice parcele na jugovzhodnem koncu vasi, naj na njeni parceli vrisejo le manjšo kmetijo in ne treh novih zidanih objektov in gospodarskega poslopja.

M. B.-J.

Dobro vino je teklo v potokih

Ljudje so se v Beli krajini kar težko odločili, kje bodo martinovali, saj je bilo priložnosti obilo v vseh treh občinah - Črnomaljski in semiški župan zadovoljna

SEMIČ, ČRNOMELJ - Prireditve ob martinovanju so se v Beli krajini dodobra zasedle. V Semiču so, že enajstič zapored, praznovali kar deset dni, v Črnomlju je bilo živahno na osrednjem mestnem trgu minuli konec tedna, medtem ko v Metliki že po tradiciji vinogradniki skupaj z Društvom kmečkih žena pripravijo pokušno mladih vin na sam Martinov god, 11. novembra.

Črnomaljski župan Andrej Fabjan, ki je bil hkrati tudi predsednik 6. črnomaljskega martinovanja, meni, da se je prireditve že dodobra zakoreninile. Prireditelji so sicer želeli, da bi bilo vzorcev manj, ker je tako številne že težko oceniti. A kljub temu da so ceno za oceno vzorcev od lani dvignili za 50 odst., je bilo letos krepko čez 800 vzorcev ali kar 150 vzorcev več kot lani.

Črnomaljski organizatorji se zavedajo, da niso profesionalci, zato so pri pripravi prireditve tudi pomanjkljivosti, na katerih pa se iz leta v leto naučijo kaj novega. Letos je na primer nekoliko zatajil prikaz domačih obrti in vinogradniških običajev, vendar se bodo po Fabjanovem mnenju

morali tudi v drugih društvih zavedati pomena martinovanja in priložnosti, da se lahko predstavijo. Tako kot to že dobro vedo čebelarji, sadjarji in Društvo kmečkih žena Črnomelj. Kljub številnim obiskovalcem na prireditvi - v soboto so se je udeležili tudi predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik ter vinska kraljica Katarina Jenžur in vinska princesa Mateja Radej - pa so v Črnomlju veseli, da ni bilo ne izredov ne nesreč, čeprav je skozi prireditveni prostor potekala regionalna cesta.

Tudi semiški župan Janko Bukovec je dobro ocenil njihovo martinovanje, čeprav je menil, da je bilo glede na to, da je bila letošnja trgatve pozneje kot pretek-

Mestna sramota - propadajoči Flekov mlin

Kako dolgo še?

ČRNOMELJ - Potem ko so črnomaljski svetniki marca letos sklenili, da občina lahko kupi za šest milijonov tolarjev Flekov mlin - polovico kupnine bi poravnala letos, ostalo pa drugo leto - se je porodilo tudi upanje, da bo mlin končno postal mestu v ponos. A Črnomaljši v zadnjih mesecih niso zaznali nikakršnih sprememb.

Zataknilo se je tik pred podpisom kupoprodajne pogodbe, ko je ena od lastnic, ki jim je bil mlin vrnjen z denacionalizacijo, zahtevala ob podpisu pogodbe plačilo celotne kupnine. Ker pa v letošnjem občinskem proračunu toliko denarja ni, občina ni mogla odstopiti od prvotnega dogovora z lastnicami in od sklepa občinskega sveta. Tako je nadaljnja usoda Flekovega mlina trenutno obstala na mrtvi točki, kar pa je Črnomaljšem vse prej kot pogodu. Zlasti se jim zdi neodgovorno početje lastnic, ki sicer živijo v tujini. Zato ne čudi, da jih zanima, kakšne so možnosti, da bi lastnike stavb dodatno obdavčili ali celo kaznovali. Meščani so prepričani, da obstajajo mehanizmi, ki urejajo podobne primere, če pa jih pri nas morda (še) ni, ne bi bilo napak, da bi pogledali, kako imajo to urejeno v tujini, na primer na Dunaju, kjer živi lastnica, ki je zahtevala spremembo kupoprodajne pogodbe.

Ne mesto ne občina si pač ne moreta dovoliti, da bi dragocena kulturna dediščina tako neslavno propadla, čeprav ji sedaj - žal ne po njuni krivdi - grozi prav to.

M. BEZEK-JAKŠE

O RAZVOJU

SEMIČ - Društvo za razvoj Bele krajine Martin Janžekovič bo v petek, 28. novembra, ob 17. uri pripravilo v gostilni Pezdirc v Semiču okroglo mizo z naslovom "Bela krajina - razvojni problemi in cilji". Sodelovali bodo vsi trije belokranjski župani, predstavniki belokranjskega gospodarstva in ministrstev.

PRIDIGARJI V ČRNOMJU

ČRNOMELJ - "Težak bend za lahke ženske", kot se sama predstavlja punk skupina Pridigarji iz Ormoža, bo v črnomaljskem Mladinskem kulturnem klubu v soboto, 22. novembra, ob 22. uri predstavila svoj novi album Na vrat na nož. Družbo jim bodo delali ljubljanski mladci PHP.

MALO JE MANJKALO, DA NISO Črnomaljši naročili studije o tem, zakaj je njihovo mesto ob petkovih popoldnevih polno Metličanov. Kulturniki so ugibali, katere ustanove si drvojo Metličani ogledovat v Črnomlju, politiki pa so bili že na meji prepričanja, da prihajajo Metličani ob koncu tedna v Črnomelj zato, ker upajo, da bodo uzrli Andreja Fabjana, črnomaljskega poslanca v državnem zboru. Pa je sledilo globoko razočaranje, ko so prvi in drugi zvedeli, da obiskujejo "ru-zanci" njihovo mesto zaradi iger na srečo. V Metliki namreč ni mogoče vplačati stavnihi lističev, a tudi drugih "dakov na neumnost" ni moč zapraviti.

ČE ČLOVEK PRELISTAVA ČASOPISJE, bo hitro opazil, da si ministri in predsedniški kandidati ponekod kar podajajo kljucke, ne pa tudi v metliški občini. Tu jih je videti le na plakatih, prilepljenih na panojih, da se lahko nesojani likovni umetniki izživljajo nad njih podobami. Nasmejanim iz belih zob delajo piščljive, brez brk dobijo brke, bolj ali manj plešasti pa pričesko, po kateri je bil že od daleč prepoznaven Hitlerjev Dolfi.

Črnomaljski drobir

KOŠARKA - Na sobotni dobrodelni košarkarski tekmi v športni dvorani v Loki, na kateri so se pomerili politiki in novinarji, so bili slednji pri sodnikih v precejšnji nemilosti. Ob njunem sojenju so se za glave držali celo tisti, ki le kdaj pa kdaj spremljajo košarkarske tekme. Je že tako, da so dandanes takšni časi, da so politiki bolj čislani kot novinarji. Ni pa čudno, da je ob takšnem sojenju uradni napovedovalec na tekmi pripomnil: "Kaj sta dosodila sodnika, vesta le onadva." A včasih se je dozdevalo, da celo onadva nista vedela, kaj sta dosodila in predvsem, zakaj.

ZMAGA - Medtem ko je predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik prišel na prej omenjeno tekmo v odmoru po prvem polčasu, pa njegovega brata Marjana kljub napovedi ni bilo. Je bil pa zato - vsaj kar se košarke tiče - dr. Podobnik precej spočit, saj so politiki potem, ko so po prvem času novinarji precej vodili, tekmo dobili. Poznavalci so trdili, da prav po zaslugi dr. Podobnika.

STRAŽAR - Dr. Janez Podobnik je bil torej novinarjem na dobrodelni tekmi trd oreh. In to kljub temu da ga je novinar Dela Dejan Vodovnik tako tesno pokrival, da so mnogi posumili, da ne gre za igralca nasprotne ekipe, temveč za Podobnikovega telesnega stražarja.

PRIREDITEV ZA KINOAPARATURE

ČRNOMELJ - V soboto, 29. novembra, bo ob 19. uri v črnomaljskem kulturnem domu dobrodelna prireditev za nakup novih kinoaparatur v črnomaljskem kinu. Nastopila bosta iluzionista, sicer pa črnomaljska rojaka Ksenija in Kaljo Savojec, instrumentalno-vokalni kvartet iz Črnomlja, ogledali pa si boste lahko tudi modno revijo, v kateri bo med drugimi nastopila tudi miss Slovenije Maja Šimec. Vstopnice je moč kupiti v predprodaji v pisarni Zika.

Semiške tropine

KOZARCI - Obiskovalci Veselega Martinovega večera v semiškem kulturnem domu so imeli na Martinovo soboto občutek, da po semiških gorah ne raste vinska trta, ampak hmeli. Nastopajoči so namreč pili iz kozarcev, ki bi bili bolj primerni za pitje piva kot rujne vinske kapljice.

JUBILEJ - Legendarni Tonček Plut z Mladice pri Semiču ne skriva svojih let. Vsakemu z veseljem pove, da bo konec januarja prihodnje leto dopolnil 90 let. "To ga bomo pili," še pokomentira prihajajoče praznovanje visokega življenjskega jubileja. Upajmo, da se bodo do takrat njegovi sokra-jani že naučili, kakšni so najprimernejši kozarci za pitje vina.

VERZI - Slavko Pavlakovič, največji živeči semiški pesnik, je tako, v verzih, seveda, povedal, kaj meni o oddaji grozjda v vinskem klet v sosednji metliški občini: "Grozjda smo letos jeseni v metliško klet šenkali spet. Semičani, zgradimo si svojo vinsko klet!" Da je bil njegov predlog med Semičani sprejet z odobravanjem, ni potrebno posebej poudarjati.

Časopisa "Kočevski naravni park" ne bo

Zaradi pomanjkanja denarja
skrčili program

KOČEVJE - Na sestanku izvršnega odbora društva Kočevski naravni park, ki je bil minulo soboto, so člani pred tremi leti ustanovljenega društva, ki si prizadeva za razglasitev Kočevskega naravnega parka, s težkim srcem sprejeli odločitev, da prihodnje leto ne bodo izdali svojega časopisa.

Ker je odpovedal njihov doseženi največji sponzor, sama članarina pa ne zadošča za uresničitev vseh nalog, so morali novim razmeram prilagoditi tudi svoj v statutarno opredeljeni program. V štirih številkah, kolikor jih je že izšlo, so celovito predstavili kočevski prostor pa tudi pojasnili, zakaj si prizadevajo za razglasitev naravnega parka in kakšen naj bi bil. Začeto delo, ki ga je od njih prevzelo ministrstvo za okolje in prostor, bodo nadaljevali z objavljanjem v različnih strokovnih in drugih časopisih in internetu.

V prihodnjem letu pa se ostalim svojim večjim projektom ne nameravajo odpovedati. Tako bodo prihodnje leto skušali organizirati tradicionalno likovno delavnico "Misel in korenine", nadaljevali pa bodo tudi s predstavljanjem projekta "Volk ne ogroža - volk je ogrožen".

M. L.-S.

• *Molčečnost je znamenje sobnega človeka. (Gracian)*

• *Kratkost življenja nam poveduje dolgo upati. (Horac)*

• *Zaljubljeni in kralji ne trpijo tekmecev. (nemški pregovor)*

• *Vsevednost ne oblikuje duha. (Heraklit)*

Šaljivo o resnih zadevah

Zakaj Turjak ni občina? - Včasih tudi do 15 otrok pri hiši - Tudi sadja ne sušijo več

TURJAK - Turistične sezone je nepreklicno konec, saj "Pri Murnu" strežejo že spet samo v gostilni in ne več tudi v njeni letni izpostavi. Tujih gostov prihaja manj in spet pridejo do besede in veljave stari Turjačani in drugi iz okoliških krajev.

Tako je bilo tudi zadnjič. Najprej so nekateri pokritizirali, zakaj Turjak ni samostojna občina, saj šteje kar 600 duš, medtem ko jih občina Osilnica ne premore niti 400. Drugi s Francetom Pečnikom na čelu pa so zatrjevali, da niso za samostojno občino, saj ima Turjak nekaj, česar drugi kraji nimajo: pozitivno sevanje. Dokaz za to pomembni močje, ki so se tu rodili, delali ali živeli, in to od zmagovalca nad Turki Andreja Turjaškega preko Dalmatina, Trubarja, Medveda, Finčgarja pa skladateljev Kogoj in Ježa, telovadca Čerarja, kolezarja Škrlija in do mlade evropske prvakinja v drsanju Darje Škrli.

Jože Goršič pa je dejal, da za občino vedno bolj zmanjkuje materiala, to je ljudi. Včasih so imeli na Gradežu po hišah po deset, enajst otrok, pri neki družini pa kar 15, in vsi so živeli v eni sobi. Danes je na vsem Gradežu le kakih 15 otrok, imajo pa v hišah po pet sob in le enega otroka. Nekdo je pripotočil, da bi bile lahko poroke kar na turjaškem gradu, Pavčkov Tone (predsednik Turističnega društva) pa bi pare tako "šlihtal", da bi bila vsako soboto ohcet in bi bil tako tudi v grajskem bifeju gost promet. Spet tretji je zatrjeval, da je bilo takrat več otrok, ker ni bilo elektrike, in je to trditve podkrepil z ugotovitvijo, da je celo v New Yorku število porodov močno porastlo, ko je nekdo za dalj časa zmanjkalo elektrike. Nekdo pa je menil, da je bilo več otrok zato, ker nekdanji niso pili raznih umetelnih pijač, ampak le hruškovo vodo, jedli žgance in fižol pa solato, in to tudi kosci, ki so pokosili vsako travico. Verjetno so k temu pripomogle tudi grablje.

Spomnili so se še, kako so nekdanji sušili krljhe. Na Gradežu sta bili dve sušilnici: ena še izpred prve svetovne vojne - to je tista pri Škrajbarju - druga pa iz leta 1938. Nobena več ne dela.

Ob besedi delo so se spomnili na Bajdetovega Jožeta, ki je umrl pred četrto stoletje in je delal kose, grablje, klinčarske nožke (nožke za izdelovanje zobotrebcev), osovnik in drugo, pa še posodo je netal. Živel pa je, kot se tudi danes za delovnega človeka spodobi, v revščini. Imel je nizko, s slamo krito hiško z majhnimi okenci. Bil velik in močan, in ko je vtaknil glavo skozi majhno okence, je kazalo, da je ne bo mogel več potegniti nazaj. Zdal Jožetove kočice ni več. Nekdo je tam zgradil hišo, iz skednja pa napravil vikend...

J. PRIMC

Jože Goršič

Vitra se predstavlja v Kočevju

V Kočevju razstava "Vitra podoba na ogled postavi"

KOČEVJE - Vitra, Center za uravnotežen razvoj iz Cerknice se v teh dneh predstavlja v Kočevju s predgledno dokumentarno razstavo "Vitra podoba na ogled postavi". Razstava je postavljena v čakalnici splošne ambulante v Zdravstvenem domu, na ogled pa bo do konca meseca.

Na razstavi so prikazani rezultati triletnih aktivnosti dolgoročnega revitalizacijskega projekta "Dežela suhe robe". Na 12 panojih si obiskovalci lahko ogledajo, kako Vitra uresničuje vizijo in cilje. Predstavljeni so povzetki vseh

devetih mednarodnih prostovoljnih delovnih taborov, ki so jih izpeljali v treh letih svojega delovanja, program CRPOV, katalog razvojnih potencialov idr.

Namen razstave je, kot je zapisal direktor Vitre Bojan Žnidaršič ob povabilu na ogled razstave, da bi pritegnili prebivalce kočevske občine, da bi se vključili v njihove razvojnorevitalizacijske projekte.

M. L.-S.

KOLPA ZDRUŽUJE

V četrtek, 23. oktobra, je bilo na Kučarju pod Podzemljem strokovno srečanje staršev in gospodarjev lovskih družin, ki mejijo na reko Kolpo in gospodarji z malo divjadjo na njej in ob njej. Pobudnik in organizator srečanja je bil Radko Biličič, predsednik komisije za malo divjad pri LZS in tajnik ZLD Bele krajine. Sestanka so se poleg gostiteljev starešine in gospodarja LD Gradac udeležili še predstavniki LD Metlika na slovenski strani. Hrvaško delegacijo pa je vodil Andrija Štalcer, tajnik HLS karlovaske županije, s predstavniki LZ Žakanje in tajnikom HLS Dragutinom Gajskim. Na srečanju smo ugotavljali, da je za uspešno gospodarjenje potrebno upoštevati, da imamo dve različni lovski zakonodaji in da je potrebno izdelati analizo in program gospodarjenja z malo divjadjo. Vsi navzoči smo soglašali, da 29. novembra izvedemo štetje rac mlakaric in ostalih rac na reki Kolpi in skupno naredimo analizo stanja.

R. B.

Sprejeli rebalans

Več denarja za potrebo
knjižnice po preselitvi

KOČEVJE - Na izredni seji kočevskega občinskega sveta prejšnji torko so svetniki sprejeli rebalans občinskega proračuna, ki znaša sedaj 1.045.374.300 tolarjev. Rebalans so sprejeli z vloženim amandmajem občinske uprave, medtem ko je Matija Jerbič (ZLSD) svoj amandma umaknil.

Ob prvi obravnavi rebalansa proračuna je bil ta za 10 milijonov tolarjev nižji kot sedaj. Za toliko naj bi namreč občina dobila več z ministrstva za kulturo za obnovo bivšega Zidarjevega samškega doma, v katerega naj bi se preselila knjižnica. Skupno naj bi tako za obnovo doma letos dobili 13 milijonov in 182 tisoč tolarjev, kot je povedal župan Janko Veber, pa bo občina skušala pri ministrstvu uveljaviti kot svoj delež pri investiciji tudi denar, porabljen za nakup stavbe, in samo vrednost objekta, tako da bi lahko tudi prihodnje leto dobili z ministrstva denar za njegovo obnovo.

Svetniki so zato amandma, ki ga je predlagala občinska uprava, sprejeli brez večje razprave. Branko Dekleva je zahteval, da je treba svetnike natančno obveščati o proračunski porabi, ob tem pa za trditi, da razpolagajo z dokazi, da jim občinska uprava ne posreduje vedno pravih informacij.

M. L.-S.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Ribniški svet je Sodražici dal soglasje

Še ena nova občina?

SODRAŽICA - V nekaj letih se je miselnost ljudi glede lokalne samouprave zelo spremenila. Čeprav se je ob prvi reorganizaciji Sodražica odločila, da ostane v ribniški občini, daje zdaj vse od sebe, da bi prihodnje leto zadila samostojno. Za to ima možnosti, s sedanjimi razmerami pa ni zadovoljna, saj, kot pravijo v Sodražici, razvojnih načrtov ne uresničujejo, dobivajo le gore papirja, denarja pa nič.

Franc Lesar iz Zamosteca, prizadeveni član sveta krajevne skupnosti, je prepričan, da so Sodražani sposobni zaživeti samostojno. Gospodarsko stanje je ta čas resda težko, ponekod celo kritično, vendar so ljudje pridni in iznajdljivi, kar dokazuje tudi zgodovina suhorobarstva in druge domače obrti. Lesar pravi, da bodo nepreklicno vztrajali pri zahtevku za novo občino in da bodo, ko bodo samostojni, bolje poskrbeli za urejanje skupnih zadev, predvsem pa za ceste, ki so ponekod povsem uničene, vendar noben poziv pristojnim nič ne zaleže. "Ko bo občina stala, se bomo takoj lotili gradnje industrijske in obrtne cone, potrebujemo pa tudi večnamensko dvorano, razvijali bomo turizem itd.," pravi optimistično Lesar.

A. K.

Veber odprl pisarno

KOČEVJE - Državni poslanec in kočevski župan Janko Veber je v ponedeljek pričel s poslanskimi urami za občane kočevske občine. Na tiskovni konferenci ob otvoritvi poslanske pisarne se je zahvalil stranki ZLSD, ki mu je omogočila, da opravlja poslanske ure v njenih prostorih na Ljubljanski cesti 7. Vsa vprašanja občanov, ki se bodo nanašala na delo odborov DZ RS za infrastrukturo in okolje, kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, finance in monetarno politiko, kulturo, šolstvo in šport ter delo komisije za nadzor varnostno obveščevalnih služb, bo kot član teh odborov in komisije posredoval osebno na omenjene odbore in komisijo, za ostala vprašanja pa namerava organizirati tudi srečanja z drugimi poslanci, člani drugih odborov in člani vlade. Klice občanov bo sprejemala vsak ponedeljek med 8. in 12. uro ga. Irma Kožuh na tel. 851-092 (fax: 851-093), Veber pa jim bo na voljo popoldan od 16. do 18. ure.

TAMBURAŠI IZ KOSTELA - Tamburaši folklorne sekcije Kostel, ki jo sestavljajo Josip Tomac (harmonika), Marjan Lisac (berda), Aleš Marolt (bisernica) in Alen Klarič (harmonika), so doslej nastopili na več pomembnih prireditvah v občini, ubrano kostelsko glasbo in pesmi slovenskih pokrajin pa so predstavili tudi v tujini. Čeprav delujejo slabo leto, imajo velike načrte. V začetku bodo poleg samostojnih nastopov igrali kot predskupina Prifarskih muzikantov, želijo si tudi več samostojnih nastopov. (Foto: Milan Glavonjič)

DELITVENA BILANCA PO RIBNIŠKO

Kam so slike izginile, ne ve nihče

Kdo namerno strelja mimo tarče in ne vpraša ljudi, ki o zadevi kaj vedo?

LOŠKI POTOK - O delitvi skupnega premoženja med občina Ribnico in Loški Potok smo bili deležni že nekaj informacij, vse pa dajejo vtis, da večjih problemov ne bo. Težko je karkoli zapisati o strokovnosti obeh komisij, veljalo pa bi opozoriti potoško k skrajni previdnosti. K temu spodbuja zaključek članka v DL, da bo Loški Potok dobil pet slik, ki so nastale v likovni koloniji, ki je potekala v Loškem Potoku.

O sebi ne pišem rad, ker pa sem bil dolga leta aktiven v takratni kulturni skupnosti, bil predsednik enega izmed zborov skupščine in najmanj dva mandata v izvršnem odboru, hkrati pa vodil KUD v Loškem Potoku, se čutim dolžnega, da bralcem pojasnim, kako je potekala omenjena kolonija in čigave so slike.

Kar veliko napora je bilo potrebno, da sem pristojne pripravil, da smo 1983. leta del slikarske kolonije prenesli v Loški Po-

tok. Hkrati s tem sem prevzel vso organizacijsko nastanitve in prehrane slikarjev, ki jo je vodil akademski slikar Jože Centa. Nič manj napora ni bilo potrebno, da smo po koncu kolonije - v Loškem Potoku je ustvarjalo pet slikarjev, drugi del pa v Ribnici - postavili razstavo in osnovni šoli. Po razstavi je bila še prodaja slik. Mislim, da sta bili prodani le dve sliki in grafična mapa, katere tematika je bila takrat še dobro ohranjena Kržetova hiša. Te grafične liste je odkupil Inles in bi bili v danem trenutku lahko predmet delitve.

Slikarji, ki so delali v Loškem Potoku, so KUD-u podarili vsak po eno sliko, torej pet slik, ki se sedaj pojavljajo v delitveni bilanci. Ker pa KUD ni imelo denarja za okvirje in tudi ne primernih in varnih prostorov, smo podarjene slike shranili v šoli na Hribu. Pred dobrimi tremi leti, torej v času, ko se je začelo govoriti o delitvi premoženja, sem od nekaterih učiteljev izvedel, da je te slike

odpeljal Stane Klun, ki sicer o poteku takratne kolonije dobro ve in danes še vedno deluje v javnem zavodu Miklova hiša v Ribnici. Dejstvo je, da so bile slike odpeljane s pojasnilom, da bodo služile za neko razstavo, nikoli pa jih ni vrnil.

V Loškem Potoku je v omenjeni koloniji nastalo nekaj nad 30 slik. Kje se trenutno nahajajo, ne ve nihče. Ne vem natančnega števila slikarskih in kiparskih kolonij, ki so se zvrstile v Ribnici, gotovo pa gre za več sto dragocenih del. Ta fond bi moral biti v celoti predmet delitve in je zato sama omenba petih slik naravnost smešna.

Verjetno pa bilo teh zapletov manj, če bi komisija upoštevala vedenja ljudi, ki so v tistih časih delovali na raznih področjih, kjer bi lahko nastopala suvereno in ne bi prihajalo do streljanja mimo glavne tarče.

ALBIN KOŠMERL

PLEČNIKOV ZVONIK OBNOVLJEN

RIBNICA - Delavci Irme, inštituta iz Ljubljane, so pred dnevi končali obnovo Plečnikovega zvonika na župnijski cerkvi v Ribnici. Skoraj pol leta so globinsko obnavljali močno poškodovano piramido, stebričke in nosilce dotrajanega zvonika. Z jeklenimi vrvmi so zaradi potresne varnosti povezali ladjo (obzidje) cerkve. Drugi zvonik bodo obnovili prihodnje leto, če bodo seveda zbrali dovolj denarja zanj. Predračunska vrednost naložbe 32 milijonov tolarjev se je namreč nekoliko zvišala. Tudi drugo polovico denarja bodo zagotovili država, občina in farani.

“Ameriška” rešitev onesnaževanja?

Farma Stična bo ekološki problem dokončno rešila sama po ameriškem vzorcu ali s pomočjo ivanške čistilne naprave - Letno 17 tisoč prašičev - Poleg reje še obdelovanje zemlje

STIČNA - “Zavedamo se, da ima farma prihodnost le, če bo dokončno rešila ekološko vprašanje,” je poudaril direktor Farme Stična Lojze Plantarič. Sedaj gnojevko prečiščujejo tako, da gre čvrsti del na deponijo, približno 30 tisoč kubikov tekočega dela pa spustijo preko štirih lagun. Del zvozijo na njive, preostanek pa se čisti na ivanški mehaniko-biološki čistilni napravi, zgrajeni leta 1985. Ker je zgrajena do prve stopnje in preobremenjena, je treba razmišljati o drugih rešitvah onesnaževanja s prašičje farne.

Direktor Plantarič je povedal, da bo morala omenjena čistilna naprava povečati svoje zmogljivosti, razmišljajo pa tudi o drugi

DELAVSKA UNIVERZA NEPRIMERNA

LITIJ - Delavska univerza Litija - danes jo obiskuje okrog 700 slušateljev popoldanskih srednjih šol iz litijske in sosednjih občin - od ustanovitve pa do zdaj domuje v enonadstropni Rotarjevi hiši. Lastnik hiše že od vsega začetka ni skrbel za njeno vzdrževanje, vsake toliko časa pa jo poplavi tudi podtalnica narasle Save. Stavba je dotrajana in neprimerna za bivanje. Po mnenju stroke bi bilo popravilo hiše predrago, poleg tega lastnik ne dovoli nikakršne obnove. Na nedavnem sestanku predstavnikov Zavoda za izobraževanje in kulturo Litija, Občine Litija in Mestne skupnosti Litija so se dogovorili, da je smotrnejše zgraditi nadomestne prostore, slušatelje pa prestaviti v učilnico OŠ Litija. Proračunska sredstva bodo zagotovljena prihodnje leto.

K. ŠUŠTERŠIČ

možnosti, da bi sami v celoti očistili gnojevko. Trenutno proučujejo in spoznavajo tovrsten predlog ameriške firme Lemna, ki zagotavlja uspeh, predpisan po zakonu, tako kemične porabe kisika kot dušika. Ker bi šlo za veliko investicijo, želijo jasna zagotovila o uspešnosti projekta, prej se zanj ne bodo odločili.

Sicer pa so v preko 30 let obstoječi prašičji farmi v Stični, katere

GLEDALIŠKA IN LIKOVNA DELAVNICA

IVANČNA GORICA - ZKD Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje je organizator novembrske gledališke in likovne delavnice, s katerima bodo najprej začeli v Kulturnem društvu Ambrus, kjer je bilo največ zanimanja. Gledališko delavnico bo vodila igralka Simona Zorc-Ramovš, v likovni pa bosta delovala akademska parka Anja Šmajdek in likovni pedagog Sandi Zalar.

obseg se po rekonstrukciji leta 1984 ne povečuje in ima stalež 12 tisoč prašičev, zadovoljni s prirejo. “Redimo visokokvalitetne mesnate prašiče, ki imajo okrog sto kilogramov, in dosegamo najboljše ceno. 17 rednih kupcev jih tedensko prevzema za (deficitaren) slovenski trg,” pravi zadovoljno Plantarič. Na farmi se ukvarjajo tudi z obdelovanjem 200 hektarov njiv in letošnji pridelek je po izračunih najboljši do zdaj. Pridelali so 340 ton pšenice in 1052 ton koruze, ki so jo prodali in oddali za izdelavo lastne krme.

Farma Stična od letošnjega julija posluje kot delniška družba. Zaposluje 46 ljudi, ima pa tudi svojo veterinarsko službo, ki se bo morala izdvojiti kot privatna organizacija in bo imela enega veterinarja več, torej dva veterinarja in enega veterinarskega tehnika.

L. MURN

50 LET TRUBARJEVEGA DOMA UPOKOJENCEV

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - V petek se bodo v Trubarjevem domu upokojencev v Loki na slovesnosti spomnili 50-letnice tega zavoda, v katerem je 205 oskrbovancev oziroma stanovalcev iz številnih slovenskih občin. Med njimi jih je 15 starih več kot 90 let, Drago Medvešek pa je v domu že 35 let.

turistične ceste v Bracarjevi zidnici, ki jih je pripravil Radio glas Ljubljane. S trebanjskim turistič-

• Čeprav so člani odbora za gospodarske dejavnosti pri trebanjskem občinskem svetu, ki ga vodi Leopold Habinc, in nekateri svetniki menili, da je delovanje TIC-a še premalo vidno, da se premalo ukvarja s s dejavnostmi, ki bi prinašale denar, so bili dokaj enotni, da mora turistična pisarna nadaljevati z delom. Odprta je 44 ur na teden: od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure in v soboto, od 8. do 12. ure (telefon 44-717, fax 45-671).

nim društvom je TIC sodeloval pri organizaciji prireditve Iz trebanjskega koša. Pripravil je tri programe izletov. Ohranjali in navedli bodo stike tudi z Dolenjsko turistično zvezo in s sosednjimi turističnimi društvi Žužemberk, Mirna Peč in drugimi.

P. P.

MRLIŠKA VEŽICA POD STREHO - Izpolnjuje se želja krajanov in župniškega območja Krka o svoji mrliški vežici. Pred kratkim je ta dobila svojo grobo podobo in streho in očitno je, da se lepo vključuje v kompleks tamkajšnje cerkve in pokopališča. Kot je povedal predsednik KS Krka Jože Smolič, so dela do nadaljnjega ustavljena zaradi pomanjkanja sredstev. “V bistvu je šlo za preusmeritev še tistih skromnih sredstev KS v pomembnejšo investicijo, preureditev ceste čez Krko. Zato bo nadaljevanje del pri mrliški vežici prihodnje leto odvisno od izrednih lastnih prihodkov, od sponzorjev in prispevkov krajanov (kreditni boni po deset tisoč tolarjev, sredstva namesto vencev in cvetja ipd.),” je povedal Smolič ter pohvalil izvajalca del, podjetje Grafit, d.o.o., iz Ribnice ter nadzornega Jožeta Kozinca. (Foto: L. Murn)

LAMOVSKOVI IZ MIRNE VASI PRI TREBELNEM PRIČELI S KMEČKIM TURIZMOM - Drugi petek v letošnjem novembru bo zapisan v spominskih knjigah Lamovškovih kot pomembna prelomnica njihove domačije, ki je že dolgo slovela naokoli po odlični domači kuhinji, le da so te dobrote okusili bolj naključni obiskovalci. Zdaj, ko je trebanjski župan Alojz Metelko na petkovi slovesnosti prerezal vrvice in uradno naznanil pričetek kmečkega turizma, bodo Lamovškovi v zgradbi, ki lahko sprejme celo za 3 avtobuse gostov, morali krepko poprijeti, da bodo kos najavljene skupinam. K sreči so staršema, ki sta po županovem nagovoru prerezala torto, vedno pripravljeni pomagati marljivi otroci. (Foto: P. Perc)

LOKA ZDRUŽUJE LJUBITELJSTVO IN VRHUNSTVO - Nastopom ljubiteljskih in poklicnih kulturnih (po)ustvarjalcev so pozorno prisluhnili številni domačini in gostje; med temi je dr. Janko Prunk posebej pozdravil sevniškega župana. Dvorana bila mnogo premajhna za vse. (Foto: P. P.)

Loka, kulturi naklonjen kraj

Letos 70 let od prvih gledaliških iger v Loki in 60 let kulturnega doma - Na akademiji Alojz Rebula, Zora Tavčar, Jakob Jež, Bojan Gorišek - Govornik dr. Prunk

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU - Skrivnosti, zakaj je v Loki kultura nadpovprečno razvita, po sobotni slavnostni akademiji ob 70-letnici začetkov uprizorjanja gledaliških iger v Loki in 60-letnici tamkajšnjega kulturnega doma tudi za nepoznavalce razmer ni več. Ta je znova pokazala, ne le da sta kulturni dom in društvo kraj v najlepšem spominu za tistim Ločanom, ki živijo in ustvarjajo zunaj domačega kraja, kot je dejal slavnostni govornik dr. Janko Prunk (tudi loški rojak), ampak da se ljubiteljski kulturni poudarjalci in iz tega okolja vedno znova radi vračajo v te preleste kraje na levem bregu Save: Okroglice, Razbor, Radež, Žirovnico pod obronki Lisce.

Na sobotni slovesnosti so bili skladatelj Jakob Jež in pianist Bojan Gorišek, pisatelj dr. Alojz Rebula (navdušil je z duhovito črtico o srečanju s Primožem Trubarjem) in njegova soproga publicistka Zora Tavčar - Rebula.

Pisatelj, doma sicer v Občinah pri Trstu in ljubitelj dolgih sprehodov po okolici Loke, je povedal, da je kakšno polovico svojih del ustvaril prav v Loki, na vrtu Tavčarjevih! Nekoč so loškemu kulturnemu dogajanju dajale pečat predvsem

gledališke igre, med živečimi amaterskimi igralci tistega časa, ki sta stopila na odrske deske že leta 1927, pa sta Pavla Fon in Jože Škrab. V nekdanjem kulturnem društvu Ivan Cankar so se izkazali kot neutrudni organizatorji zlasti Lojze Mlinar, Ivo in Slavka Jenčič, Marija Skušek in Elčka Jurgelj. V zadnjem poldrugem desetletju pa je gibal kulturnega utripa mešani pevski zbor Primož Trubar, ki je pod vodstvom Tatjane Balog (nekaj časa sta zbor uspešno vodili tudi sestri Manca

in Nataša Vidic) postal eden vodilnih zborov v Posavju in je najboljši ambasador svojih krajev in Slovenije tudi po svetu, posebej še v zadnjem času, odkar so se stakale tesnejše vezi s francoskim zborom iz okolice Pariza. Zbor je tudi pričel sobotno akademijo z Odo Loki v priredbi Jakoba Ježa in nato zapel še 5 pesmi, “Sentimentalno potovanje” tudi ob spremljavi pianista Bojana Goriška.

V režiji dr. Janka Prunka so Ločani predstavili prizor iz Partiljeve komedije Štajerc v Ljubljani, zatem je tajnik ZKD Sevnica Albert Felician izročil Kulturnemu društvu Primož Trubar Loka posebno priznanje, predsednik tega društva Zoran Cvar pa je izročil društvena priznanja že imenovanim dolgoletnim kulturnikom.

P. PERC

Krjavljewe iskrice

LAHKO PRIDEJO KADAR KOLI - Trenutna “vroča tema” v Ivančni Gorici je črna gradnja Gorčevih, katere razplet vse še posebej zanima zato, ker sta črnograditelja pravnik. Težave z inšpektorji in podobnimi službami pa nimajo le Gorčevi, pač pa tudi sosedje Petanovi, ki se z gradnjo spornega prizidka nikakor ne strinjajo. Urbanistični inšpektorji namreč kar naenkrat tudi od njih zahtevajo vso potrebno dokumentacijo za obnovo hiše pred 23 leti, ki pa je na njihovo presenečenje ni. Za njeno izginotje iz arhiva ne izključujejo dejstva, da je ga. Gorčeva načelnica Upravne enote Grosuplje in je “pri koritu”, sploh pa ne razumejo, zakaj sedaj (in to po toliko letih!) pregledujejo nje, če pa se je problem začel pri Gorčevih. Odgovor inšpekcijske službe je zelo preprost: “Kadarkoli lahko pridemo h komurkoli in zahtevamo, da nam pokaže potrebna dovoljenja.” Koliko črnih građenj in nepravilnosti bi odkrili šele potem, če bi bilo v Sloveniji 189 inšpektorjev, kolikor bi jih menda potrebovali, in ne 80, kolikor jih dela sedaj.

MINISTER REŠIL EKOLOŠKI PROBLEM? - Ivanški okoljevarstveniki so dostikrat nemočni in tudi upravičeno razočarani, ker se pristojni slabo ali pa sploh ne odzivajo na njihove koristne akcije in pobude, s katerimi želijo “očistiti” kritično onesnaženo Ivančno Gorico in okolico. Bomo videli, kakšen bo odziv na bližnjem pogovoru z ministrom Gantarjem in še bolj, kakšen bo učinek.

Trebanjske iveri

ZNAKI - Da bo zaživel kmečki turizem pri Lamovškovih vsaj podobno, kot je pri Gorenčevih na Hrastnem nad Sentrupertom, ni potrebna zgolj dobra kuhinja, temveč še kopica bolj ali manj pomembnih podrobnosti. Mednje spadajo tudi kažipot. Če že ljudje dajejo od sebe vse, da bi si izboljšali življenje na vasi z dopolnilnimi dejavnostmi, bi jim morala priti nasproti tudi občina vsaj s postavitvijo krajevnih tabel, ki jih zelo pogrešajo. Občinski svetnik Janko Širec zaposlen pri kmetijski svetovalni službi v Trebnjem, je zanjdič pri Lamovškovih izrazil razočaranje, ker mu niso na pobudo glede označbe kolesarskih stez niti odgovorili. Kako naj bi se potem lahko nadejali, da bodo označili vasi in zaselke po občini?

KAMPANJA - Neka gospa srednjih let (okrog 50) je 12. novembra ob 19.20 v Zagorici pri Velikem Gabru, izstopila iz avta z avstrijsko registracijo, strgala nek plakat z oglasne deske, v rokah pa je držala plakat dr. Jožeta Bernika. Predvolilna kampanja se je začela...

Sevniški paberki

BREZ BOŽJE POMOČI IN BERGEL - Prijateljica publicistke in pisateljice prof. Zore Tavčar - Rebula iz mladostnih let, Marija Skušek, je na sobotni akademiji v Loki tako močno podoživljala razgiban kulturni dogodek, da se ji je skoraj zgodil čudež. Mici, kot jo kliče Tavčarjeva, je kljub berglam takoj poskočila in skušala pomagati prijateljici z ustreznimi očali, ki jih je bila Rebulova pozabila v torbici na sedežu v prvi vrsti. Po končani akademiji pa je Skušekova kar pozabila na berge in, kot je rekla brez božje pomoči prišla po stopnicah iz dvorane! Škoda, da ni čudež trajal dlje.

PREDSEDNIKI - Predsednikom svetov krajevnih skupnosti, ki mnogo svojega prostega časa in živcev darujejo za blagor svojih krajanov, bi bilo zelo prijetno pri srcu, če bi se jih na občini spomnili tudi ob praznovanju občinskega praznika in jih povabili na slavnostno sejo občinskega sveta. Ker se to ni zgodilo ne lani niti letos, domnevajo, da so nekateri enakopravnejši od drugih. Predsednik sveta KS Blanca Branko Kelemina je namreč na takih dogodkih lahko kot trojni funkcionar, saj je tudi poslanec državnega zbora in občinski svetnik (SDS), predsednik sveta KS Tržišče Marjan Jamšek pa ima tudi “privilegij”, saj je občinski svetnik (ZLSD). Župan Jože Peternel na take očitke odgovarja, da so vse seje občinskega sveta javne...

KRMLEJ: V NEDELJO REFERENDUM

KRMELJ - V nedeljo, 23. novembra bodo krajan krmeljske krajevnne skupnosti odločali o uvedbi 2-odstotnega krajevnega samopriskevka za obdobje petih let. Krajanji so v preteklih letih že veliko postorili pretežno s svojim denarjem in prostovoljnimi delom, toda za tako veliko naložbo, kakršno terja oskrba z zdravno pitno vodo v celotni KS ter ureditev kanalizacije za Krmelj in Gabrijele (gre za naložbo v višini 57 milijonov tolarjev!) v vodstvu KS niso videli drugačne možnosti. V petih letih naj bi s samopriskevkom zbrali 45 milijonov tolarjev, po besedah Janeza Mirta, vodja praviljalnega odbora, pa so program nalog po septembrskih cenah ocenili kar na 87 milijonov tolarjev.

OBČINSKA PRIZNANJA OB PRAZNIKU - Letošnja občinska priznanja so iz roke župana Jožeta Peternela prejeli: PGD Šentjanž (na posnetku na desni prejema za najbolj delavno društvo v KS, ob letošnji 90-letnici, priznanje Dušana Kvedra Tomaža Andrej Repše), enako priznanje sta dobila še Ivan Mastnak z Orehovega in sevniški podjetnik Jože Zvegljič. Medalje Dušana Kvedra Tomaža so dobili Jože Cimperšek, Friderik Pečnik, Igor Štriclec in Anton Urnjak (vsi iz Sevnice), Branko Poljanec iz Polja pri Tržišču, Franc Strajnjar iz Loke pri Zidanem mostu, Alojz Štampelj iz Boštanjia in Jože Železnik z Vrha pri Boštanju. (Foto: P. P.)

Krški metulj že letel v London

V krškem kulturnem domu predstavili med drugim znak turistične in kulturne ponudbe občine Krško in katalog - Ob predstavitvi tudi sprejem za vinsko kraljico in princeso

KRŠKO - Prejšnji teden so v krškem kulturnem domu predstavili znak turistične in kulturne ponudbe občine Krško, turistični katalog in še nekaj tiskanih informacij o krški občini. Po besedah krškega župana Danila Siterja pomeni znak in omenjeni promocijski material pomemben korak v seznanjanju javnosti s kulturnimi in naravnimi danostmi v krški občini.

Barvni katalog, ki skuša zajeti na približno 30 straneh razgibano podobo krške občine, je za zdaj na voljo v slovenščini, vendar ga bodo že kmalu izdali, kot so napovedali prejšnji teden, tudi v nekaterih drugih evropskih jezikih. Še preden bodo prišli na police nemško, italijansko in še kako drugače napisani primerki krškega kataloga, so tega, tiskanega v slovenščini, postavili na stojnice londonskega World Travel Marketa, ene največjih turističnih borz na svetu, ki je odprla vrata te dni.

Nekako v dneh, ko so zlagali v priložnostne propagandne mape krške občine še zadnje prospekte in primerke kataloga, se je zgodilo še nekaj, kar bo ime Krškega poneslo v svet vsaj toliko kot omenjeni katalog in prospekti. Katarina Jenžur iz Leskovca pri

Krškem je namreč postala slovenska vinska kraljica za leto 1998, Mateja Radej s Sremiča nad Krškim pa je postala vinska princeza. Obe je na martinovo na sejmišču v Gornji Radgoni okronal Branko Vodušek, direktor slovenske vinske akademije Veritas. Kraljico in princeso so pozdravili tudi ob omenjeni predstavitvi znaka in kataloga v Krškem. Direktorja Voduška, ki tako posredno pomaga h krepitvi dobrega glasu o krški občini, je na prireditvi v krškem kulturnem domu zastopala soproga, ki je zaželela krški občini pri njeni promociji kar največ uspeha.

Katarina Jenžur je na sprejemu

ob predstavitvi krškega znaka in kataloga kot vinska kraljica izrazila veselje, da so jo povabili

• V znaku turistične in kulturne ponudbe krške občine je upodobljen metulj. Slednji po mnenju oblikovalcev združuje v sebi dovolj značilnosti, povezanih z vsestransko razgibano podobo občine Krško.

medse. Poudarila je, da naj bi skupaj s princeso med drugim pomagali h krepitvi vinske kulture. Mateja Radej se je strinjala, da je vino ogledalo duše. Povedala je, da kot kmečko dekle pozna, koliko truda je potrebnega pri pridelovanju vina. "S srečo v srcu bom opravljala vlogo, ki mi je dana, skupaj s tistimi, ki iz trte sok iztisnejo in ki ga zaužijejo," je rekla.

L. M.

VINSKA KRALJICA IN PRINCESA Z ŽUPANOM - Krški župan Danilo Siter (levo) je na sprejemu za vinsko kraljico Katarino Jenžur (druga z desne) in princeso Matejo Radej (prva z desne) izrazil veselje nad tem, da sta obe kroni za leto 1998 prispeli v krško občino. (Foto: L. M.)

O OŽIVLJANJU OTROKA - Sekcija zdravstvenih tehnikov in medicinskih sester-reševalcev pri zbornici zdravstvene nege Slovenije in Zdravstveni dom Krško sta pripravila ob koncu prejšnjega tedna strokovno srečanje, kjer so govorili o kardiopulmonalnem oživljanju otroka. Dvodnevna seminarja se je udeležilo 130 do 140 slušateljev iz bolnišnic, zdravstvenih domov in reševalnih postaj iz vse Slovenije. Na seminarju, ki ga štejejo za zelo uspešnega, so strokovne teme predstavili udeležencem s predavanji in praktično. (Foto: L. M.)

Kako gospodariti v občini?

Občinski svet o premoženju krške občine

Sklad, ki ga imajo vsi radi

Skladi stavbnih zemljišč

KRŠKO - Z iztekom letošnjega leta bo konec skladov stavbnih zemljišč, takih, kot so zdaj. Ker bo po 1. januarju 1998 torej vse drugače na tem področju, se v občinah že kar malce mudi z ustanavljanjem nečesa, kar bi dobro nadomestilo omenjene sklade.

Če je sklad stavbnih zemljišč kje posebno pomembna tema in če se zato posebej mudi z njegovim prilagajanjem, je to v krški občini. Pogovori o skladu so v Krškem znova oživel na nedavni seji občinskega sveta in tudi že prej na nekaterih sejah v Krškem, kar pa še ne pomeni, da bo iz teh debat nastalo kaj zares revolucionarnega. V Krškem so do zdaj že večkrat mislili narediti red v zvezi s skladom stavbnih zemljišč, a se je vse končalo na začetku, zato tudi tokrat ne bo nič drugače. Sklad stavbnih zemljišč v Krškem je poligon za merjenje moči vladajočih in obvladanih političnih skupin.

Krški sklad je oblasti in njenim nasprotnikom tako pomemben zato, ker pomeni veliko denarja. Kdo vse in s koliko denarja ga polni, je v Krškem precej varovana skrivnost; precej natančnih števil ko bi moglo znanih šele potem, ko bo prenehala delovati na ozemlju krške občine slovensko-hrvaška jedrska elektrarna. Uradno Krško najraje pove, da v sklad tako ali tako nihče več ne vplačuje. Ampak sklad imajo v Krškem še vedno radi.

Sklad stavbnih zemljišč so sicer brez imena vključili tudi v aktualne pogovore o osamosvojanju nekaterih krajevnih skupnosti v krški občini. Tako je Franci Bogovič, predsednik KS Koprivnica, pred časom na Senovem dejal, da koprivniška krajevna skupnost vidi svojo prihodnost v občini Krško in da torej ne gre v novo občino Senovo. "Občina Krško ima velik dohodek od nuklearke," je dejal Bogovič, "škoda je tega denarja, ki ga nova občina Senovo pač ne bo imela."

M. LUZAR

CENTER ZA SOCIALNO DELO KRŠKO

razpisuje prosto delovno mesto

DELOVNEGA TERAPEVTA

v Varstveno-delovnem centru Leskovec

Pogoji:

- višja ali visoka izobrazba, smer delovni terapevt ali učitelj tehnične vzgoje,
- pripravljenost za pridobitev spec. pedagoške izobrazbe,
- pričetek dela - 15. december 1997,
- poskusno delo - 3 mesece.

Prijave na razpis z dokazili pošljite na CENTER ZA SOCIALNO DELO KRŠKO, Cesta krških žrtv 11, 8270 Krško, v roku 8 dni od dneva objave.

O izboru bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po izteku razpisa.

TEMA V KRŠKEM

KRŠKO - V Krškem okrog hotela in tamkajšnjih blokov vlada ponoči popolna tema. Ponoči je marsikje na naši polobli tema, vendar je krška tema zaradi bližnje jedrske elektrarne še posebej črna. Stanovanci in mimoidoči se bojijo, da so tisto elektriko, ki naj bi svetila na navedenem območju, iz zelo bližnje atomske elektrarne poslali kam v Zagreb ali se je kako drugače izgubila. Tudi če se motijo, bodo vseli vsake delujoče žarnice v javni razsvetljavi.

V ARTIČAH SE BO PELO IN GODLO

ARTIČE - Tukajšnje KUD Oton Župančič vabi vse ljubitelje ljudskega izročila to soboto ob 18. uri v kulturni dom, kjer bo republiško srečanje ljudskih pevcev in godcev. Po izboru strokovne komisije Zveze kulturnih društev Slovenije, ki je skupaj z občinsko zvezo tudi soorganizator prireditve, se bo predstavilo 13 godčevskih in pevskih skupin iz vse države.

ska uprava ne samo pripraviti odlok o takem javnem zavodu, ampak tudi zadeve postaviti širše, narediti projekt za upravljanje celotnega občinskega premoženja.

Nujno skrb za celotno občinsko premoženje so sicer omenjali tudi drugi svetniki. Pri tem so menili, da je nesmotrno imeti občinsko premoženje, ki občini povzroča stroške in od njega skoraj ni zaslužka.

L. M.

KRVODAJALCI NA IZLETU - Območno združenje Rdečega križa Krško je v oktobru organiziralo izlet za darovalce, ki so dali kri 25- in večkrat. Da so darovalci krvi priznani v družbi, dokazuje odziv posameznikov in podjetij iz občine Krško, ki so pomagali k uspehu izleta. Ti so Nuklearna elektrarna Krško, Žitova pekarna in M-Agrokombinat iz Kostanjevice, kmečka zadruga, Zaloga piva ter gostišča Imperl, Komočar in Murko. Udeleženci so prejeli Erjavčeve spominke. OZ RKS Krško se sponzorjem lepo zahvaljuje. Spominska fotografija z odhodakrvodajalci s Pujske Gore dokazuje počutje udeležencev. (Komisija za krvodajalstvo pri OZ RKS Krško)

Pred volitvami bo delal red župan

Nered na javnih obvestilnih tablah v Brežicah kot (lepotna) pomanjkljivost mesta - Kdo vse lahko v občini lepi plakate - Plakat bo v prihodnje bolj udaril po žepu

BREŽICE - Zlatko Pejakovič letos ne kandidira za predsednika Republike Slovenije. Toda če ob vstopu v Brežice mislite, da bo nekeje v mestu nastopil slovenski predsedniški kandidat dr. Zlatko Pejakovič, ste prepričani skoraj prav. Na javnih oglaševalnih mestih v Brežicah namreč zdaj vlada precejšen nered, tako da ni čudno, če ob mešanici pripletenih starih in novih obvestil napačno povežete nastop uvožene pevske zvezde in sodobno slovensko politično prakso.

Plakatiranje sicer namenja v Brežicah pozornost večkrat. Nedavno so na srečanju mestnih turističnih društev brežiški predstavniki nanizali med mestnimi pomanjkljivostmi prav nered v plakatiranju. Z brežiškimi turističnimi delavci deli mnenje občinski svet. Ker ima glede teh stvari občinski svet v rokah škarje in platno, Brežice od njega pričakujejo red pri plakatiranju. Do zdaj se je trudil v tej smeri že večkrat in se bo tudi spet v ponedeljek, ko bo sprejemal predlog osnutka odloka o plakatiranju v brežiški občini.

Predlagani odlok predvideva med drugim, da bodo plakate nameščali javno podjetje ali koncesionar, v nemestnih območjih pa tudi tamkajšnje krajevne skupnosti. Pooblaščenec bo moral skrbeti za primerno razvrstitev plakatov in pravočasno odstrani-

ti stara obvestila. Odlok med drugim določa, da se za predvolil-

• Optimisti napovedujejo za ponedeljek sprejem odloka, ki odpravlja nekatere, ne samo lepote pomanjkljivosti v mestu. Pri tem verjetno ne bo šlo brez ponovnih razprav v zvezi s plakatiranjem. Iz preteklosti je znanih precej vprašanj in predlogov, ki zadevajo višino takse, zagnane stroške uvajanje reda v plakatiranju ter obliko in velikost površin za nameščanje plakatov in transparentov.

no obdobje in politično delovanje "postavijo posebna plakata mesta in določijo način uporabe z navodilom, ki ga predpiše župan v skladu z zakonom o volilni kampanji". Zanimivo je tudi določilo,

da naj bi narobe postavljene plakate in transparente odstranili na stroške tistega, ki jih je dal postaviti.

L. M.

OKROGLA MIZA O REGIONALIZMU

KRŠKO - Jutri ob 16.30 bo v mali dvorani Kulturnega doma Krško okrogla miza o regionalizmu, na kateri bodo sodelovali med drugimi dr. Ciril Ribičič, redni profesor na ljubljanski pravni fakulteti in poslanec državnega zbora, ter predstavniki službe za reformo lokalne samouprave pri vladi Republike Slovenije. Okroglo mizo organizira ZLSD Krško v sodelovanju z ZLSD iz Sevnice in Brežic.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

TURISTIČNO DRUŠTVO IZDALO RAZGLEDNICE

BREŽICE - V teh dneh so izšle 4 brežiške razglednice, ki jih je založilo Turistično društvo mesta Brežice. Dve sta ponatis starih razglednic iz 1914. in 1917. leta iz zasebne zbirke Iztočka Gregla, na katerih je nekaj zanimivosti, ki jih danes v mestu ni več, npr. stolp na t.i. Nemški hiši in frančiškanska cerkev. Novejši razglednici predstavljata znameniti brežiški vodovodni stolp in brežiško mestno izptičje perspektive.

DIVIDENDE BODO 19. DECEMBRA

KOČEVJE - Delničarji kemične tovarne Melamin so na drugi skupščini obravnavali poročilo o poslovanju v lanskem letu ter sprejeli sklep o razdelitvi dobička za leto 1996 ter nerazporejenega dobička iz preteklih let. Tako so za dividende namenili 37 milijonov tolarjev, medtem ko bo preostalih 71 milijonov ostalo nerazporejenih, da bi lahko izpeljali naložbe v posodobitev tehnologije. Vsi, ki so vpisani v delniško knjigo na dan 30. oktobra 1997, bodo 19. decembra dobili izplačanih 80 tolarjev bruto na delnico. Melamin, ki se s svojo blagovno znamko uveljavlja tudi v hudi konkurenci na zahodnih trgih, ima 835 delničarjev, med katerimi je največji Nacionalna finančna družba (30 odst.). Enak odstotek delnic imajo skupno v lasti zaposleni, bivši zaposleni in njihovi družinski člani. Melaminove delnice dosega na OTC trgu vrednost okrog 1.600 tolarjev.

M. GLAVONJČ

Decembra bo 1. skupščina metliške Kolpe

**Pokrivanje starih izgub -
Letošnje leto dobiček?**

METLIKA - Delniška družba Kolpa, ki se ukvarja s proizvodnjo in predelavo plastičnih mas, poznamo pa jo predvsem po kopalniškem programu in kuhinjskih koritih, je končno razveselila delničarje s sklicem prve skupščine. Ta bo 19. decembra letos, na njej pa bodo med drugim sprejemali poročilo o poslovanju družbe v letih 1993 do 1996. Sklenili naj bi tudi, da se izguba iz preteklih let v višini 34,6 milijona tolarjev krije iz prihodkov naslednjih let, medtem ko naj bi dobiček v letu 1996 (7,6 milijona) ostal nerazporejen.

Družba je v zadnjih 5 letih povečala delež izvoza od 35 na 70 odstotkov, pri čemer je povečala tudi količine izvoženih izdelkov. Letos je v primerjavi z lanskim letom tudi za dobro tretjino povečala promet. Po besedah predsednika začasne uprave g. Kulovca družba ima 5-odstotno letno rast prometa. Največ prodajajo na zahodnih trgih, zdaj se že uveljavljajo tudi na Češkem in Poljskem, želijo pa prodreti še dalje na Vzhod. Po Kulovčevih napovedih naj bi družba letošnje leto zaključila z dobičkom, tako da si njihovi delničarji v prihodnje lahko obe-tajo celo dividende.

B. D. G.

Naši na ljubljanskem sejmu pohištva

Sejem, največji doslej - Napredek v številkah in kakovosti - Dobra tudi udeležba podjetij z našega območja

LJUBLJANA - V nedeljo so na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču zaprli letošnji pohištveni sejem, ki je zapolnil več razstavnih površin in privabil večje število razstavljalcev ter več obiskovalcev kot katerikoli drugi sejem Ljubljanskega sejma. Tudi lesarji sami so ocenili, da je bil sejem največja prireditev slovenske industrije do danes.

Kar 275 razstavljalcev iz Slovenije in še iz 6 drugih držav ter 85 zastopnikov tujih podjetij je na ogled postavilo pohištvo za opremo vseh stanovanjskih in tudi poslovnih prostorov, manjkalo pa ni niti stavbnega pohištva, tekstilnih in lesnih oblog, senčil in vsega, kar potrebujemo pri opre-mi doma. Obiskovalci so si lahko napasli oči na posameznih kosih ali pa na popolnoma opremljenih stanovanjskih prostorih.

Med razstavljalci niso manjkala niti podjetja z območij južno od

Ljubljane, med velikimi podjetji so bili zastopani: metliška Kolpa z vrsto novostmi v kopalniškem programu, s kuhinjskimi koriti ter z materiali kerrock in kerasil; Lik Kočevje s sobami za otroke in mladino, predsobami, garderoba-mi in pisarniškim pohištvom; No-voles iz Straže z omarami, mizami, stoli, kredenco, regali, svetili, servirnimi vozički in številnimi drob-nimi lesenimi gospodinjskimi pripomočki; pa Pohištvo Brežice s furniranim pohištvom za pisarne ter z značilnimi spalnicami v teh-

nologiji visokega sijaja; sosednji Stilles iz Sevnice s stilnim pohišt-vom in notranjo opremo (ob seju-mu je poskrbel tudi za bogato oglaševanje v medijih) in ne na-zadnje TOM Mirna z oblažin-jemim sedežnim pohištvom vseh vrst.

Stavbno pohištvo je razstavljal ribniški Inles (okna in vrata, senčila, polkna, rolete), Roletar-stvo Medle iz Novega mesta PVC okna in senčila; Peči-Keramika Novo mesto lončene, krušne in pizza peči in kamine ter Pionir PLI posebna vrata (harmonika, drsna, preklonpa itd.). Razstavni prostor steklarja Mirana Resnika iz Leskovca pri Krškem je spomin-jal na umetniško galerijo z moj-strsko obdelanim steklom, ogle-dali za pohištvo in drugimi stek-lenimi izdelki.

Od mizarskih delavnic smo na sejmu srečali HI-PO Grosuplje s

pisarniškim pohištvom; MGZ Grosuplje s pisarniškim pohišt-vom, mizami, stoli, omarami, otroškimi in mladinskimi sobami ter z novostjo - dvizno mizo; od novomeških mizarjev sta se pred-stavljali Mizarstvo Golob z notra-njo opremo in Mizarstvo Bobič z opremo bank pa s kuhinjami in kopalnicami.

Nekaj dolenskih podjetij smo zasledili še med zastopniki za tuje proizvajalce (Aico iz Novega me-

• Prostor na sejmu so si pogum-no kupili tudi mladi oblikovalci iz novomeškega ID-Interior design, ki so se še posebej ponašali z ino-vativno zamisljo mini delovnega prostora z računalnikom. Odziv obiskovalcev pa so tipali tudi v novomeškem Neapolisu, podjetju, ki oblikuje mize in stole ter obla-zinjeno pohištvo. Vitalis Novo me-sto je s svojim prestižnim stolom Megatron stalen gost na sejmi-h, tokrat pa je stavil zlasti na stol Studio, ergonomsko oblikovan energijski delovni stol, cenejšo izvedbo Megatrona.

sta, InterTEAM iz Kočevja, Smer-ko Mirna) in med proizvajalci sestavnih delov (Podržejevi iz Grosupljeja s proizvodnjo šte-dilnikov in kuhinjskih nap). Sicer pa sta svoje izdelke iz lesa pred-stavili tudi kočevska in novome-ška srednja šola.

B. DUŠIČ GORNIK

BORZNI KOMENTAR

Že prvi nakupi delnic

**V petek izjemno nizki tečaji, v ponedeljek že nakupi -
Tečaji celo pod polovico knjigovodske vrednosti**

V preteklem tednu je bilo borzno trgovanje vse prej kot pri-jetno, saj so tečaji večine delnic nezadržno padali. V petek smo bili priča izredno nizkim tečajem najbolj prometnih delnic. Naj-nižji tečaji za delnice Petrola so dosegli 19.000 tolarjev, za Krkine enako, za Lekove 27.000, za delnice Term Čatež 11.000, SKB banke 2.000, za redne delnice Dolenjske banke 14.000, Kolin-ske 1.900, Lisce 630 in Mercator-ja 4.200 tolarjev.

Vse omenjene družbe v teko-čem letu dobro poslujejo, dose-gajo izjemno dobre poslovne re-zultate in imajo dobro poslovno strategijo. Očitno imajo na borz-ne udeležence večji vpliv drugi dejavniki. Trenutno so to doga-janja na tujih borzah, kjer že tretji teden beležijo padec tečajev. Svetovna borzna kriza naj bi odvrnila tujece od nakupov naših delnic.

Kljub navedenemu so nekateri domači investitorji že ocenili, da so posamezni tečaji delnic izjem-no nizki, zato so se že v ponedel-jek odločili za nakupe, kar se je

takoj pokazalo v 3,5-odstotni rasti tečajev. Težko je predvideti prihodnja gibanja na borzi, saj trenutnim dogajanjem ni mogoče pripisati nobenih zakonitosti. Drži pa to, da tečaji nekaterih delnic ne dosegaajo niti polovice svoje knjigovodske vrednosti, zato bi moral biti nakup takih delnic na dolgi rok upravičen.

Tečaji obveznic so nekoliko stabilnejši, vendar je promet z nji-mi zelo majhen. Tečaji državnih obveznic se še vedno držijo nad 100, zato so njihovi donosi nižji od donosov drugih obveznic v kotaciji. Nekateri prinašajo celo več kot 10-odstotne donose.

Vsa trenutna dogajanja na borzi lahko pripisujemo tudi posebnosti našega trga vrednost-nih papirjev, ki se še vedno razvi-ja in še nima usklajenih vseh za-konskih in podzakonskih aktov tako, da bi vzbujali naložbe.

LJUDMILA BAJEC

Dolenjska borzposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, 8000 Novo mesto
Tel. 068/3718-221, 3718-228
Fax.: 068/323-552

METLIŠKA KOLPA PRESENETILA Z NOVOSTMI - Razstavni pro-stor Kolpe je pritegnil pozornost številnih obiskovalcev z novo, prvo sloven-sko masazno kabinjo, z novimi kosi kopalniškega pohištva, novimi linijami kopalnih kadi, s predstavitvijo uporabe kerrocka za fasadne elemente ter kuhinjskih korit iz novega materiala kerasil. Med razstavnimi predmeti se je prvi dan sejma mudil tudi predsednik uprave Kolpe Mirjan Kulovec (skrajno desno). (Foto: B. D. G.)

Domačim carine, tujim ne

**Lesarji v boju s cenanim uvoženim blagom doma in z
dumpinškimi cenami z juga na tujem**

LJUBLJANA - Slovensko trži-šče je preplavljeno z uvoženim pohištvom nižje kakovosti, ki po mnenju lesarjev vsebuje tudi vprašljive surovine (npr. radioak-tivno iverko). Žal pa še vedno ve-lja, kot meni Zvone Novina iz straškega Novolesa, da Slovenci še raje kupujemo po izgledu kot kakovosti, pa tudi, da nam je pomembno, kakšen avto imamo (ker ga vidijo sosedji), ne moti pa nas, če spimo v slabi spalnici (nihče ne vidi).

"Slovenci nasploh nismo spo-sobni plačati za pohištvo take cene kot tujci. Največ uvoza je tako iz Rusije, Poljske, Daljnega vzhoda in iz Italije," pravi Novina. Branša pogreša velika trgovska podjetja, ki so v krizi razpadla ali

pa se rešujejo s prodajo vsakovrst-nega blaga, nikakor pa niso spo-sobna delovati kot prodajna mre-ža za domače pohištvo v tujini.

Lesna industrija zaposluje okrog 20.000 delavcev in trikrat več izvažata, kot uvažata. Tri četrtine iz-voza ustvarijo na trgih ZDA in Evropske zveze, medtem ko na trge bivše Jugoslavije nimajo dostopa zaradi visokih carin (Ma-kedonija 40 odst.). Se pa na tujih trgih, predvsem ameriških, sreču-jejo s konkurenčnimi proizvodi bosanskih podjetij, ki prodajajo primerljivo blago po dumpinških cenah.

Lesna industrija predstavlja 2,5 odstotka vse slovenske industrije. Največji delež (41 odst.) ima v proizvodnji lesa stanovanjsko pohištvo, približno tretjino stavb-no pohištvo, po desetino pa furni-ran in žagan les. Čeprav se je v prvem polletju čisti dobiček de-javnosti povečal in izguba zmanj-šala, se lesarstvo še vedno otepa s hudimi težavami. Proizvodnja, na primer, je po dveh letih rahle ra-sti letos spet začela upadati.

Lesarje še vedno bremeni 10-odstotni davek na promet z lesom, ki neposredno zvišuje stroške proizvodnje in zmanjšuje konku-renčnost. Poleg tega morajo v mnogih primerih plačevati 3,5- do 12-odstotne carine za uvožene prepomateriale (npr. kuhinjske nape, lake ipd.), medtem ko nji-hovi tuji konkurenti uvažajo celo-lotno pohištvo (npr. z vgrajeno napo, polakirano) popolnoma brez carine.

B. D. G.

TRIJE IMAJO ENEGA

LJUBLJANA - Po podatkih Telekoma je v naši državi zdaj čez 700 tisoč telefonskih priključkov ali bolj nazorno: en priključek pride na približno tri Slovence. V prvih devetih mesecih je nove telefonske priključke dobilo 44.500 naročnikov po Sloveniji, Telekom pa je za razvoj telekomu-nikacij že porabil 13 milijard to-larjev. Poleg novih priključkov dograjuje še digitalno telefonsko omrežje, izgrajuje optične pove-zave, zamenjuje nepriljubljene dvojčke, gradi sodobnejše pri-ključke in uvaja nove storitve.

VPRAŠANJA ZAVODU

LJUBLJANA - Republiški za-vod za zaposlovanje vse naše bralce obvešča, da bo s 1. decem-brom letos uvedel posebno tele-fonsko številko, na kateri bodo občani lahko vsak dan zastavljali vprašanja s področja zavodovih pristojnosti in nalog. Te ne obse-gajo samo področje brezposelnos-ti, ki ga najbolj poznamo, ampak še široko področje šolajočih se, od študentov, delodajalcev, invali-dov in drugo. Klici bodo brez-plačni.

SMUČARSKI SEJEM

LITIJ - V soboto in nedeljo, 22. in 23. novembra bo v Litiji smučar-ski sejem, na katerem bodo poleg samostojne in komisijske prodaje rabljene smučarske opreme pred-stavili tudi novo opremo od oblačil do smuči, vezi in smučarskih čevljev. Sejem bo v litijski športni dvorani v soboto od 9. do 16. ure in v nedeljo od 9. do 13. ure.

KDO BO VOZIL NAMESTO GORJANCEV?

NOVO MESTO - Stečajni upravitelj podjetja AP Gor-janci, ki je v začetku meseca končalo v stečajnem postop-ku, daje v najem njegove jav-ne prevoze. Zdej, ko novome-škega javnega prevoznika, ki je še nedavno zaposloval čez 100 ljudi in razpolagal s 55 avtobusi, ni več, domačini si-cer niso ostali brez avtobus-nih povezav, obeta pa se jim, da bodo novi prevozniki ob-držali predvsem donosne prevoze. Po neuradnih infor-macijah se za prevzem prevo-zov med večjimi prevozniki zanimata brežiški Brebus in novomeško podjetje Krka Tour.

Odgovarja vam
Urad za varstvo potrošnikov
Bralec J. P.: "Ali sem kot lastnik etažnega stanovanja upravičen do odškodnine za malomarno upora-bo oddanega stanovanja?"

Odgovor: Najemnik stanovanja odgovarja za škodo, nastalo pri nepravilni oziroma malomarni uporabi stanovanja, ne glede na to, ali je bila sklenjena pisna po-godba o oddaji stanovanja. V ta-kem primeru mora poravnati stroš-ke popravil v stanovanju. Da bi se izognili težavam, je potrebno v pogodbi določiti, da najemnik sta-novanja položi določen znesek kot garancijo za popravilo škode, ki bi nastala zaradi malomarne uporabe. Po prenehanju najemne pogodbe ste dolžni varščino vrni-ti.

SREČANJE NOVINARJEV IZ PODJETIJ - Aktiv novinarjev v podjetjih pri Društvu novinarjev Slovenije, ki ga vodi Meta Verbič, šteje 58 članov in skrbi za izobraževanje in izpopolnjevanje svojih članov, ki gojijo tudi bogato družabno življenje. Dvakrat na leto, spomladi in jeseni, pripravijo delovno, študijsko in družabno srečanje, jesensko je bilo tokrat že tretje zapored na Dolenjskem. Delovni del so prejšnji četrtek opravili v Šentjernej, družabno srečanje pa so nadaljevali v prijazni Majžlevi zidnici v Vrbovcih, od koder je tudi posnetek. (Foto: A. B.)

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Biološko kmetovanje je vprašanje časa

Slovenija ima možnosti za ekološko kmetovanje največ v obsegu do desetine celotne kmetijske proizvodnje - Naloge države in pridelovalcev - Razlaga mag. Mirana Nagliča

KOČEVJE - Društvo za zdravo prehrano Kočevje je prejšnji ponedeljek v Kočevju pripravilo okroglo mizo na temo "Ekološko kmetijstvo in razvoj zaščitne znamke za naravno izdelane proizvode v Sloveniji in kočevsko-ribniški dolini". Skupna ugotovitev preko 40 udeležencev okrogle mize je bila, da ima Slovenija dobre možnosti za ekološko kmetovanje, da pa se o njem še vse preveč samo govori, premalo pa naredi.

O razvoju biološkega kmetovanja v svetu, različnih oblikah in problemih z njegovo uveljavitvijo v Sloveniji je spregovoril mag. Miran Naglič z republiške uprave za pospeševanje kmetijstva. Poudaril je, da so v Sloveniji območja, ki so problematična, da pa so tudi območja, kjer je uporaba gnojil omejena in majhna, ter da zato na

splošno ne moremo reči, da je Slovenija zasvinjana. "Če tako trdimo, si sami delamo škodo, saj bomo morali nekoč Evropi dokazovati, da je način ekološke pridelave na naših kmetijah veliko boljši kot v tujini," je dejal Naglič.

"Slovenija ima realne možnosti za ekološko kmetovanje v obsegu do 10 odstotkov celotne kmetijske

MARTINOVANJE NA TRŠKI GORI - Novomeška LDS je v torek, 11. novembra, za svoje člane, simpatizerje in druge povabljene pripravila martinovanje v Colnarjevi zidnici na Trški gori. Vesela družba je rada pokušala, kaj je Martin naredil iz letošnjega moštva. Ka temu tudi Vike Potočnik, kandidatke za ljubljansko županjo (prva z leve), ni bilo treba preveč siliti. Družbo ji je delala Milena Kramar - Žnidar, direktorica Novoteksa Tkanine, predsednik novomeške LDS Adolf Zupan (treji z desne) pa je imel vse pod kontrolo, tudi muzikanta. (Foto: A. B.)

GROZDJE ZA JURJEVO VINO - Znani bizeljski vinogradnik Milan Pinterič in sin Simon si ogledujeta grozdje, ki so ga letos pustili za pridelavo posebnega vina. Gre za dve toni žametovke, modre frankinje in laškega rizlinga, ki se bo do jurjevega, to je do 23. aprila prihodnjega leta, sušilo na podstrešju gospodarskega poslopja, zatem pa ga bodo predelali v posebno, Jurjevo vino. Pričakujejo, da jim bo poskus uspel, saj je letos grozdje izredno zdravo in tudi zato primerno za sušenje. (Foto: M. Vesel)

• Če bi bila Krka šmarnica, bi bila njena struga suha, saj bi Dolenjci vso popili že od Žužemberka. (Trdina)

POGODBA O SODELOVANJU - Prejšnji četrtek je bila v trgovski hiši A-Cosmosa, d.d., v Ljubljani, ki se ukvarja s prodajo traktorjev, tiskovna konferenca, ki sta jo sklicala omenjeno podjetje in Anton Filak iz belokranjskih Gribelj. Filak je letošnji slovenski prvak v oranju in bo prihodnje leto že četrtič nastopil na svetovnem prvenstvu oračev. Ob tej priložnosti sta Filak (na fotografiji na desni) in generalni direktor A-Cosmosa Slavko Deželak podpisala pogodbo o štiriletnem sodelovanju, ki je odraz zaupanja in že dosedanjega uspešnega medsebojnega sodelovanja. Konferenca se je udeležil tudi šef kabineta kmetijskega ministra Boris Grabrijan. (Foto: Jani Gačnik)

mag. Miran Naglič

proizvodnje," je dejal Naglič. V državnem proračunu se je letos prvič pojavila postavka ekološko kmetovanje, vendar pa, kot je dejal Naglič, "bi bilo škoda dati komurkoli kakršenkoli denar za ekološko pridelavo, dokler ne bo zagotovljeno, da bo lahko svoje izdelke prodal". Poudaril je, da bi si morali prizadevati, da bi v naslednjih letih prišli do 5 odstotkov kmetij, ki bi bile sposobne preživeti z biološkim kmetovanjem. Zato pa bi morali veliko postoriti tako država kot pridelovalci. Kljub temu da so na ministrstvu letos izdelali priporočila za ekološko kmetovanje kot prvi potreben korak k oblikovanju in sprejemu zakonskih podlag za ekološko kmetovanje, lahko namreč, kot je dejal Naglič, brez zunanjih pritiskov do sprejema ustreznih zakonodaj mineta tudi še dve leti.

M. LESKOVŠEK-SVETE

MEDALJE NAŠIM ČEBELARJEM

GORNJA RADGONA - Na prvem državnem ocenjevanju medu, ki je bilo v okviru sadjarskega sejma v tem območnem kraju, so se dobro odrezali tudi naši čebelarji. Med desetimi podeljenimi zlatimi medaljami sta dve prišli tudi v belokranjske roke, prejela sta jih čebelarstvo Pavlin iz Semiča in Milan Vajda iz Metlike. Čestitamo!

BODO CENE PADLE? Poplava vina

52 milijonov litrov lanskega, 100 letošnjega in 22 milijonov makedonskega vina

LJUBLJANA - Po najnovejših podatkih slovenskega kmetijskega ministrstva smo letos pridelali 142.986 ton grozdja, od tega v Posavju 40.440 ton. Iz te količine je moč dobiti okroglo sto milijonov litrov vina. Letina je nadpovprečna tudi po količini ne le po kakovosti, zlasti če jo primerjamo s predlansko, ko so slovenski vinogradniki napolnili za 79 milijonov litrov vinske posode.

Letina bi bila še bolj razveseljiva, če je ne bi grenila stara zaloga vina, ki dosega skoraj 52 milijonov litrov, in zahtevek Makedonije, ki ponuja 22 milijonov svojega (cenejšega) vina in to povezuje s svojo trgovino s Slovenijo. Obeta se torej poplava vina in močan pritisk na zniževanje cen, ki so zadnja leta resda izdatno narasle in pripomogle, da je vinogradništvo postalo najdonosnejša kmetijska panoga.

Vse kaže, da je konjunktura konec, zato namerava ministrstvo povečati denarno pomoč pri izvozu vina, uvesti pomoč pri dolgotrajnem skladiščenju vina, okrepiti promocijo vina, pri obnovi vinogradov pa uvesti najmanjšo površino, za katero je še mogoče dobiti subvencijo. Lani je bilo obnovljenih nad 850 ha vinogradov.

- n

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Alarm zaradi žveplanja vina

Naslov je namenoma "paničen". Na Kmetijskem inštitutu Slovenije smo dobili v analizo originalno zapečateno žveplasto raztopino, ki naj bi, po etiketi sodeč, vsebovala 5 - 6 - odst. H₂SO₃. Naša analiza je pokazala samo 1,6 % vsebnosti H₂SO₃, to pa pomeni, da je v tej raztopini trikrat manj žveplovega dioksida, kot je navedeno. Tisti, ki so s tem pripravkom žveplali, potemtakem nimajo dovolj zaščitene vina. Namerno ne navajam imena proizvajalca, ker je zadeva v postopku. Inšpektorji so vzorce že pobrali. Vsi trgovci, ki se ukvarjajo s prodajo žvepla, so o tem primeru obveščeni. S tem člankom želim doseči, da ne bi več uporabljali tega žvepla tisti, ki ga imajo še na zalogi, oziroma da bi vinogradniki pohiteli z analizami vina na prosti SO₂.

Stare izkušnje nas opozarjajo, da je težje kletariti odlično kot povprečno letino grozdja. Dosedanja pokušnja mladih vin je pokazala, da je veliko vin, predvsem belih, z napako. Predvsem je preveč oksidacije, prezračenosti vina, in žveplovodika (vonj po gnilih jajcih). Obe napaki je lahko odstraniti, če ne čakamo predolgo. Ponavadi vinogradniki natočijo steklenico za pokušnjo z vrha soda, kjer je že čisto, v dobri veri, da bo ocena boljša. Predvsem v sodih, ki so načeti, je vino na gladini že oksidirano. Natakane vina v steklenico pomeni močno zračenje vina, zato oksidacija hitro napreduje in v enem dnevu tako vino ni več sposobno za promet.

V sodu ali cisterni pa lahko z žveplanjem ustavimo razvoj oksidacije. Koliko žveplati? Predlagam pri vinu, ki se nagiba k

oksidaciji, najmanj 1 dcl 5 - odst. raztopine H₂SO₃ na hektoliter. V dobrih treh dneh se žveplo v vinu veže in takrat že lahko odnesemo vino v laboratorij, da nam preverijo stanje prostega SO₂. Če je rezultat analize manj kot 10 mg SO₂ na liter, bo potrebno dodati zopet najmanj 1 dcl 5 - odst. raztopine H₂SO₃ na 2 hl vina. Sledi zopet čez nekaj dni analiza na prosti SO₂. Če je še vedno rezultat nižji od 10 mg SO₂ na liter, je naše vino velik požeruh za žveplom. Nič ne pomaga, vino naj ima vsaj 15 mg žvepla na liter, zato z žveplanjem nadaljujemo. Opozorjam pa, da rezultat analize lahko ne bo natančen, če nismo pravilno vzeli vzorca. Če je sod poln, je povprečni vzorec vina sredi sode.

Omenil sem, da je več belih vin oksidiranih. Rdeča vina so delno zaščitena pred oksidacijo s taninskim snovmi, toda samo delno. Toda tudi rdeča vina morajo imeti vedno vsaj 15 mg na liter prostega SO₂. Letos je veliko vin, ki dišijo po gnilih jajcih. Zanimivo je, kako je to težko opaziti v lastnem vinu. Svetujem pokušnjo jutraj, ko smo spočiti in so naša čutila bolj občutljiva. V teh primerih moramo žrtvovati nekaj sortne arome in vino značno pretočiti. Da pa ne bi zgubljali preveč arome tudi z oksidacijo ob pretoku, smemo značno pretakati samo dovolj žveplana vina. Smrdljivi žveplovodiki izganjamo iz vina z zračenjem in z SO₂, zato se v tem primeru moramo odločiti za višjo dozo žvepla. Res je, da se da vonj po gnilih jajcih nevtralizirati tudi z raztopino modre galice, vendar bodite previdni, ta ukrep naj bo zadnji: baker je namreč zdravju nevaren in raztopino lahko natančno naredijo le v dovolj strokovnem laboratoriju!

dr. JULIJ NEMANIČ

V HVALEŽNOST JESENI - NAJ PRIDELEK 1997

LITJA - Kot vsako drugo novembrsko nedeljo so letos že sedmič organizatorji: Kmetijska svetovalna skužba Ljubljana, enota Litija, Društvo kmetič Litija in SLS podružnice Litija, v Zadrudnem domu v Jevnici pripravili prireditve "V hvaležnost jeseni - 'naj' pridelek 1997". Svoje jesenske pridelke je razstavljalo preko 30 razstavljalcev

iz litijske in sosednjih občin. Ocenjevalna komisija je podelila 12 priznanj, ki jih je podelil minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj, ki je pred tem imel razgovor z litijskimi kmeti na temo aktualni problemi v kmetijstvu. V pestrem programu ob zaključku razstave so sodelovali ljudski kvintet Gangčarji, 14-letni harmonikar Klemen Leben in ansambel Borisa Razpotnika.

K. ŠUŠTERŠIČ

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Črna redkev omili težave

Črna redkev nam je na voljo vse leto. Zaradi težje prebavljivosti, še posebno, če jo pripravljamo z oljem, jo uporabljamo predvsem kot dodatek jedem. Zaradi zdravilnih učinkovin jo že od nekdaj uporabljajo v domačem zdravilstvu.

Pri bronhialnem kašlju črna redkev olupimo in na drobno naribamo. Pomešamo jo z enako količino medu in prilijemo žlico limoninega soka. Pustimo nekaj ur, nato pa vse skupaj precedimo skozi gazo. Sirup pijemo večkrat na dan po eno žlico, otrokom pa ga dajemo trikrat na dan po eno čajno žličko.

Pri trdovratnem zaprtju pripravimo solato iz enake količine redkve in rdečega korenčka, prelijemo z oljčnim oljem in začnimo s peteršiljem, limoninim sokom in soljo. Solato použijemo s kosčkom rženega kruha. Posledica zaprtja so hemoroidi - zlata žila in tudi te omilimo z redkvijo tako, da jo olupimo, narežemo na kose in kuhamo do mehkega. Nato jo pustimo pokrito, da se ohladi. Osladimo z

medom in pijemo po pol decilitra pred vsakim obrokom.

V domačem zdravilstvu se uporabljajo redkev tudi pri zdravljenju vnetja sečevoda. Pred glavnimi obroki je treba spiti dve žlički redkvinega sirupa in čim večkrat jesti solato iz naribane redkve, začinjene z jabolčnim kisom in žličko sesekljane peteršilja. Črni redkvi omilimo pekoč okus in izboljšamo prebavljivost, če jo pripravimo skupaj s surovim kislim zeljem in kuhanim krompirjem. Kislo zelje sesekljamo, dodamo na drobno nastrgano redkev in na rezine narezan topel kuhan krompir. Solati dodamo kislo smetano in dobro premešamo ter takoj použijemo s črnim kruhom. Ponudimo jo lahko tudi k pečenicam in krivicam. Zelenjava, kot so kumare, kislo zelje, črna redkev, fižol in druge vrste, niso težko prebavljive zaradi svojih sestavin, ampak zaradi prevelikih količin olja, ki se jim dodaja pri pripravi solat. Namesto olja jim za spremembo dodajte jogurt, kislo smetano, skuto z mlekom, limonin sok in podobno.

KRAJEVNI PRAZNIK IN MARTINOV SEJEM

ŠMARTNO PRI LITJI - Šmarčani so konec prejšnjega tedna praznovali krajevni praznik. V petek dopoldne je v tamkajšnjem kulturnem centru minister za malo gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek odprl dvodnevni Martinov sejem, ki ga tradicionalno pripravlja TD in KS Šmartno ter M-KGZ Litija. Letos je svojo ponudbo razstavilo 34 obrtnikov in gostincev. V petek zvečer so v župnijski cerkvi sv. Martina pripravili koncert moškega pevskega zbora iz Komende in ježiške vokalne skupine Ocho. Po koncertu so blagoslovili mlado vino in ga pokušali ob zvokih ansambla Litijški odmev. V nedeljo dopoldne so pripravili tradicionalni promenadni koncert litijskega pihalnega orkestra.

K. Š.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ponedeljkova tržnica je bila spet dobro založena. Branjeveke so ponujale: radič, endivijo in zimsko solato po 200 tolarjev kilogram, krompir po 50, fižol po 300 do 500, česen po 400 do 500, zelje po 100, por po 300, hren po 400, šalotko po 300, koren, redkev in kolerabo po 150 do 200, šopek peteršilja po 100, merico motovilca po 200, kostanj po 200, kitajsko zelje po 100, sadike zimske solate po 200, med po 800 do 900, suhe slive po 600, jabolčne krljhe po 600 do 800, rozine po 450, suhe fige po 600, jabolka po 50 do 100, grozdje po 220 do 280, orehe po 1000 do 1200, skuto po 400, smetano po 600 do 700 lonček in jajca po 25 do 30 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 130 do 3 mesece starih prašičev, 45 v starosti 3 do 5 mesecev in 40 starejših. Prvih so prodali 95 po 360 do 400, drugih 20 po 260 do 280, tretjih pa 10 po 200 do 230 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Kako konja odvaditi razvad

Reja konj, predvsem športna, je v ponovnem vzponu. Športni konj pa mora imeti poleg svojih športnih zmogljivosti in konjske lepote tudi lep "značaj", to je kar najmanj konjskih in hlevskih razvad, kakršne so grizenje, žvečenje repa, tolčenje z nogo, tkanje, žvečenje lesa, razmetavanje krme in hlapanje. Kako se te razvade odpravijo, povzemamo iz Revije o konjih, ki jo izdaja ČZD Kmečki glas.

Ča začnemo pri koncu, to je pri hlapanju, ko konj z zgornjimi zobmi prime rob jaslji, krmilnika ali kakega drugega predmeta, usluči hrbet, vdihava in ob tem spušča posebne glasove, je treba reči, da je to razvado moč odpraviti ali vsaj omiliti na več načinov. Včasih zadošča že premestitev v drug prostor, izhod na pašnik ali pa primerna konjska družba. So primeri, ko konj preneha hlapati že, če dobi v hlev kožo ali ovco, kot da bi se pred njo sramoval svoje razvade.

Hujša nevarnost je grizenje, pri čemer je treba ločiti igrivo grizljanje od bolečega grizenja. Za prvo je običajno krivo nagrajevanje z različnimi priboljški z roke. To ponavadi izgine hkrati z odtegnitvijo tvrstnih nagrad. Nevarnejše je grizenje, ki ga je treba čimprej zatreti. Udarjanje po glavi, ki ga v ta namen nekateri slabi rejci prakticirajo, ni priporočljivo, saj povzroči, da postane konj plašen in nezanesljiv. Bolje se obnese kaznovanje z glasom, to je odločno grajanje, ki ga konj dobro razume. V skrajnih primerih je potreben nagobčnik.

Tolčenje z nogo je razvada, ki se je poslužili konj, ko ugotovi, da mu je, če je le tolkel dovolj dolgo, zagotovilo dodaten obrok ali priboljšek. Rejčeva trma ga ponavadi ozdravi, saj konj, inteligentna žival kot je, sam ugotovi, da se tolčenje ne izplača. Sorazmerno lahko ga je odvaditi tudi tkanja in sprehajanja po boku oz. odprtjem hlevu. Zaleže že zaposlitev ali druženje z drugimi živalmi, podobno kot pri človeku.

Žvečenje repa živali odvadimo tako, da konjske repe namažemo s primernim odvračalom, na primer čilijevim poprom. Za konje, ki razmetavajo krmo (oves) je priporočljiva uporaba naglavne vreče, žvečenja lesa pa preprečimo z neokusnimi premazi lesa, v skrajnem primeru pa s kovinsko zaščito.

Inž. M. L.

Boljkov bestiarij ujet v knjigo

Galerija Božidarja Jakca iz Kostanjevice je izdala obsežen katalog donacije kiparja in slikarja Janeza Boljke - Pomembna obogatitev kulturne ponudbe

KOSTANJEVICA - Tri leta je že, kar so v preurejenih prostorih vzhodnega trakta kostanjeviškega samostana odprli stalno razstavo preko 260 kiparskih in nekaj slikarskih stvaritev doma in na tujem uveljavljenega slovenskega kiparja Janeza Boljke. Umetnik je svoja dela podaril Galeriji Božidarja Jakca in s tem plemenitim dejanjem potrdil ugled in pomen, ki ga ima Kostanjevica kot izjemna kulturna zakladnica na Slovenskem. Donaciji Janeza Boljke so minuli teden postavili piko na i z izidom monografsko oblikovanega kataloga Radost ustvarjanja. Tako so zdaj Boljkove umetniške stvaritve dostopne javnosti na stalni razstavi in hkrati v knjigi.

Ureditev Boljkove donacije je trajala precej časa. Od pobude v začetku devetdesetih let do ureditve projekta so najprej štiri leta potekala gradbena dela, s katerimi so preuredili nekdanje samostanske hleve v primerne razstavne prostore za domovanje Boljkovih umetnin. S tem seveda niso le obogatili že tako dragoceno kostanjeviško likovno umetnostno zakladnico, ampak je dočkal obnovo še en del veličastne kostanjeviške cisterce. Ob odprtju stalne razstave septembra leta 1994 naj bi izšel tudi katalog, vendar se je delo zavleklo, kar pa sami publikaciji ni škodilo, saj so se vsi, ki so ga pripravljali, lahko temeljiteje poglobili v svoje delo in ga nazadnje zgledno opravili. Jedro kataloga predstavljajo barvne fotografske predstavitev vseh umetnin donacije, za kar je poskrbel fotograf Janez Pukšič. Glavno besedilo je napisal likovni kritik Brane Kovič, ki ga je pri pisanju vodilo predvsem osebno doživljanje Boljkovih stvaritev. Njihovo množino in izjemno umetniško izraznost pisec najde v izredni umetniškovi ustvarjalni energiji in v radosti ustvarjanja, ki spremlja

Kipar Janez Boljka ob kipcu Ivana Cankarja, ki je pogost motiv njegovega kiparstva. (Foto: MiM)

njegovo sicer težaško in hudo naporno kiparsko delo. Spremi besedi sta napisala Lado Smrekar, oče kostanjeviškega umetnostne-

ga fenomena, in dr. Andrej Smrekar, ki se je v svojem razmišljanju o pomenu Boljkove donacije kritično dotaknil slovenske kulturne politike. Pesnik Matjaž Kocbek je prispeval drobne pesniške zapise med poglavji. Vse skupaj je v estetsko knjižno obliko spravil znani oblikovalec Miljenko Licul iz ljubljanskega studia Zodiak, natisnila pa Tiskarna Ljubljana.

Na predstavitvi kataloga, ki so se poleg ostalih udeležili njegovi ustvarjalci in nekateri ugledni gostje, med njimi akademik Ciril Zlobec, so govorili: direktor Galerije Božidar Jakac Bojan Božič, svetovalec Lado Smrekar, pisec besedila Brane Kovič in oblikovalec Miljenko Licul. Za zaključek je predstavnik krajeve skupnosti Janez Abram spregovoril še nekaj besed o pripravah na praznovanje 750-letnice Kostanjevice.

M. MARKELJ

PRIJETNA POPESTRITEV ZDRAVILIŠKEGA UTRIPA - Otvoritev razstave krajskih akvarelov in pastelov ljubiteljskega slikarja Kostje Viranta v zdravilišču Dolenjske Toplice prejšnji četrtek, 13. novembra, je bila zelo dobro obiskana, saj je slikar doma iz bližnje Straže, obiskovalce pa so najbrž pritegnili tudi gostje, ki so nastopili v kulturnem programu: pisatelj Vasko Polič je prebral odlomek iz svojega nastajajočega romana, dramski igralec Aleksander Valič je spretno povezal nekaj anekdot iz svojega življenja z recitacijami pesmi, kitarist Dušan Pavlenič iz Novega mesta pa je poskrbel za glasbeni predah. Na sliki (od leve proti desni): slikar Virant, kulturni animator Jani Kramar, pisatelj Polič in igralec Valič. (Foto: M. Markelj)

Pozlačeni jubilej krške godbe

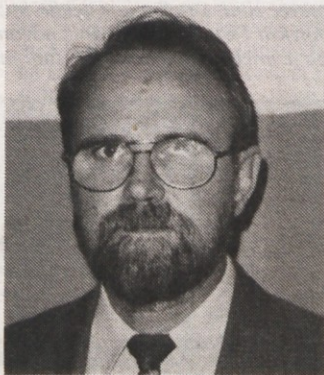
Pihalni orkester Videm iz Krškega deluje že štiri desetletja - Zlato priznanje z letošnjega svetovnega tekmovanja na Nizozemskem - V soboto slavnostni koncert

KRŠKO - Pred okroglimi 40 leti je v okrilju sindikata tovarne celuloze Djuro Salaj nastala godba na pihala, v kateri se je zbralo 24 godbenikov pod vodstvom Maksa Umeke. Kdo bi tistikrat pomislil, da je pred pihalnim orkestrom, ki je skromno začel, tako sijajna prihodnost! Danes pihalni orkester Videm, kot se zdaj imenuje, šteje preko 70 glasbenikov, že 22 let pa ga uspešno vodi prof. Drago Gradišek. In prav jubilejno leto so krški godbeniki zlahtno pozlatili: v Kerkra-deju na Nizozemskem so na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrovo osvojili zlato priznanje in tako dokazali, da se lahko kosajo z najboljšimi orkestri na svetu.

Zlato svetovno priznanje se pridružuje celi vrsti odličij, ki jih je orkester prejel v minulih desetletjih, ko je bila njegova stalnica številčna in kakovostna rast. Zlasti pri slednjem se orkester ne namerava ustaviti. "V dosednjem razvoju smo z letošnjim zlatim priznanjem dosegli vrh," pravi dirigent prof. Gradišek, "verjamem pa, da bo šel kakovostni razvoj orkestra še naprej. Kadra imamo namreč dovolj, saj glasbena šola skrbi, da v godbo prihajajo dobri mladi glasbeniki. Nekaj pove tudi podatek, da je povprečna starost članov godbe 25 let."

V počastitev jubileja je pihalni orkester Videm ob pomoči zares številnih sponzorjev izdal zgoščenko 40 let pihalnega orkestra Videm, ki so jo slovesno predstavili minulo soboto, 15. novem-

bra. Na nji so posnetki petih skladb, posnetih v živo na nastopih orkestra, med njimi so tudi izvedbe, za katere je orkester pobral najvišja priznanja. V glavnem

Dirigent prof. Drago Gradišek načrtno vzgaja mladi kader in uspešno gradi orkester že od leta 1975.

gre za skladbe tujih avtorjev, saj je tovrstna slovenska glasbena literatura bolj skromna, izjema je uvertura v opero Ksenija slovenskega skladatelja Viktorja Parme, s katero se je orkester predstavil na Nizozemskem in tako v svet ponesel delček slovenske izvirne glasbene tvornosti.

Na predstavitvi plošče sta dirigent orkestra prof. Gradišek in predsednik društva Aleksander

Vegelj podelila priznanja glasbenikom, ki v orkestru delujejo že deset in dvajset let, ter izročila

• Zaključek praznovanja 40-letnice delovanja pihalnega orkestra Videm bo v soboto, 22. novembra, ob 19.30, ko bo v veliki dvorani Kulturnega doma v Krškem slavnostni koncert. Na njem bodo podelili priznanja in Gallusove značke glasbenikom, ki v orkestru igrajo že 30 in 40 let.

darilne plošče podpornikom, ki so pomagali pri izidu jubilejne zgoščenke.

M. MARKELJ

Pesem piše pesnika

Vladimir Devide in Rudi Stopar o haiku poeziji

SEVNICA - Haiku poezijo ustvarja v njeni domovini - v deželi vzhajajočega sonca kar okrog 10 milijonov Japoncev (to so haidžini) in spada med najbolj razširjene in priljubljene oblike poezije. V Sloveniji si sicer stežka, a vendarle korakoma (spet) pridobiva domovinsko pravico. Nastaja društvo piscev haiku poezije, ki bo izdajalo tudi svojo revijo.

Na večeru Haiku tu in med nami, ki jo je v sevniki občinski knjižnici pripravil ZKO Sevnica, sta predstavila haiku poezijo hrvaški akademik prof. dr., Vladimir Devide iz Zagreba in sevniki pesnik Rudi Stopar. Oba sta dobila na Japonskem že nekaj lepih nagrad za svoj haiku. Devide je zelo skromen in prijazen mož; podobni so Japonci, ki znajo opazovati in se veseliti majhnih stvari. Njegovo delo zanima tudi cesarjevo družino, ki ji je podaril že dve svoji knjigi, druga je bila haibun, kar pomeni nekakšno zmes poezije haiku in proze. "V haiku poeziji ne piše pesnik pesmi, ampak pesem piše pesnika!" pravi Devide. Stopar pa je na večeru, ki ga je popestril s spremljavo na kitari prof. Dražen Radaković s krške glasbene šole, dejal: "Haiku je bogastvo skromnosti!"

P. PERC

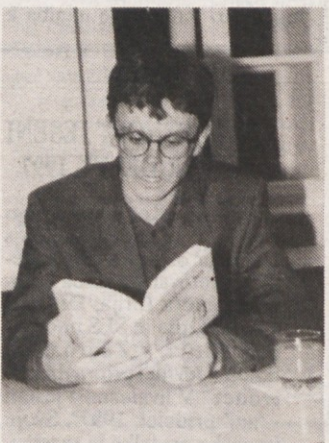
NOVOMEŠKA GODBA VABI

NOVO MESTO - Mestna godba Novo mesto bo prihodnje leto praznovala častitljiv jubilej, 150-letnico. Za to priložnost se želi okrepiti z novimi člani, zato vabi k sodelovanju vse, ki igrajo kakšen pihalni ali trobilni instrument. Pridružite se jim lahko vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri v Domu kulture.

Nenavaden pesniški večer

Novomeški literati in gost poet, fotograf in misijonar dobrote Andrej Žigon - Na kitaro Boštjan Virc

NOVO MESTO - Vabilu Zveze kulturnih društev Novo mesto in Literarnega kluba Dragotina Ketteja na pesniški večer se je v četrtek, 13. novembra, odzvalo kar nekaj obiskovalcev. Ob odlični glasbeni spremljavi Boštjana Virca na kitari so se v prvem delu s poezijo predstavili novomeški

ŠKAMPERLETOVA "KRALJEVA HČI" - V Knjižnici Mirana Jarca so v sredo, 13. novembra, zvečer predstavili drugo prozno delo Igorja Škamperleta z naslovom "Kraljeva hči", ki ga je izdala tržaška založba Devin. Avtorja in njegovo delo, za katero kritiki pravijo, da je edinstven roman v slovenski književnosti, je v pogovoru predstavili Jadranka Matič-Zupančič. (Foto: L. Murn)

literati: Smiljan Trobiš, Damjan Knafelc, Samo Dražumerič in Klavdija Kotar.

Drugi del večera pa je bil po zaslugi gosta Andreja Žigona, ki ga je Klavdija Giodanni uvodoma predstavila ne le kot poeta, fotografa in misijonarja dobrote, pač pa tudi kot "dušo Logatca", bolj nenavaden. Vznemirjeno nabrenkan od poslušanja verzov novomeških pesnikov, ki jih je Žigon pohvalil z besedami: "Bili ste resnični!" je v temi ob svečki obiskovalcem približal svoje verz, ki so včasih klovnovsko, beraško proseče, šegavo in spet obupano zrasli iz njegove duše. Navdušil je s svojo neposrednostjo, zaupal pa je tudi, da že nastaja njegova tretja pesniška zbirka. Ob koncu zanimivega druženja je povedal, da bo v začetku decembra na Dolenjskem pripravil dobrodelni koncert, zbrani denar pa bo namenil za slovensko misijonsko vas na Madagaskarju.

L. MURN

S svetlobo vse presijane

Tretja letošnja razstava v Galeriji Dolenjske banke v Brežicah - Razstavlja slikar Alojz Konec

BREŽICE - Galerija tukajšnje enote Dolenjske banke je bila minuli četrtek, 13. novembra, zvečer premajhna za vse, ki so prišli na otvoritev razstave del akademskega slikarja Alojza Konca. To je bila že tretja letošnja razstava, ki jo je v tej galeriji pripravil Posavski muzej. Očitno je bila odločitev Dolenjske banke, da del svojih prostorov odstopi občasnim razstavam, dobra, saj je popestrila brežiško likovno dogajanje.

Alojz Konec, ki živi v Sevnici, a je pa po rodu Brežičan, je posebej za to razstavo v sodelovanju s kustodinjjo Jožico Vrtačnik Lorber pripravil šest platen: dvojce že razstavljenih, štiri pa najnovejša in doslej še ne predstavljena javnosti. Ciklus je imenoval Krajine. Seveda ne gre za klasično krajinarstvo, ampak za Konca značilno svetlobno presijane interpretacije krajine. Kot slikar, ki je izrazil občutljivost za barve in svetlobo, ustvarja poetično krhke

nove interpretacije življenjskih lepot, ki jih dojema z življenjsko radostjo in estetskim smislom za barvitost, utripanje in harmoniziranje svetlobnobarvnih razmerij, kot je v kratki predstavitvi avtorja in njegovega povzela Jožica Vrtačnik Lorber.

Večer so z glasbo popestrili učenci glasbene šole, prireditve pa je povezovala Božena Petrov.

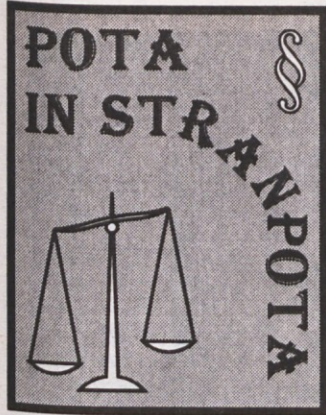
MiM

Slikar Alojz Konec s kustodinjjo Jožico Vrtačnik Lorber na otvoritvi svoje razstave. (Foto: MiM)

OBNAVILANJE ŽUŽEMBERŠKEGA GRADU - Še zadnje lepe jesenske dneve so s pridom izkoristili delavci ljubljanskega SGI pri obnovitvenih delih na močnem žužemberškem gradu, ki se mu končno le obetajo boljši časi. Ob izdatni podpori Ministrstva za kulturo in manjšim prispevkom Mestne občine Novo mesto so stekla naprej očiščevalna dela, nato pa statična sanacija in delna prezentacija najstarejšega dela gradu. Pri delnem pozidavanju uporabljajo material iz grajskih ruševin, ki so ga pri čiščenju načrto shranjevali. (Foto: M. Markelj)

dežurni poročajo

VLOMIL V BRUNARICO - Med 3. in 10. novembrom je na Pluski nekdo vlomil v brunarico, last 77-letnega ljubljana. Ukradel je tri plinske jeklenke, motorno žago, dve sekiri, več kot 30 litrov žgane pijače, okoli 40 litrov rdečega vina in še nekaj predmetov. Povzročil je za okoli 200 tisočakov škode.

PRIJELI VLOMILCA V TRGOVINO - V torek, 11. novembra, nekaj pred polnočjo je občan iz Šmarjete obvestil policijo, da je opazil neznanca, ki ga je občan prepoznal, je pobegnil z osebnim avtom, pri trgovini pa je pustil večjo polivinilasto vrečko, v kateri so bile cigarete in različni prehranski izdelki. Policisti so naslednjega dne prijeli 26-letnega D. B. z Vojskega, ki je osumljen vloma v trgovino.

OB PRST - V četrtek, 13. novembra, je 31-letni V. V. iz Kočarije v tovarni pohištva Podgorje v Šentjerneju na miznem razkarju rezkal letve. Okoli 8. ure mu je rezkar odrezal kazalec na levi roki. Zdravniško pomoč so mu nudili v novomeški bolnišnici.

UKRADEL TORBICO - V soboto, 15. novembra, zvečer je nekdo vlomil v osebni avto, ki ga je M. Š. iz Ljubljane parkiral ob lokalni cesti v bližini Gradišča. Odnesel je žensko torbico s čeki, dokumenti, očali in nekaj denarja. Oškodovalec je za okoli 50 tisočakov.

Z 2,84 PROMILA NA TREZNJENJE

TREBNJE - V soboto, 15. novembra, nekaj minut pred sedmo zvečer je policisti do iztreznitve pridržali vinjenega 34-letnega B. C. iz Šempetra na Dolenjskem. Policisti so ga najprej skušali ustaviti v Trebnjem, a se na rdečo luč ni odzval, pa tudi drugi poskus policistov ni bil uspešen. Dobili so ga šele pred gostiščem Hribar v Trebnjem, kjer je alkohotest pokazal 2,84 promila alkohola.

TRČILA V MOPEDISTA

BOŠTANJ - V petek, 14. novembra, ob pol sedmih zjutraj je 46-letna Marija D. iz Boštanja vozila osebni avto od Vrhovca proti Boštanju. V Boštanju je v križišču zavijala v levo, vendar je pri tem zapeljala na levi voznici. Takrat je nasproti s Tomosovim mopedom prišel 52-letni Rudolf T. z Metnega Vrha. Rudolf, ki ni imel varnostne čelade, se je v trku hudo poškodoval.

PREKOPČANI PRI ŽUPANU - Nezadovoljni s slabo prometno varnostjo v Dolenji Krčki - višek je nezadovoljstvo doseglo s smrtjo 7-letnega pešca - so se krajanji naselili, ki kot pešci vsakodnevno uporabljajo regionalno cesto skozi to vas, s petico obrnili na ministrstvo za promet in zveze, UNZ Krško in KS Kostonjica na Krki, pred dnevi pa sta delegacija vaščanov sprejela tudi župan občine Krško Danilo Siter in Niko Somrak z oddelka za gospodarsko infrastrukturo na občini, ki je zadalžen za ceste. Povedala sta, da bo nekaj ukrepov uresničenih še letos, drugi, kot so javna razsvetljava, pločniki, zebre, signalizacija in podobno, pa so vezani na projekt. V prihodnjem letu naj bi bili pripravljeni vsi dokumenti, v marcu naj projekt predstavijo krajanom, dela pa bi se lahko začela morda konec prihodnjega leta. Po predračunu bo poseg stal 130 milijonov tolarjev, ni pa še znano razmerje med financiranjem države in občine. (Foto: T. G.)

Izsiljevanja po osnovnih šolah

Starejši učenci od mlajših zahtevajo denar - Ceste v Posavju letos vzele tako malo življenj, kot že dolgo ne - Dvainpolkrat več ovadenih zaradi mamil

KRŠKO - "Varnostne razmere v Posavju so v prvih devetih mesecih letošnjega leta stabilne, celo ugodnejše kot lani," je na novinarski konferenci med drugim povedal načelnik UNZ Krško Rajmund Veber. UNZ Krško je namreč letos med vsemi slovenskimi upravami zabeležila največji upad kaznivih dejanj, po raziskanosti le-teh pa je v samem vrhu. Tudi prometna varnost je sorazmerno ugodna, saj so posledice nesreč milejše kot leta prej.

Letos je v prometnih nesrečah, v Posavju življenje izgubilo 8 oseb, lani v enakem obdobju pa 17. Tako malo mrtvih v tej upravi niso zabeležili vsa leta, odkar spremljajo ločeno podatke za Posavje, to je skoraj dve desetletji. Zmanjšalo se je tudi število huje poškodovanih udeležencev v prometu. Največ žrtev - štiri je zahtevala magistralna cesta Drnovo - Vrbovo, zelo ugodno pa je bilo stanje

na magistralni cesti št. 1 Ljubljana - Obrežje, saj se ni zgodila smrtna nesreča vse od lanskega avgusta, ko so v eni nesreči izgubile življenje štiri osebe. Sicer pa je dolenjska v Posavju lani v enakem obdobju zahtevala kar 12 življenj.

Medtem ko se je v Sloveniji v prvih devetih mesecih za dva odstotka povečalo število kaznivih dejanj, so v Posavju zabeležili 6-odstotni padec. V letošnjem letu je bilo skoraj za petino manj ovadenih oseb kot lani, manj je bilo tudi povratnikov in mladoletnikov, čeprav so ti v relativnem

• Letos je bilo v Posavju storjenih manj hudih kaznivih dejanj, vse bolj pereča pa postaja droga. Tako so letos policisti prijeli 23 kaznivih dejanj, kar je dvainpolkrat več kot lani, sodniku za prekrške pa so poslali 12 predlogov. Zasežene so bile tudi večje količine mamil kot lani.

število pogostejše povzročitelji kršitev. Tako so letos mladoletniki storili 57 kaznivih dejanj, lani pa 44. Povečanje gre na račun serije vlomov na območju občine Krško, iz brežiške občine pa so ovadili več dijakov, ki so fotokopirali mesečne vozovnice. Sicer pa se policisti in kriminalisti po osnovnih šolah vse pogostejše sreču-

VLOM V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - V četrtek, 13. novembra, je nekdo v Šentjerneju vlomil v trgovino Mercator KZ in ukradel tri motorne žage, črpalko za vino, iz blagajne pa je vzel 27 tisočakov. Trgovino je oškodovalec za okoli 300 tisočakov.

jejo z izsiljevanji, ki so jih obravnavali na OŠ Sevnica, Leskovec in v Krškem. Učenci višjih razredov namreč od mlajših zahtevajo denar.

T. G.

Rajmund Veber

PADEL Z BALKONA

ŠENTJERNEJ - V petek, 14. novembra, dopoldne je J. P. z Javorovice pri Šentjerneju na svoji stanovanjski hiši z bratom postavil kovinsko ograjo na balkonu. Med varjenjem ograje je padel s 2,5 metra visokega balkona in se hudo poškodoval.

SKOČIL S TRAKTORJA

METLIKA - V petek, 7. novembra, popoldne je prišlo do okvare na vodovodnem omrežju v neposredni bližini vodnega zajetja na Veselici. Na kraj je odšla interventna skupina podjetja Komunala iz Metlike. 45-letni S. K. iz Metlike je s traktorsko prikolico tja pripeljal pesek. Zapeljal je vzvratno pod vodno zajetje. Ker je bil teren močno razmočen, je prikolico začelo zanašati v levo. Bočno je zadela v zadnje levo kolo in se prevrnila. Voznik traktorja se je ustrašil in skočil iz kabine, pri tem pa se je hudo poškodoval.

Samomori redčijo Posavje

Z 28 samomori v samem slovenskem vrhu

KRŠKO - V Posavju si je v prvih devetih mesecih življenje vzelo kar 28 ljudi, lani v enakem obdobju pa 14. Tako visoke številke samomorilnosti uvrščajo Posavje v sam vrh v Sloveniji, višjo imajo le v Prekmurju. Sicer pa je letos naredilo samomor 26 moških in dve ženski. Obe ženski sta bili starejši od 70 let, moški pa so bili vseh starosti: od najmlajšega, starega 18 let, naprej, do največje gostitve med 44. in 55. letom starosti.

Poglaviti vzroki za tako dejanje so različni: lahko gre za bolezen, alkoholizem, slabe družinske razmere, v enem primeru je šlo za izgubo zaposlitve, v primeru najmlajšega pa za slab uspeh v šoli. Med posavskimi občinami najbolj izstopa občina Sevnica, kjer so obravnavali 11 samomorov, sledi občina Brežice z 10 samomori in Krško z 7. Ljudje, ki so si vzeli življenje, so to v 18 primerih storili z obešanjem, v štirih so se ustrelili, eden si je prerezal žile, eden se je utopil, štirje pa so se zastrupili.

T. G.

UMRL ZA VOLANOM

STRAŽA - V četrtek, 13. novembra, ob 9. uri je 69-letni Jožef Štupar iz Sadinje vasi vozil osebni avto iz Straže proti Dvoru. Pri Gornjem Kotu je zapeljal na levo preko vozišča, nato nekaj metrov vozil po bankini in travnati površini, nato pa se je zaletel v grm. Voznik je na kraju nesreče umrl. Obdukcija je pokazala, da ga je med vožnjo zadela srčna kap.

T. GAZVODA

S KNJIŽNE POLICE

Otrok se drogira!

Sum, morda celo spoznanje, da je na pota omame krenil prav naš otrok, sta lahko izjemno boleča. Še več. Mnogi si tega ne upajo priznati ali pa reagirajo agresivno, otroka zavržejo, namesto da bi mu pomagali. Zato je knjiga Moj otrok se drogira, ki je izšla pri založbi Debora, dobro vodilo in pomoč pri iskanju odgovorov, ki se porajajo ob razvoju mladostnika.

Gre za zbornik prispevkov nemških strokovnjakov, ki vsak dan delajo z odvisniki. Njegov namen je pojasniti, kaj pomeni uživanje drog in zasvojenost z njimi, kakšne so spremljajoče nevarnosti, avtorji pa so z njim želeli tudi spremeniti morebitne napačne predstave in odpraviti predhodke v zvezi z drogami.

Knjiga - takšno smo čakali v Sloveniji že nekaj let - opravlja pomembno preventivno delo, ker usmerja iz represivnega modela vzgoje v motivacijskega in zavrača "načelo zastraševanja" pri preprečevanju zasvojenosti. Knjiga je strokovna, čeprav namenjena laikom, predvsem staršem. Prinaša tudi seznam institucij, ki se ukvarjajo z zdravljenjem odvisnikov.

Pomagati otroku, ki je zasvojen, je eno temeljnih vodil knjige. V uvodu knjige je zapisal dr. Milan Krek: "Ne mečite tedaj svojega otroka čez prag in ne prekinjajte z njim drago cenjenih vezi, ki ste jih toliko let tako skrbno pletli. Zbolel je, hudo je bolan in lahko da bo postal in ostal tudi kronični bolnik, zato potrebujete čimprejšnjo ustrezno pomoč, ne pa izgon iz družine, te zadnje oaze, ki včasih še ščiti odvisnika pred vse bolj sovražnim okoljem."

Zato: če pride kak trenutek, ko ne veste prav, kaj bi, ko se otrok čudno vede in vam notranji glas prišepetava, da morda zlorablja droge, ali vam to celo pove - tedaj je čas, da vzamete v roke to knjigo. Brez sramu!

T. GAZVODA

Za umor prijatelja 13 let zapora

Draga Kastrevca okrožno sodišče strogo kaznovalo, saj je bil pred desetimi leti že obsojen zaradi umora, obravnavan pa je bil tudi zaradi nekaj drugih kaznivih dejanj - Dogodka v gostilni JU & NI se sicer ne spominja, a priče potrjujejo umor

NOVO MESTO - 15. aprila letos je v gostilni JU & NI v Stranski vasi za posledicami vboda s kuhinjskim nožem umrl 34-letni Drago Klajder. Smrtni vbod mu je prizadejal njegov prijatelj 37-letni Drago Kastrevc iz Šmihela. Umor je pred kratkim dobil tudi sodni epilogo.

Okrožno sodišče v Novem mestu je Draga Kastrevca za umor obsodilo na 12 let zapora, ker je pred dvema letoma Petra Predojeviča v Novem mestu pred Kapucinko hudo telesno poškodoval, je bil obsojen še na leto in pol zapora, tako da mu je sodišče tokrat izreklo skupno kazen 13 let zapora.

Kot je v zagovoru povedal Drago Kastrevc, je zaradi spora s prijateljico dva meseca pred dogodkom precej popival, jemal je tudi tablete za živce. Tudi tistega dne je s prijatelji ves dan počel isto: pil je pivo, žganje in vino, vzel pa je tudi vsaj 10 tablet.

Nož je vedno vozil s seboj v avtu, ker se je bal Romov. Že pred preiskovalnim sodnikom se ni spomnil, kaj se je pravzaprav zgodilo v lokalni v Stranski vasi. Spominjal se je le, da se je po dogodku pripeljal domov in povedal prijatelju Tekavcu, da je nekoga zabodel. Prepričan je bil, da se je skregal s prijateljico in da je njej kaj storil. "Ne najdem opravičila za to, kar sem naredil, saj vem, da sem zabodel nedolžnega človeka," je dejal pred preiskovalnim sodnikom, na glavni obravnavi pa je dodal nekoliko spremenjen in nov del zgodbe.

Povedal je, da se je 15. aprila

zjutraj zelo slabo počutil, da je bil tak, kot da bi doživel živčni zlom, za nameček pa je izvedel še nekaj precej hudih novic. Zato je bil srečanja z Dragom Klajdrom, s katerim je bil prijatelj deset let, tistega dne vesel. Ker se že nekaj časa nista videla, mu je zaupal svoje probleme v zvezi z izdajo nekritičnih čekov in pretečenega zapora zaradi povzročitve hude telesne poškodbe.

Beseda je tekla tudi o nakupu orožja. Klajder naj bi ga kupil od Roma, zanimal pa se je tudi za najem obtoženčevih prostorov. Čez dan sta obiskala nekaj lokalov, s prijatelji so igrali tarok in pikado ter pili. Kastrevčevi prijatelji še takrat, ko so pili pod šmihelskim viaduktom, pri obtožencu niso opazili kakšnega posebnega razpoloženja, prav nasprotno: tako Kastrevc kot Klajder sta bila vesela, ker se že dolgo nista videla. Kastrevc je prijatelje povabil tudi domov na narezek, potem pa sta se s Klajdrom napotila v Stransko vas. Z njima je bil tudi prijatelj Slavko Bertoncely.

Kot so na glavni obravnavi povedale priče, se je po kakšnih 15 minutah med Klajdrom in Kastrevcem vnel prepir. Klajder naj bi Slavka pred osmimi

meseci poškodoval, tistega večera pa je Kastrevc Klajdra očital prav to dejanje. Klajdra je to zelo razjezilo, silno se je razburil in prišlo je do prepira. Klajder je slekel bundo, jo vrgel ob tla, udaril s pestjo po pultu točilne mize, nato pa sta se, privajaje se za rame, pomikala proti izhodu lokala.

Z nožem v trebuh

Kastrevc je Klajdra le enkrat udaril v trebuh. Ta se je sesedel ter med prevozom v bolnišnico umrl. Kasneje se je izkazalo, da jo je dobil s kuhinjskim nožem. Rezilo je poškodovalo trebušno aorto, vbod pa je bil globok vse do hrbtenice. Kastrevc je s točilne mize vzel ključke Klajdrovega avta in se odpeljal. Pri prijatelji je nato še razbil vhodna vrata, potem pa se odpeljal. Draga Kastrevca so prijeli okoli 23. ure krški policisti.

Sodišče ni moglo sprejeti nove verzije zagovora obtoženca, češ da naj bi bil on Klajdrov voznik in telesni stražar, ko naj bi ta od Roma hotel kupiti orožje, saj se je obtoženi bal Romov in se jih je izogibal. Hkrati pa je bilo sodišče mnemnija, da je Kastrevc izzival konflikt, saj je vedel, da je Klajder nagle jeze, srborit in nagnjen k fizičnim obračunom, umor pa ni bil trenutna, temveč premisljena odločitev zaradi starih sporov.

Izvedenec psihiater pri obto-

žencu ni odkril znakov duševne bolezni niti kakšnih posebnih nevroloških znakov, zato se sodišče ni strinjalo z zagovorom obtoženčevega odvetnika, da Kastrevc zaradi alkohola in tablet (teh ni jemal po nasvetu zdravnika) ni bil zmožen obvladati svoje ravnanje. Spodobnost razumne presoje in čustveno obvladovanje je bilo sicer zma-

• Sodišče je Dragu Kastrevcu za umor in kaznivo dejanje povzročitve hude telesne poškodbe izpred dveh let izreklo skupno kazen 13 let zapora. Obtoženi je namreč specialni povratnik, saj je bil pred desetimi leti že obsojen zaradi umora. Takrat je dobil 8-letno zaporno kazen, maja 1993 pa je bil pogojno izpuščen. Sicer pa je bil obravnavan tudi že zaradi tatvine, lahke telesne poškodbe in nedovoljenega prometa z orožjem. "Sodišče se je odločilo za strogo kaznovanje. Kazen je takšna, da mora obtoženec vendarle spoznati, da sam ne sme jemati pravice v svoje roke in da se tako ne obračunava z ljudmi," je v obrazložitvi sodbe povedala sodnica. Sodba še ni pravomočna.

njšano, a ne bistveno. Senat je tudi zavrnil predlog odvetnika, naj bi pridobili mnenje novega izvedenca iz psihiatrije in farmaceutske stroke.

T. GAZVODA

Krkaši bodo odločali v Kamniku

Odbojkarji novomeške Krke bodo v soboto igrali odločilno tekmo za obstanek v gosteh s Kamnikom - Spremenjena razmerja v moški odbojki - Trije enaki nizi TPV-ja s Soboto

NOVO MESTO - Medtem ko odbojkarji novomeške Krke na sobotni tekmi s prvouvrščenim Pomgradom iz Murske Sobotice niso imeli ambicij po zmagi, bo naslednjo soboto v Kamniku precej drugače, saj bi si z drugo zmago nad zadnjevrščenim moštvom 1. lige praktično zagotovili obstanek. Odbojkarice novomeškega TPV-ja so minulo soboto na tekmi proti neposrednim tekmicam v treh po potezu in po izidu skoraj popolnoma enakih nizih ugnale neposredne tekmice za tretje mesto.

Razmerja v slovenski moški prvoligaški odbojki so se korenito spremenila. Dolga leta najuspešnejši moštvi, kanalski Salonit in mariborski Gradis, sta morali tako rekoč čez noč prepustiti vodilni mesti močno okrepljenima Pomgradu in Fužinarju, k čemur pa je nekoliko prispeval tudi sistem tekmovalstva v prvi ligi, saj je prvi del sezone za moštva, ki

se ne borijo za obstanek, popolnoma nepomemben, ker se v drugem delu tako in tako vse začne od začetka. V nasprotju z njimi je za moštva, ki se borijo za obstanek, najpomembnejši prvi del, saj se iz lige izpade sredi sezone. Žal je med trojico kandidatov za selitev v 1. B ligo tudi novomeška vrsta, ki je do sedaj v devetih krogih premagala le

Kamnik in Šoštanj Topoljšico, medtem ko sta premagani moštvi zbrali le po eno zmago, tako da ni še nič odločenega. Precej bolj jasno, kateri moštvi bosta v nadaljevanju odbojarske sezone 97/98 igrali med najboljšimi, pa bo po sobotni tekmi Krke v gosteh pri Kamniku. Novomeščani so Kamničane premagali že v prvem delu, ko so se z njimi pomerili na domačem igrišču. Tudi tokrat so lahko optimistični, saj so precej bolje uigrani kot na začetku sezone, pa tudi Aleksandr Šemetovs, ki je zaradi porazanega palca moral izpustiti nekaj tekem, je narej in je igral tudi že na tekmi s Pomgradom. Če Krka v soboto premaga Kamnik, si je obstanek v družbi najboljših že zagotovila.

Drugače je v ženski odbojki, kjer se zadnja leta za primate borijo Koprčanke in Mariborčanke, tretje mesto pa je nekako že kar po tradiciji oddano Novomeščankam, ki pa imajo vsako leto druge konkurentke. Celjanke in Blejčanke, ki so v preteklih sezonah Novomeščankam konkurirale za tretje mesto, so letos nasledile Sobočanke, ki so na novomeškem parketu gostovale minulo soboto. V vseh treh nizih so domačinke nekako bolje začele, a so imele nasprotnice vsakič pred koncem niza lepo prednost, ki pa so jo Novomeščanke vsakič tudi z nekoliko sreče izničile. Tudi tokrat, tako kot na torkovi pokalni tekmi, na kateri so Novomeščanke s 3:0 premagale Šoštanjčanke, v ekipi ni bilo obolele prve igralke TPV-ja Jane Vernig, ki pa naj bi v soboto v Mariboru že spet zaigrala.

I. V.

KAPŠEVA BREZ PORAZA

STARI TRG OB KOLPI - Na ženskem šahovskem turnirju na Ravni gori je med dvanajstimi nastopajočimi prvo mesto brez poraza s 7 točkami osvojila Darja Kapš.

I. V.

Košarka: "Krka pa teče naprej"

Krka se je pomerila še z enajstim prvoligašem - Jutri s Postojno - Krčani so se tokrat v gosteh dobro upirali vodilni Pivovarni Laško - Vsaka zmaga je zanje čudež

V taboru košarkarskega kluba novomeške Krke imajo kar sedem razlogov za zadovoljstvo. Na zadnjih osmih pokalnih in prvenstvenih srečanjih so namreč kar sedemkrat zmagali, izgubili pa so le prvenstveno srečanje s Kovinotom Savinjsko na Polzeli. Na enajstih prvenstvenih srečanjih so sicer doživeli kar pet porazov, a se bodo vsaj Domžalcem in Postojncem, s katerimi igrajo že jutri, v nadaljevanju na domačih tleh lahko oddolžili. Precej bolj zaskrbljeni so lahko v Krškem, kjer kljub dvema temopolitima Američanom nikakor ne morejo priti do druge prvenstvene zmage.

Košarkarji novomeške Krke so se v 11. krogu pomerili še z zadnjim prvoligaškim moštvom, mariborskim Ovni, in se izkazali kot izkušeno in dobro uigrano moštvo, ki na svojem parketu ne dovoli presenečenja. Gostje so sicer večji del prvega polčasa držali korak s krkaši, ki so šele s trojkami Sama Plevnika in Simona Petrova končno strli njihov odpor in odšli na odmor z 10 točkami prednosti, v drugem polčasu pa so prednost le še povečali. Že jutri

bodo imeli novomeški košarkarji priložnost, da popravijo prvi spodrsrlaj iz prvega dela sezone in se Postojncem oddolžijo za poraz na prvi tekmi.

Krčani so se tokrat v gosteh za domačine dokaj presenetljivo zelo močno upirali prvouvrščenemu in doslej še neporaženemu moštvu prve lige Pivovarni Laško. Laščani so v prvem polčasu že vodili z 21

točkami razlike, ki pa so jo, ko je domači trener na igrišče poslal igralce s klopi, izgubili. Krčani so se jim namreč na začetku drugega polčasa približali na vsega tri točke. V Krškem kljub dobri igri v Laškem nimajo prav veliko razlogov za zadovoljstvo, saj so po prvem delu prvenstva in eno samo zmago prepričljivo na zadnjem mestu. Res so precej bolj uigrani, kot na začetku sezone, a bo zanje vsaka zmaga tudi v nadaljevanju skoraj čudež, da bi ohranili svoje mesto med prvoligaši, pa bodo morali zmagovati bolj pogosto kot do sedaj. Možnost za drugi letošnji uspeh imajo že jutri, ko bodo igrali doma Idrijo, ki je letos v resni krizi in doživlja poraz za porazom.

I. V.

Šport iz Kočevja in Ribnice

- RIBNICA - V razburljivi in negotovi končnici je Inles povsem zaslužen osvojil načrtovane točke in premagal Grosuplje s 26:24. Ribničani so prvemu polčasu povedli s šestimi zadetki in osem minut pred koncem s petimi zadetki razlike, potem pa so jih gostje presenetili z obrambo 3-3. Ključna moža Inlesove igre Škaper in Hojč se nista najbolje znašla. Pri izidu 25:23 so gostje napravili dva napada in možnost, da pripravijo presenečenje.
- SEŽANA - V 6. krogu druge državne rokometne lige so Kočevci pripravili veliko presenečenje, saj so več kot zaslužen premagali vodilno Mitol Sežano. Ves čas so imeli pobudo, še posebej dobro so igrali v prvem polčasu. Ob koncu tekme so nekoliko popustili, a jih gostitelji niso mogli več ujeti. Kočevci so na tretjem mestu.
- PORTOROŽ - Kočevski košarkarji so prijetno presenetili, saj so četrtič zapored zmagali. Tokrat so bili v gosteh z 78:75 boljši od Portoroža. Tekma ni bila prevečakovostna, postregla pa je z negotovo končnico. Kočevci so bili boljši v prvem, gostitelji pa v drugem polčasu.
- LJUBLJANA - V zaostali tek-

mi 6. kroga meddržavne mladinske ragbi lige so igralci RFC Ribnica izgubili proti Kolinski Bežigrad 5:15 (0:7). Vse točke za goste je dosegel Peter Tanko.

- KOČEVJE - Odbojkarji Kočevja nadaljujejo s povprečnimi igrami. Tokrat so jih premagali stari znanci, igralci Žužemberka. Vse razen zanesljive zmagogostov bi bilo veliko presenečenje. Kočevci so zmogli dovolj moči le za drugi niz. Razmere v kočevski odbojki ponazarja tudi izstop druge ekipe iz tretje lige, saj igralci ne trenirajo, pestijo pa jih tudi denarne težave.
- KOČEVJE - V 8. krogu 2. državne lige so kočevski kegljači iztržili polovičen uspeh. Clani so v gosteh proti nekdanjemu prvoligašu Brestu tesno izgubili s 3:5, ob bolj zbrani igri pa bi lahko osvojili tudi obe točki. Clani so na kegljišču v Gaju brez težav premagale Ljubelj iz Tržiča s 7:1.
- KOČEVJE - Trener kočevskega namiznoteniškega drugoligaša Melamina Marjan Oražem je povedal, da bo klub kandidiral za organizacijo kvalifikacijske tekme za evropsko ligo med namiznoteniškimi reprezentancama Slovenije in Španije. Tekma bo 20. decembra. M. GLAVONJIC

NA VELIKO PLANINO

NOVO MESTO - Planinska sekcija Intel servis bo v soboto, 29. novembra, pripravila planinski izlet na Veliko Planino. Odhod avtobusa s parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje bo ob 6. uri. Planinci bodo svoj pohod začeli iz Stahovice pri Kamniku, pot pa jih bo vodila čez Praprotno, mimo Svetege Primoža in čez sedlo na Veliko Planino do Domžalskega doma, po počitku pa še na sprehod po celotni Veliki Planini. Najkasneje do 27. novembra se lahko prijavite pri Ivanu Rovanu po telefonu 324 360, pri Tonetu Progarju po telefonu 22 182 ali pri Marku Remsu po mobitelu 0609 652-426.

TRIKRAT TRETJI

NOVO MESTO - Na mednarodnem turnirju v kickboxingu v disciplini semi contact v Zagorju, na katerem je nastopilo 314 tekmovalcev 39 ekip iz 9 držav, so uspešno nastopili tudi člani karate kluba Novo mesto. Med člani je bil v kategoriji do 89 kg Franjo Skok tretji, prav tako pa sta tretje mesto med dečki osvojila Dušan Stojanovič v kategoriji do 48 kg in Izairi Petrit v kategoriji do 63 kg. Člana karate kluba Novo mesto Toni Turk in Franjo Skok bosta kot člana slovenske izbrane vrste od 27. do 30. novembra nastopila na svetovnem prvenstvu v semi in full contactu ter v katarah v Gdansk u na Poljskem.

KUZMIČ Z MESOJEDCEM

SEVNICA - Zmagovalec novembrskega hitropoteznega šahovskega turnirja sevniškega šahovskega kluba je z 20 točkami Bojan Kuzmič, z 19,5 točke je drugi Zvonko Mesojedec, tretjevrščen Andrej Grilc pa je zbral 19 točk. Edina ženska med 24 udeleženci Mojca Grilc je zasedla 4. mesto. V skupnem vrstnem redu s 167 točkami vodi Kuzmič; prav toliko točk je zbral tudi drugouvrščen Mesojedec.

REKORDI KEGLJIŠČA

NOVO MESTO - Kegljaji črnomaljskega Rudarja so na novomeškem kegljišču Vodnjak s 7:1 premagali trboveljskega Rudarja, s 4976 podrtimi keglji pa so postavili tudi nov rekord kegljišča. Z 2362 podrtimi keglji so nov rekord kegljišča postavile tudi kegljavke Trebnjega, ki so tako za 64 popravile rekord ljubljanske prvoligaške vrste Norik ter s 7:1 premagale mariborsko Kri-lato kolo. Igralke krškega Sremiča so tokrat doma ugnale mariborski MTT s 5:3, Kočevke pa Ljubelj s 7:1, medtem ko so Kočevci v Cerknici izgubili z Brestom s 3:5. Brežiški Partizan je premagal celjski Petrol s 5:3. (N. G.)

Občina ji je obrnila hrbet

Denar za udeležbo zagotovili drugi tekmovalci

KOČEVJE - V avstralskem Sidneyju so se končale 11. olimpijske igre oseb s transplantiranimi organi. V devetčlanski slovenski reprezentanci, ki je tekmovala v tenisu-posamezno in v dvojicah, namiznem tenisu, plavanju, bowlingu in atletiki, je v tenisu nastopila višja medicinska sestra Tilka Jurca iz Kočevja. V zelo močni konkurenci je zasedla 5. mesto. Tilka se je pravočasno obrnila za pomoč k številnim posameznikom in podjetjem v kočevski občini trdno prepričana, da jim bodo brez težav zagotovili denar. A se je v načrtih nekoliko ušla. Saj pričakovane odziva ni bilo. Predvsem je razočarana nad občino, ki ji ni bila pripravljena pomagati niti z desetisočakom.

"Z nastopom sem zelo zadovoljna, obnašanje občine pa naj komentirajo bralci sami. Vseeno bi se rada zahvalila HIP-u, Hranilnici in posojilnici, Recinku, Primi, d.o.o., Liku Holdingu, Konti, d.o.o., Šport mistu, Grči, Krekovi

TROJNA ZMAGA

MIRNA - Na badmintonskem B-turnirju v Lendavi so mirnske igralke dosegle trojno zmago. Tako kot v Brežicah je zmagala Urška Silvester, druga je bila Maja Klemenčič in tretja Špela Silvester, medtem ko je med fanti Dušan Škerbiš s tretjim mestom dosegel svoj največji uspeh do sedaj.

banki, Diabetičnemu društvu, ki so mi omogočili udeležbo na olimpiadi," je še povedala Tilka Jurca. M. GLAVONJIC

POLITIKI PREMAGALI NOVINARJE - Črnomaljska občina in košarkarski klub Črnomelj sta preteklo soboto v Črnomlju pripravila dobrodelno košarkarsko tekmo med ekipo novinarjev NAST in ekipo slovenskih politikov. Izkupiček od tekme, v kateri so s 47:43 zmagali politiki, bo šel za ureditev Varstveno-deloovnega centra v Črnomlju. Na fotografiji v ospredju poslanec v državnem zboru Borut Pahor, poslanec in črnomaljski župan Andrej Fabjan ter Marko Šlokar, sekretar na ministrstvu za okolje in prostor. Od znanih politikov pa so se pod koši borili še poslanca Janez Mežan in Benjamin Henigman ter predsednik državnega zbora Janez Podobnik. (Foto: M. B.-J.)

PODAJA REBEKE - Rebeka Koncilija (na sliki z žogo med podajo) je steber igre odbojarske vrste novomeškega TPV-ja. Velja za eno najhitrejših slovenskih igralk, saj zanjo nobena žoga ni izgubljena. Na sobotni tekmi proti Soboti je bila med najzaslužnejšimi za zmago, ki je Novomeščanke pripeljala nazaj na tretje mesto prvenstvene lestvice. (Foto: I. V.)

UDAREC BALODISA - Odbojkarji novomeške Krke so na srečanju s prvouvrščenim Pomgradom končno nastopili v popolni postavi in predvsem v prvem nizu z dokaj neakovredno igro dokazali, da kljub vsemu sodijo v prvo ligo. V odsotnosti najboljšega moža moštva Aleksandra Šemetovsa, ki letos še ni pokazal vsega, kar zna, so prišli na vrsto tudi mladi Šmalc, Tičar in Mikša, ki niso razočarali. Eden od Krkinih adutov za sobotni derbi repa lestvice je tudi visoki Balodis (na sliki med udarcem), ki je znal na tak način preigrati tudi trojni blok gostov.

Plesalka "Lukca" v stepu deseta na svetu

Veliki uspeh Vesne Vučajnik

KRŠKO - Plesalka posavskega plesnega kluba Lukec Vesna Vučajnik je od 13. do 16. novembra nastopala na svetovnem prvenstvu v stepu za soliste, pare in formacije v Reisu pri Dresdnu v Nemčiji. Vesna se je na prvenstvu pomerila z 48 posamezniki iz 18 držav, uvrstila se je v polfinale in zasedla imenitno 10. mesto, le 1,5 točke pa ji je manjkalo, da bi nastopila v finalu. V klubu so glede na lansko 14. mesto na svetovnem prvenstvu in 6. mesto v evropski konkurenci načrtovali, da se Vesna tokrat res lahko uvrsti med najboljših deset na svetu, kar je kot rečeno tudi dosegla.

Plesalci plesnega kluba Lukec so v nedeljo, 16. novembra, nastopili na kvalifikacijskem turnirju v standardnih (ST) in latinskoameriških (LA) plesih v Celju. Med mlajšimi pionirji D sta Luka Vodlan in Maja Bromš v obeh disciplinah osvojila drugo mesto, med mlajšimi mladinci C sta bila Peter Toporišič in Tina Strgar peta v ST in 6. v LA plesih, medtem ko sta se Klemen Škobner in Staša Puntar v ST uvrstila na sedmo in v LA plesih na osmo mesto.

V ZADNJEM VRHUNSKEM DOSEŽKU

Revija Vrhunski dosežek, ki jo izdaja novomeški športni strokovnjak in vodilni slovenski prevajalec športne literature prof. Janez Penca, je stara eno leto. Poleg člankov izvirnega britanskega oziroma ameriškega glasila Peak Performance, kjer so objavljeni tudi aktualni članki o nemških, ruskih, avstralskih, italijanskih in francoskih uporabnih raziskavah s področja športa, v njej zadnje čase najdemo tudi prispevke iz ameriške revije Track Coach in britanske Athletics Coach. Zadnja številka prinaša članke s področja prehrane, kjer se avtor Janet Stansfeld sprašuje o prehranskih dodatkih kot hrani ali doping; s področja treniranja lahko v zadnjem Vrhunskem dosežku berete o moči klancev, o razporeditvi moči oziroma o načrtovanju tempa teka za osebnih rekord, o višinskem treningu in prednostih vadbe v toplejših krajih. V rubriki Iz trenerske prakse lahko med drugimi prispevki najdete tudi zapise o pretreniranosti, teku v globoki vodi, zvinu gležnja in ravnotežju, sprintu z bremenom in razvoju eksplozivne moči ter za konec še o pravilni negi in prehranjevanju kolesark.

Dobovčani Sevnico v drugem delu

Posavski derbi so Sevnici kljub boljši igri v prvem polčasu na koncu izgubili - Trebanjci so imeli kar precej dela z razpoloženim Slovanom - So Krčani izkoristili odmor?

Čeprav so sevniki rokmetaši dali vse od sebe in so po prvem polčasu posavskega derbija proti AFP Dobovi vodili s 14:12, jim je kot že večkrat letos v nadaljevanju srečanja zmanjkalo sape in gostje so osvojili pomembni točki, s katerimi so se priključili sredini lestvice. Trebanjci so si z zmago nad ljubljanskim Slovanom doma priborili celo začasno drugo mesto na lestvici, saj vseh tekme osmega kroga niso odigrali v soboto.

Sevnici so v prvem delu zanje zelo pomembnega posavskega derbija dobro izpolnili začetno nalogo in vodstvo z dvema zadetkoma razlike jim je po prvem polčasu obetala uspeh, medtem ko so v nadaljevanju srečanja popustili oziroma so Dobovčani z odličnim Deničem v vratih ter z višjo postavo od domače potek tekme obrnili v svojo korist; Djapo, Begović in Simonovič pa so kot za stavo zadevali mrežo vratarja Marcole.

Dobovčani so si tako po dokaj slabem začetku sezone le nekoliko opomogli in se utrdili na sredini lestvice, manj zadovoljni pa so Sevnici, ki jih tudi letos čaka podobna usoda kot lani, ko so bili na koncu sezone predzadnji in so si šele z zmago nad Ribničani priigrali obstanek v prvi ligi. Do novih točk bodo prišli precej težko tudi v devetem krogu, ko bodo gostovali pri šestouvrščenem Andorju. Še manj možnosti za nove točke imajo v devetem krogu Dobovčani, ki bodo igrali doma z v Krškem ranjeno Pivovarno Laško.

Trebanjci so se tudi tokrat izkazali kot čvrsto moštvo, ki letos ne pod-

cenjuje nobenega nasprotnika in ves čas tekme ne popusti. Gostje iz Ljubljane, rokmetaši nekdanj najboljšega slovenskega rokometnega moštva Slovana, so se izkazali kot trd in vztrajen nasprotnik, saj Trebanjcem ves čas srečanja ni uspelo doseči večje razlike. V prvem polčasu je prednost okoli treh zadetkov vzdrževal Bilbija, ki je bil neizprogljiv predvsem v izvajanju sedemmetrov (4), dosege pa je skupaj kar osem zadetkov, a je moral takoj na začetku drugega polčasa zaradi tretje izključitve zapustiti igrišče. K sreči se je tedaj končno odprlo tudi v prvem polčasu precej nemočnemu trebanjskemu vratarju Mustafi Torlu, svoje pa je z odlično igro v obrambi dodal tudi Nenad Stojaković in vpračanja o zmagovalcu ni bilo več. Trebanjci bi morali ostati tik pod vrhom lestvice tudi po devetem krogu, saj jim zadnjejevršeni

Goran Bilbija

Delmar, čeprav se bodo z njim pomerili v gosteh, ne bi smel povzročati večjih preglavic. Za Krčane, ki so tekmo osmega kroga z Gorenjem odigrali med tednom, v devetem krogu čaka zelo neugodno moštvo Prul 67, ki je bilo med drugim pretrd oreh tudi za Trebanjce. Upajmo, da so Krčani dobro izkoristili nekaj dni odmora in da bodo spet zaigrali tako, kot smo jih bili vajeni igrati na začetku sezone. I. V.

Kolajna s sposojenim samostrelom

SEVNICA - 21-letna študentka 3. letnika biotehniške fakultete v Ljubljani Tina Grabnar, članica Strelske družine heroja Maroka Sevnica, je bila na nedavnem svetovnem prvenstvu v streljanju s samostrelom v Zagrebu z osvojenim bronasto medaljo gotovo najprijetnejše presenečenje slovenske reprezentance na čelu z njenim velikim vzornikom Rajmondom Debevcem, ki je v prestolnici naših južnih sosedov osvojil že tretji naslov svetovnega prvaka v streljanju s samostrelom na 10 m.

Tina, doma je na Vidmu, je začela streljati z zračno puško v 1. letniku srednje šole leta 1991, njen prvi trener pa je bil Jože Arh (SOP Krško). Njen osebni rekord je 391 (od 400) krogov in 584 (600). V Krškem se s tenisom ukvarja njena sestra Nejka, bolj športni tip je tudi njun oče. Tina veliko teče, pozni pa se ukvarja s fitnesom. Sprva je vadila le enkrat tedensko, potem dva- do trikrat tedensko, zdaj pa je treba vaditi zračno puško vsak dan

Tina Grabnar

vsaj poldrugo uro; pred tekami vadi v Ljubljani še 2 do 3 ure s samostrelom, če ga seveda Sebastian lahko pogreva. Tina skromno pravi, da pri samostrelu ni tako odločilno kot pri puški, kjer si ni mogoče zamašljati vrhunskih rezultatov, če bi kar takole menjal s kolegom orožje, kot to ona počne pri samostrelu. Tina je dosegla že veliko odmevnih rezultatov na mednarodnih tekmovanjih s samostrelom. Je z zračno puško ob Danilu Petrinu, Fancu Umeku in trenerju Janiju Hrovatu v ekipi SD Marok, ki ima v 2. ligi rezultate, po katerih bi bili Sevnici okoli 5. mesta v 1. državni ligi, kamor naj bi se zlahka uvrstili naslednjo tekmovalno sezono.

Canon URADNI PRODAJALEC IN SERVIS

MEDIC

AKCIJSKE CENE V NOVEMBRU!!

Canon FOTOKOPIRNI STROJ NP 6112
FORMAT A6-A4, 12 KOPIJ/MIN, 70-141%
146.000,00

140.000,00 SIT

Canon FOTOKOPIRNI STROJ NP 6216
FORMAT A5-A3, 16 KOPIJ/MIN, 50-200%
247.361,00

210.000,00 SIT

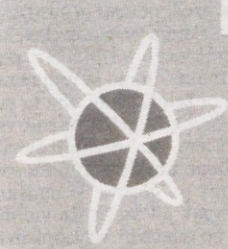
V AKCIJI TUDI TISKALNIKI, FAKSI, KALKULATORJI IN FOTOAPARATI

NOVO MESTO, Jercbova 18

Tel. 068 321 610 E-mail: am.medic@siol.net Fax. 068 321 590

Internet je...

POTOVANJE OKOLI SVETA

Ja, če si do 10.12.1997 izmisliš duhoviti odgovor na vprašanje

Kaj je internet?

in ga na razglednici pošlješ na naslov:

Slovenija Online, 1106 Ljubljana

Pohiti! Čas je za odkrivanje realnih in navideznih svetov!

Na potovanju po internetu se ti obetajo popolnoma drugačija odkritja! Zato le obišči Teletgovino v Novem Mestu, kjer ti bodo postregli z vsemi informacijami o priklopu, ali pokliči na brezplačno telefonsko številko:

080 8765

Vseobsegajoča igra

brezplačna telefonska številka: 080 8765

Slovenija Online
Telekom Slovenije

te v sliki in besedi čaka tudi na naši spletni strani:

<http://www.siol.net>

MESTNA OBČINA NOVO MESTO
SEKRETARIAT ZA IZOBRAŽEVANJE, VZGOJO,
ZDRAVSTVO IN SOCIALNE ZADEVE
NOVO MESTO, Novi trg 6
tel.: 068/317-197, fax: 068/317-157

OBVESTILO ZA STARŠE PREDŠOLSKIH OTROK

Obveščamo starše, ki imajo otroke vključene v predšolske ustanove in imajo stalno bivališče v Mestni občini Novo mesto, da lahko uveljavljajo znižano plačilo vrtca za šolsko leto 1997/98 (obrazec DZS 1,82 Vloga za znižano plačilo vrtca) do 28. novembra 1997. Vlogi za znižanje plačila vrtca je potrebno priložiti zahtevane odločbe in potrdila.

Vloge, ki bodo prispele po tem roku, ne bodo upoštevane razen v izjemnih primerih, ko bo vlagatelj lahko dokazal, da do tega roka še ni prejel odločbe o dohodnini ali odločbe o davku iz dejavnosti.

Staršem, ki vloge za znižanje plačila vrtca do tega roka ne bodo posredovali, se določi polno plačilo, z veljavnostjo od 1.9.1997.

Vloge sprejemamo v tajništvu Sekretariata za izobraževanje, vzgojo, zdravstvo in socialne zadeve, Mestna občina Novo mesto, Novi trg 6/II, soba 54. Za vse potrebne informacije lahko pokličete na telefon: 317-154 ali 317-155.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

ODBOJKA

1. A liga, moški, 9. krog - KRKA NOVO MESTO : POMGRAD 0:3 (-11, -4, -7); LESTVICA: 1. Pomgrad 16, 2. Fužinar 14, 3. Salonit Anhovo 12, 4. Maribor Gradiš 10... 6. Krka Novo mesto 4. V soboto, 22. novembra, bo Krka igrala v gosteh s Kamnikom.

1. A liga, ženske, 9. krog - TPV NOVO MESTO : Sobota 3:0 (13, 13, 14); LESTVICA: 1. Infond Branik 18, 2. Kemiplas Koper 14, 3. TPV Novo mesto 10, 4. Sobota 10 itd. V soboto, 22. novembra, bodo odbojkarice TPV Novo mesto igrala v gosteh z Infond Branikom.

1. B liga, moški, 9. krog - KOČEVJE : ŽUŽEMBERK 1:3 (-6, 10, -6, -12); LESTVICA: 1. Bled 18, 2. Žužemberk 14... 7. Kočevje 4. V osmem krogu se bo Žužemberk v soboto, 22. novembra, doma pomeril s Bledom, Kočevje pa v gosteh z Granitom.

3. liga, zahod, moški, 7. krog - MOKRONOG : NARODNI DOM 0:3 (-7, -7, -13); LESTVICA: 1. Salonit Anhovo II 10... 5. Mokronog 8... 9. Kan Kovinar II 0 itd.

NOGOMET

2. liga, 15. krog - ELAN : ZAGORJE 1:1 (0:0); STRELCE: 1:0 - Šumar (58), 1:1 - Kranjc (86). LESTVICA: 1. Triglav TeleTV 38, 2. Koper 33, 3. BST Domžale 28... 5. Elan 24 itd. V prvem pomladanskem krogu bo Elan igral doma s sedmouvrščenim Aluminijem.

KOŠARKA

1. A liga, 11. krog - KRKA : ZM MARIBOR OVNI 88:72 (51:41); KRKA: Jevtović 2, S. Petrov 14, Smodiš 21, Grum 8, Stipančič 3, Plevnik 23, Stevič 17. PIVOVARNA LAŠKO : KRŠKO 88:74 (49:37); KRŠKO: Avsenak 5, Ogorevc 2, Miller 19, Krajcar 9, Rozman 14, Bell 8, Vukič 17. LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 22, 2.

Union Olimpija 20, 3. Kovinotehna Savinjska 19... 5. Krka 17... 12. Krško 12. V 12. krogu bo Krka v petek, 21. novembra, ob 20. uri doma igrala z osmouvrščenim Postojno in Krško prav tako doma ob isti uri z Idrijem.

ROKOMET

1. liga, moški, 8. krog - SEVNICA AFP DOBOVA 23:30 (14:12); SEVNICA: Marcola, Hadjiali, Vertovšek 4, Rupret 4, Povše 1, Plazar 4, Sečič 6, Lupše 1, Teraš 3, Sirk, Simončič, Godec; AFP DOBOVA: Denč, Djapo 8, Begović 7, Simonovič 8, Bogovič, Voglar, Oevirk, Deržić 2, Kranjc 3, Sladič 2, Pintarič, Kostevc. TREBNJE : SLOVAN 30:26 (19:16); TREBNJE: Torlo, Višček, Bregant 2, Blagojevič 3, Šavrič 4, Stojaković 3, Hribar 2, Zarabec, Bilbija 8, Žitnik, Gradišek 8, Ojstršek. LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 14, 2. Trebnje 10, 3. Gorenje 9... 5. Krško 9 (tekma manj)... 8. AFP Dobova 7... 11. Sevnica 3 itd.

V devetem krogu bo Krško igralo doma s Prulami 67, AFP Dobova prav tako doma s Pivovarno Laško, Sevnica v gosteh z Andorjem in Trebnje prav tako v gosteh z Delmarjem.

1. B liga, 6. krog - INLES RIBNICA : GROSUPLJE 26:24 (13:10); LESTVICA: 1. Rudar 11, 2. Inles 10 itd.

2. liga, ženske, 9. krog - SKOCJAN : SAVA 21:21 (14:12); ELEKTRO SENČAR PTUJ : SENTJERNEJ 24:17; ILIRSKA BISTRICA : NOVO MESTO 10:31; LESTVICA: 1. Škofja Loka 16... 3. Skocjan 11... 6. Novo mesto 9, 7. Šentjernej, 8. Sevnica 6 itd.

BODITE TUDI POZIMI NA TOPLEM

Izkoristite ugodno ponudbo kurilnega olja!

GOTOVINSKO PLAČILO IN PLAČILO S KARTICO MAGNA:

pri nakupu nad 1000 litrov
pri nakupu nad 2000 litrov

45,80 SIT/liter
45,30 SIT/liter

brezplačen prevoz
brezplačen prevoz

OBROČNO ODPLAČILO:

pri nakupu nad 1000 litrov
v 3 obrokih
v 5 obrokih

46,60 SIT/liter
47,60 SIT/liter

brezplačen prevoz
brezplačen prevoz

MOŽNOST PLAČILA OB DOSTAVI, NAROČENO KURILNO OLJE VAM BOMO PRIPELJALI OB DOGOVORJENEM ČASU.

Za naročilo pokličite:

BENCINSKA SERVISA

od 8.00 do 20.00 ure:

BS Črnomelj 068/53-245

BS Kočevje 061/851-461

SKLADIŠČI

od 7.00 do 15.00 ure:

skladišče Brežice 0608/61-188

skladišče Novo mesto 068/323-814

PETROL

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Mini show z izborom mini miss

Dol. list št. 45, 13. novembra

Če bi bil 1. april in bi po časopisnih straneh iskal šale ali neresnične vesti, bi prav gotovo mislil, da je tudi ta vest šala. Pa ni bil 1. april in tudi šala ne, v prejšnji številki Dolenjske je bil namreč napovedan nenavaden dogodek. V bršljinški šoli naj bi v soboto, 15. novembra, na mini showu izbirali mini miss (kako lepo po slovensko!). Prijavile naj bi se deklice, stare od 4 do 10 let, zmagovalka pa naj bi prejela zlat prstan.

Je to res mogoče? V času, ko vse bolj poudarjamo, da je vrednota človeka, tudi otroka, v njegovi iskrenosti, odnosu do staršev, do prijateljev, sošolcev in drugih ljudi, do dela, učenja itd., pa nenadoma ocenjujemo in razvrščamo mlade po lepoti, h kateri sami niso prav nič pripomogli.

Je mogoče, da naj bi se lepотно tekmovanje dogajalo na šoli, torej v vzgojni ustanovi, ki naj bi bila celo pokrovitelj prireditve? In Zveza prijateljev mladine? Sprašujem se, kakšnih prijateljev mladine, ki to mladino tako kruto selekcionira? Deklici, ki bila izbrana za najlepšo, to prav gotovo ne bi bilo v korist, saj bi se nenadoma počutila več vredna od ostalih. Se manj pa bi ji bilo to v spodbudo, saj bi že zgodaj spoznala, da se do "uspeha" pride tudi brez truda.

Hvala, ocenjevalci in organizatorji! Veliko moralno škodo bi napravili nič krivi deklici - vaši "miss", pa tudi deklamacij, ki ne bi bile izbrane, saj še ne morejo doumeti, da je lepota le zunanja podoba človeka. Prava lepota se kaže v srcu, in te, kot kaže, manjka tudi vam!

L. K.

(Ne morem se podpisati s polnim imenom, da ne bi škodil lastnim otrokom)

Kaj vera, gozdovi, gozdovi!

Dol. list št. 45, 13. novembra

K dokaj spoštljivem komentarju g. urednika Marjana Legana k mojemu prispevku ob rob njegovega komentarja Kaj vera, gozdovi, gozdovi! bi rad povedal naslednje. Do vsake zgodbe, dogodka, pravnih rešitev itd. imajo ljudje različna stališča, odvisno, s kakšnega političnega, nazorskega, moralnega gledišča človek gleda na stvar. Tako je tudi z denacionalizacijskim zakonom, v katerega so všteti tudi cerkveni gozdovi. O tem je bilo že dovolj napisanega in vsakdo trdi, da ima prav. Kljub temu pa ostajajo nekateri temeljne osnove, mimo katerih ne moremo. Za zgornji primer navajam dve.

Pravna država mora upoštevati načela, ki ščitijo lastnino. Čigava je kaka lastnina, je zapisano v zemljiški knjigi. Zemljiška knjiga je tista osnovna listina - magna charta - na kateri temelji pravna država in preko katere se ne more iti. Če kak vladajoči sistem dela nasprotno, je revolucionaren, surov, totalitar, tatinski in brezobziren. V zemljiški knjigi jasno piše, v čigavi lasti so sporni gozdovi, in če nam zemljiška knjiga ni več verodostojen dokument, potem se podrejo vsa načela pravne lastnine in z njim tudi pravne države, ki mora ščititi lastnino in njenega lastnika. Vse evropske države, kjer so vladajoči sistemi z raznimi revolucionarnimi zakoni lastnino vzeli tudi Cerkev, so jo vrni-

le in ji vračajo. Stvar dogovora pa je, na kak način se lahko to uredi. Kot je znano, Cerkev v Sloveniji želi to stvar urediti tudi s cerkvenim skladom, za katerega bi jamčila država v zameno za gozdove, ki bi jih Cerkev dala državi.

Druge stvar je ustavno sodišče kot vrhovni razsodnik v spornih zadevah. O njegovih odločitvah se več na diskutira. Ustavno sodišče je zapisalo, da je Cerkev denacionalizacijski upravičenec in ne spada med fevdalce. Kaj iz tega sledi, je tudi jasno. "Roma locuta, causa finita" (Rim je odločil, postopek je končan) bi lahko rekli v duhu sporov v katoliški Cerkev, ki jih rešuje rimska kurija, tudi za lastništvo odvzetih gozdov. Ustavno sodišče je svoje povedalo. Če ni državi do tega, da bi se stvar sporazumno in pravično uredila in če ji ni mar njen ugled v svetu, si lahko posledice pripiše sama sebi. Cerkev bo pa še počakala 50 ali več let za ureditev tudi tega vprašanja. Nepravilne revolucionarne zakone sta Evropa in civilizacijski svet odpravila.

Kdo je bil petdeset let žrtev ideološke prenapetosti in nasilja, je pa jasno vsakemu vernemu človeku, ki je moral v teh letih živeti pod komunistom. Znano je tudi meni. Nekateri bi želeli, da bi bila ta gonja proti Cerkev - Cerkev pa smo vsi, ki smo krščeni - stalnica tudi današnje družbene ureditve in odnosov. Prenapezete pa gotovo ni nadškof Rode, ampak jih na tisoče vidimo vsak dan po televiziji, v časopisih in žal tudi v parlamentu.

Gospa Tinci Kuhljevi, ki na tak ljubezniv način pove, da Cerkev za svoje delo ne potrebuje materialnih dobrin, ko oznanja Kristusovo blagovest ljubezni, samo tole. Le zakaj stokate in istem članku nad malimi pokojninami? Iz čiste poduhovljenosti se odpovejte tudi svoji, da boste še bolj prepričevalno opravljali svoje lepo poslanstvo. Sam kot duhovnik namreč nimam stalne plače, čeprav veliko delam na vzgojem, socialnem in kulturnem področju in imam fakultetno izobrazbo. Živim kot berač od prostovoljne podpore svojih faranov, ki cenijo moje delo. Zato ne dovolim, da mi kdo očita lakomnost po denarju. Dobro pa se zavedam, da so svojega plačila vredni tudi naši organizmi, ki jih imam za eminentne kulturne delavce, kar družba pozablja, katehistinje, cerkovniki... Samo z besedo boglonaj in ljubečim pogledom pa ne morem odpraviti raznih zidarstvih in kleparskih mojstrov, ki so vredni svojega plačila, plačevati položnice za elektriko in drugo. Bodi-mo vendar realisti: eni in drugi smo le ljudje, ne pa angelska bitja.

JOŽE PACEK
Čatež ob Savi

Kaj vera, gozdovi, gozdovi!

Dol. list od 42. do 45. št.

Preberi Biblijo, so mi rekli, izvedela boš resnico in resnica te bo osvobodila! A jaz? Ti, ti, napisana je tudi zate. Za male in velike, za vse ljudi sveta. Danes lahko zagotovo rečem: v Bibliji so odgovori na vsa vprašanja, ki sem si jih kdaj zastavila v življenju. Ena od resnic je tudi ta: pohlep je greh. Glede na to, da predstavniki RKC že nekaj časa ljudem trgajo živce, ker nam očitno želijo vzeti še tla pod nogami, jih bom spomnila na nekaj citatov iz Svetega pisma.

Jezus Kristus namreč uči tako: "Kdor ima dve suknji, naj eno podari tistemu, ki je nima; in kdor ima jedi, naj ravna enako." (Luka, 3,11). "Glejte in varujte se vsake lakomnosti; zakaj življenja nima nihče iz obilice svojega premoženja." (Luka, 12,15). "Ne nabirajte si zakladov na zemlji, kjer jih uničujeta molj in rja in kjer tatovi kopljejo in krajejo." (Matej, 6,19) in 21, "Kjer je namreč tvoj zaklad, tam bo tudi tvoje srce."

Ta, da vsaka vaška cerkev ni bogata, je nedvomno res, res pa je tudi to, da je v Vatikanu toliko bogastva (zlata, srebra, dragih kamnov...), in če bi samo malo odvezali mošnjiček, bi nahranili tisoče lačnih ust.

M. S.
Trebnje

Od letala ostala le še lupina

Dol. list št. 44, 6. novembra

Rad bi opozoril glede na vaš članek, ki ste ga objavili v Dolenjskem listu, da niso samo člani aéro-

kluba Bela krajina edini, ki jih "skrbijo" za usodo letala. V reviji Slovenska vojska so bili objavljeni že trije članki, v katerih popolnoma neznan ljudje iz drugih krajev Slovenije opozarjajo na propadanje letala. Sam pa sem poslal članek Slovenskim novicam, žal zanje to očitno ni dovolj brana tema, in članek ni bil objavljen.

To letalo ni samo spomin na vojno, ampak je tudi spomenik tehnične kulture. Edini primer takšnega letala v Sloveniji smo pustili njegovi usodi in vandalom, namesto da bi zanj skrbeli in ga negovali za bodoče rodove. Kot ostali ljudje sem tudi jaz samo nemočno opazovalec, ki se mi zdi zelo narobe, da to letalo propada in ga neznanci, večinoma mladi, uničujejo.

Naj povem le še to, da letala ni potrebno preseliti, le poskrbeti je treba zanj. Do sedaj ni nihče nič ukrenil, prav tako ne Občina Metlika, kljub dolgoletnim opozorilom, sedaj, ko je to v interesu aerokluba, člana tega kluba in predsednika občinskega sveta, pa naj bi letalo celo preselili. Zakaj bi letalo premikali iz kraja, kamor glede na zgodovino spada? Potrebno ga je le obnoviti in potem skrbeti zanj.

V vasi Otok vedo domačini veliko povedati o zgodovini letala, zanje je bila postavitev letala prav v njihovi vasi v velik ponos. Povejo, da je pred osamosvojitvijo zanj skrbela bivša armada. Potem so nekaj časa nekateri med vaščani skrbeli za letalo, ga popravljali in vzdrževali, vendar so izgubili upanje, saj so ga mimoidoči vse bolj in bolj uničevali, v državi pa ni bilo nikogar, ki bi prevzel skrb zanj. Tudi policija ne reagira več na prijave vaščanov, kadar zalotijo objestneže, ki se izživljajo nad letalom.

Res je sramota, da edina dakota sameva na istem polju.

B. K.
Ljubljana

Vprašanja predsedniku Ustavnega sodišča

Dol. list št. 41, 16. oktobra

Na javno zastavljena vprašanja o ravnanju Ustavnega sodišča v zvezi s spremembo zakona o denacionalizaciji (o tem sem ga v tem časopisu zastavil tudi jaz) sodnik mag. Krivic v zadnji Sobotni prilogi Dela razlaga ravnanje te institucije ob zahtevi za vseljudski referendum za spremembo zakona. Ustavno sodišče je s svojim sklepom razvednotilo preko 52 tisoč podpisov državljanov z minimalno večino 5 proti 4. G. Krivic v omenjenem prispevku utemeljuje upravičenost tega sklepa po pravnih merilih, kljub temu pa je on glasoval proti, kakor sam pravi, iz načela socialne države, ker je vprašljiva morala zahtevkov za vračanje nekaterih veleposesti. Ob tem se človek vpraša: kako asocialen in moralno sporen mora biti denacionalizacijski zakon v nekaterih postavkah, če ustavni sodnik daje prednost pred pravom svoji moralni vesti za socialno državo. In kakšna je bila pravna država takrat, ko je sprejela zakonodajo, o kateri se visokokvalificirani kadri pravne stroke (univerzitetni profesorji) bistveno razlikujejo v svojih mnenjih in tolmačenjih.

Zato v tej zmedi ni nič čudnega, da se podžigajo strasti in pohlep po naši zemlji in ostalih dobrinah pri sosedih v Italiji in Avstriji. Še posebej pa je voda na njihov mlin najnovejša zahteva nekaterih strankarskih prvakov po obsodbi prejšnjega sistema, ki naj bi bil zločinski in nelegitimčen. Če bi do tega resnično prišlo, potem bi bila sporna tudi legitimnost meddržavnih pogodb s temi sosedmi, ki jih je prejšnji režim sklenil po dolgoletnih pogajanjih v korist Slovenije in za zaščito manjšin. Nihče od predlagateljev ne pomisli, kam lahko pripelje taka strast, ki je naperjena pred volitvami izključno proti sedanjemu predsedniku Kučanu in njegovi ponovni kandidaturi. Ker ne morejo zamenjati njegovih volilcev, ga skušajo odstraniti na inkvizicijski način, kar prefinjeno imenujejo z latinsko besedo lustracija. Seveda temu pritrjujejo tudi nekateri predsedniški kandidati, ki jim gre zgolj za oblast. To, da jim je prejšnji sistem zagotovil kar dobro ekistenco in brezplačno visokošolsko izobrazbo, s katero se ponašajo, pa kar pozabljajo. Da tako diskriminacijo podpira ameriški državljani, ki s četico ploskavec in mahačev z zastavicami hodi po studiih, je še nekako razumljivo, saj on zadnjih 50 let ni ustvarjal niti trošil

v Sloveniji, ravno tako pa tudi ni plačeval slovenskih davkov. Njegovе adute, da zaradi kontinuitete s prejšnjim režimom nismo bili sprejeti v Nato, je obrambni minister ocenil kot bedarijo. Zakaj pa se ne vpraša, kako da smo bili z veliko večino izvoljeni v Varnostni svet? Najbrž ni slučaj, da je vse tri predsedniške kandidate, ki podpirajo predloge o obsodbi prejšnjega režima in na osnovi tega čistke, sprejel v posebno avdienco g. nadškof.

V sedmih letih so na raznih demokratskih volitvah slovenski volilci že opravili selekcijo po svojem okusu in svoji vesti. Pri tem so gotovo upoštevali vse pluse in minuse prejšnjega in sedanjega sistema. Če to ni dovolj, kaj je potem demokracija? Za tiste, ki bi radi v vrhove oblasti, pa jim to ne uspe, očitno le navadna farsa.

JANKO MAVER
Novo mesto

Novomeška kronika

Dol. list št. 45, 13. novembra

Spoštovani gospod Turk in člani vašega odbora! Moj namen ni polemizirati z vami, še manj z vašo stranko, vendar bi vas rad opozoril na nekatera dejstva:

1. Ponovnih aktivnosti za samopríspevek si ni omislila nova oblast, kot trdite vi in avtor, na katerega se polemika nanaša, ampak nuj, ki jo narekujejo vsakodnevne potrebe v vsaki naši soseski.

2. Za aktivnostmi, ki jih vodimo, stoji 77 članov svetov KS mesta in 33 članov NO, ki so bili legalno izvoljeni od krajanov in za krajane na volitvah v letu 1996.

3. Opozarjam vas, da sveti KS in njihovi organi ne delujejo po ukazih nobene, tudi vaše stranke ne, ampak le iz krajanov in za krajane.

4. Strinjam se z vašo trditvijo, da bi določene stvari morali urejati tako država kot občina, a žal ni tako tudi po zaslugi strankarskih združ. V anonimni anketi, ki je bila izpeljana, je bila ugodna ocena, da po letu 1994 znova poskušamo, saj to je edini način, s katerim lahko uresničimo zastavljene želje in naloge.

5. Očitane nam vsebino programov, ki so nastali na pobudo in zahteve krajanov, in ne neke, kot trdite vi, brez vsake tehtne osnove.

6. Očitno je, da v našem organu sedijo ljudje, ki so si svoje dobrine in ostalo že ustvarili tako ali drugače, in jih sedanje stiske in potrebe ne zanimajo.

7. Ne zanikamo, da tudi vaši člani imajo kot krajani pravico in dolž-

res tako zanič in izkoriščevalska, kot trdite vi, potem zagotovo take in podobne akcije, kot je naša ne bi ta trenutek potekale v več kot 5 slovenskih občinah in več kot v 100 krajevnih skupnostih.

Strinjam se z vami, da je praznjenja žepov v naši državi dovolj. Sprašujem se, ali so res ravno KS tiste, ki jim je prepovedano prositi ljudi za samopomoč pri urejanju življenjskega okolja in vsakodnevnih krajevnih potreb.

Programu očitane manj važne stvari, to je vaša pravica, toda kljub temu menim, da člani vašega GO imajo vse to urejeno in jih stiske drugih ne motijo. Kot zavednim vam priporočam, da se ukvarjate kot stranka in politiki z dejstvom, da je čedalje več socialnih stisk, divjege lastninjenja in pod. Krajani zagotovo v nobeni lokalni skupnosti ne potrebujejo politike, ampak dela ljudi in za ljudi.

Kovanje kakršnega koli političnega iztržka na prihodnjih lokalnih volitvah, polnih obljub in načrtov iz tega, je smešno in dvomljivo. Dejansko smo ljudje zadnjih 7 let sit tega.

ŠE ENKRAT POUČARJAM, da smo sveti izvoljeni iz krajanov in za krajane, pri čemer nas strankarska prepričanja ne motijo, delujemo pa nadstrankarsko in neobremeno. Vsi delamo prostovoljno in brezplačno, zato ne dovolimo nikršnih podtikanj in namigovanj. Krajani bodo odločili, ali smo imeli prav.

V imenu sveta mestnih KS
predsednik:
NIKOLA PADEVSKI

Kdor seje veter, žanje vihar

Dol. list št. 44, 6. novembra

Ali ni to čudno? Govorijo in pišejo o splavu in Bogu, vendar jim je pomembnejša politika! V božjem imenu nam ponujajo marsikaj preživelega. Čelo urednika Dolenjskega lista počujejo, kakor da bi bil kak poreden najstnik.

Mar res ne vedo, da ljudje danes nismo več tako naivni kot nekoč? Kljub vsem znanim grozotam fašizma se danes nekateri obnašajo in pišejo, kot da fašizem sploh ni okupiral Slovenije. Kot oškodovanka, ki je preživela internacijo, imam le eno vprašanje za tiste, ki mislijo poučevati: je bila po vašem Mussolinijeva vojska božja? To sprašujem tudi zato, ker sem krščansko vzgojena, pa se mi zdi, da je Mussolini zagrešil

Sicer pa Ustava RS v svojem 14. in 15. členu vsem državljanom zagotavlja enake človekove pravice: pozabila pa sta, da sta za to ustavo oba glasovala. To ustavo bomo odločno branili!

Spomenka Hribar je pred leti napisala "Zaustavite desnico!", a smo se samo nasmihali. Pa še kako prav je imela. Naj se ne ponovita leti 1941 in 1946!

JOŽE HRIBAR
Šentjernež

Čiščenje od komunizma

Dol. list, št. 45, 13. novembra

Lustracija, kaj je to? Tolmačenja so različna. Najbolj nazorno nam jo je razložil g. Peterle. Našel je vse, ki ne bodo smeli opravljati (vodilnega) dela. Ko sem to prešteval, sem se zgrozil. Več kot polovica vlade, ministrov, sekretarjev, poslancev, vodij državnih služb, direktorjev, strokovnjakov, menedžerjev itd. bi se moralo posloviti. Pa ne samo to, tudi predsedniki nekaterih strank. Razmišljam, kam bo šel dr. Drnovšek in kam Janša, saj je bil ta med boljšimi komunisti, drugače ne bi opravljal tako pomembnih zaupnih opravil, kot so obrambno-vojaške zadeve. Sicer se je taktno malce povlekel in pušča kolega Peterleta, da za oba kriči vsepovprek, kar je preteklega (pa tudi sedanjega), pri tem pa pozablja, da je bil tudi on v vladni službi (socialističnega sistema), tako da bo morala lustracija zajeti tudi njega.

Lustracija je čistka in vsi dosedanjí režimi so delali čistke: fevdalizem, nacizem, fašizem, komunizem, monarhi, cesarji, kralji, predsedniki, premieri, generalissimi, maršali generali, prevratniki. Delala jo bo (kot kaže) tudi naše razvpita demokracija.

In še to. Juriš Janše in Peterleta v tem času je najbolj nedemokratsko, je juriš na oblast za vsako ceno. Cena ni pomembna. Lustracija, takšna kot jo predlagata, nas ne bo pobotala, razdvojila nas bo. Mi, navadni smrtniki, smo bili pobotani, vse dokler niste začeli gonje proti vsemu, kar je preteklega.

VILI DOLŽAN
Maribor

Kakšen Dolenjski list?

Dol. list št. 45, 13. novembra

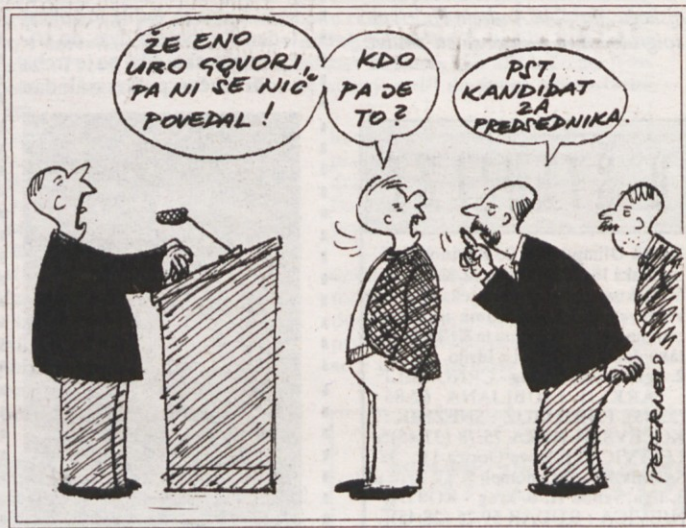
Pred leti je moja sedaj že pokojna sosedka, ki je končala študij na pariški Sorboni, rekla, da je "Dolenjski list aktualen, kratek, jednat, zgoščen in pokrajinsko zanimiv." Rada ga je pobirala. Mislim, da je njena izjava prava oznaka za ta časopis.

S. T.
Celje
(naslov v uredništvu)

- Človek je edina žival, ki zardeva ali bi vsaj morala zardevati. (Twain)
- Veselje in žalost v življenju sta odvisna od drugih. (Japonski pregovor)
- Stremeti le k cilju pokvari veselje do potovanja. (Rückert)

OB 14. NOVEMBRU, DNEVU SLADKORNE BOLEZNI

Sladkorna bolezen po svetu strahovito narašča. Leta 2000 naj bi s spoznano sladkorno boleznijo živelo 175 milijonov ljudi, v Evropi 24 milijonov in v Sloveniji 90 tisoč ljudi. Ocene kažejo, da je nespoznanih sladkornih bolnikov še enkrat toliko. Vlaganje v preprečevanje bolezni je vsekakor cenejše kot pa drago plačevanje stroškov, povezanih s posledicami sladkorne bolezni. Ob 50-letnici diabetološke službe v Sloveniji leta 1995 so strokovnjaki predlagali strokovna izhodišča za kakovostno zdravstveno varstvo bolnikov s sladkorno boleznijo v Sloveniji. A nastajanje Nacionalnega načrta zdravstvene in socialne oskrbe sladkornih bolnikov se kljub naporom razvija prepočasi.

nost sodelovati pri vsakem krajevnem načrtovanju, toda žal na vseh zborih krajanov, ki smo jih izvedli, ni bilo vaših članov.

8. Ne dvomimo, da imate demokratsko pravico dati tudi svoje mnenje, vendar ne zadev posploševati, ko pač ne morete pomagati, ni potrebno ljudi obremenjevati z antipropagando, kot to vi javno počnete.

9. Neizpodbitno je, da zaradi težav take in drugačne narave ni lahko tudi sodelovati z mestno občino, ki je venomer v denarnih težavah, kar ni neznano, vendar nam je ravno v tem letu uspelo s pomočjo službe na tej občini, ki jo vodijo vaši ljudje, marsikaj postoriti.

10. Zahtevali smo in še zahtevamo, da se pri načrtovanju upošteva jo v največji možni meri naši programi, in če neposredno govorimo o referendumskem programu, je to le dobra tretjina potrebnih dejanskih sredstev.

11. Ako pa bo referendum uspel, bomo poskušali s temi sredstvi narediti največ, kar se da. Poudarjamo, da se bo zbrani denar tako kot v preteklosti zbiral na ŽR KS, ki bodo z njim razpolagale po želji in zahtevi vseh krajanov. Ako bi ta zadeva bila

več kot 7 smrtnih grehov in je zavestno kršil božje zapovedi.

LOJZKA PUHEK
Črnomelj

Čiščenje od komunizma

Dol. list št. 45, 13. novembra

V prejšnjem sistemu sem se večkrat spraševal, kako bo potem. Mislim sem na komunizem in čase, ko ga ne bo več. Zdaj se sprašujem, ali ne bo po komunizmu - "janševizmu". Ali malo bolj po krščansko - "peterlizem", čeprav vem, da prvi ne bo za to. Morda malo pretiravam. Lojze in Janez premoreta toliko sovraštva, da me je strah, vendar ne njiju samih, ampak me je strah za mojo družino, čeprav nima nič s komunizmom. Janez in Lojze sta preživela toliko porazov na politični sceni, da se morata na nek način maščevati, zato sta si izmislila lustracijo, ki jo hočeta uzakoniti še pred predsedniškimi volitvami. Bi rada zakuhala spopad? Verjemite mi, to je tista bojazen, zaradi katere pišem to pismo.

Različni v smrti

Tako ne more biti sprave

Rad bi javnosti povedal nekaj misli o današnjem pisanju zgodovine, ki se mi zdi precej nepošteno. To velja tudi za spomenike, ki pričajo o preteklih časih, a so deležni kaj različne pozornosti in usode. Že nad 70 let se spominjam spomenika padlim v prvi svetovni vojni, ki stoji v Prečni med župnijsko cerkvi-jo in staro osnovno šolo. Na njem je med več kot sto ime-ni padlih zapisano tudi ime mojega očeta Franca Potočarja iz Velike Bučne vasi. Vsako leto ga nekajkrat obiščem, prižgem svečo ali polo-žim skromen šopek, vedno znova pa ugotavljam, da je grdo zanemarjen in zaraščen. Sprašujem se: kje je krajevna skupnost, kje so farani pre-čenske župnije, in končno, kje je župnik, da ne poskrbi-jo za svoje padle prednike? Po drugi strani pa opažam tolikšno skrb za nekega ar-gentinskega generala iz prej-šnjega stoletja, ki naj bi mu v Ljubljani postavili spomenik.

Na splošno opažam tudi veliko razliko med spomeni-ki samimi, kot da ljudje niti po smrti nismo enaki. Zdaj gremo v drugo skrajnost. Na pokopališču v Dobrem polju (Vidmu), na primer, je za ob-izidjem več kot skromno par-tizansko grobišče, pred cerk-

• **Predvsem pa me boljijo la-ži, ki jih širijo o NOB. Naj povem svojo izkušnjo: leta 1942 sem bil med ustanovite-lji Gubčeve brigade. Več kot 90 odstotkov vseh borcev je bilo kršćanske vere, zdaj pa predstavniki RKC zavajajo mladino, da smo bili partiza-ni brezverci in da so domo-branci zato izdali narod in vzeli orožje od okupatorja, ker smo jim hoteli iztrgati iz src vero. To je v nebo vpijoča laž.**

vijo pa se na široko bohotijo bleščeča marmornata obe-ležja v spomin na padle do-mobrance. Seveda nimam nič proti spominu nanje, mislim pa, da ob takem razliko-vanju in zapostavljanju pad-lih borcev NOB ne more biti poštene sprave.

JOŽE POTOČAR
Stara Cerkev

Kako sem, naivka, ostala brez delnic

Resnična zgodba iz Kočevja, ki kaže, kako umazane igrice in goljufije se igrajo s preveč zaupljivimi ljudmi - V trenutku okradena za 94.000 tolarjev

Leta 1995 sem vložila svoj cer-tifikat v investicijsko družbo Ak-tia Avant. Konec leta 1996 pa sem dobila potrdilo o lastništvu navad-nih delnic Aktie Avant III, d.d. Teh stvari okoli certifikatov niko-li nisem jemala resno niti se nisem zanimala, kako se z njimi posluje, vedno sem si mislila; če bo kaj iz tega bo, če ne, pa tudi prav. Dok-ler se mi ni pripetilo naslednje:

V četrtek, 6. novembra, sta me na domu obiskali dve zelo prijaz-ni mladi dekleti in se predstavili kot agentki družbe Aktiva PDZU, d.o.o. Prišle naj bi mi izplačati, kot je dejala ena od deklet, "denar iz sklada Aktive Avant III". Potrebovali bomo vašo osebno izkazni-co, davčno številko in potrdilo o lastništvu delnic. Izplačali vam

bomo 12 % gotovine od nominal-ne vrednosti vaših delnic. V svoji nevednosti o poslovanju s certi-fikati sem ugodila vsaki njuni prošnji. Podpisati sem morala "papir o prejemu denarja" in go-tovina je bila v mojih rokah. Z dekleti, ki sta bili moji vrstnici, sem še prijetno poklepetala, po-tem pa sta se poslovili. V svojem veselju, da sem dobila nekaj od svojega certifikata, sem pozabila pregledati, katere dokumente sta mi sploh vrnila.

Šele kasneje, ko sta že odšli, sem se zavedala, kaj se je sploh zgodilo. Ugotovila sem, da sta mi vrnila le osebno in davčno izkazni-co, potrdila o lastništvu delnic pa ne. Tudi kopije o potrdilu denar-ja nisem dobila. Spraševati sem se začela: "Le kaj sem podpisala?" Odločila sem se, da drugi dan

zjutraj pokličem v družbo Aktiva PDZU, d.o.o., in povem kaj se mi je zgodilo. Tisti večer sem se tolažila s tem, da mi je ta družba lani konec leta poslala potrdilo o lastništvu in mi bodo mogoče tudi ta konec leta po pošti poslali novo potrdilo skupaj s potrdilom o pre-jemu "njihovega" denarja in še kakim obvestilcem. Istočasno pa sem se zmerjala z neumno naivko.

V petek zjutraj sem poklicala Aktivo PDZU, d.o.o., in poveda-la, kaj se mi je zgodilo prejšnji večer. Njihov odgovor je bil: "Mi nismo izplačevali nobenega de-narja!" Kar zameglilo se mi je pred očmi. Vprašala sem jih, če mogoče vedo, kaj se mi je potem-takem zgodilo. Povedali so mi: agentki iz neznane družbe sta kupili moje delnice za 12 % nomi-nalne vrednosti delnic!

Nominalna vrednost mojega certifikata je bila 94.000 tolarjev. Dekleti pa sta ga kupili za 11.280 tolarjev! Torej sem podpisala pre-dajo lastništva svojih delnic za ubogih 11 jurjev! Sprašujem pa se: kako sta dobili moj naslov, če ni-sta pri Aktivu, kot trdijo pri njih? Ali niso ti podatki zaupni? Ali ima vsak državljani dostop do mojih podatkov? Ali je kakšna možnost, da bi delnice dobila nazaj? Verjet-no ne, saj je na papirjih moj pod-pis.

Ostala sem brez nečesa, kar mi je dala dobra država. Ni bilo velo-ko, zato bo to zame samo nova izkušnja. Vam, ki imate na certi-fikatu večjo "cifro", pa naj velja kot opozorilo!

A. Č.
Kočevje

Upokojenci so sprejeli program dela za leto 1998

Na volitvah naj bi podprli dosedanjega predsednika Mila Kučana

Območna zveza društev upo-kojencev Mestne občine Novo mesto je organizirala posvetova-nje predsednikov društev upoko-jencev Dolenjske in Bele krajine, na kateri so obravnavali aktualno problematiko upokojencev. Pos-vetovanja so se udeležili tudi župan Občine Trebnje Alojz Me-telko, poslanec državnega zbora dr. Franc Znidaršič, direktorica ZZZS - Območne enote Novo mesto Suzana Jarc ter predstavnici Zveze društev upokojencev Slo-venije in DeSUS-a. Udeleženci so uskladili skupni program za leto 1998 s poudarkom na športnem tekmovalstvu. Dogovorili so se za srečanje upokojencev Dolenjske in Bele krajine, ki bo 1. avgusta 1998 v Dolenjskih Toplicah, kakor tudi za zborovanje upokojencev Slovenije v juniju 1998 v Celju.

Dr. Znidaršič je zelo temeljito razložil projekt Zakona reforme o pokojninskem in invalidskem za-varovanju. Suzana Jarc je podala informacijo o spremembi zdrav-stvenega zavarovanja in obrazlo-žila pomen nove zdravstvene iz-kaznice. Pogovor je bil tudi o predsedniških volitvah, ki so pred nami. Sklenili so, da bodo pripo-ročali upokojencem, naj na volit-vah volijo dosedanjega predse-dnika Milana Kučana, ki se je v praksi uveljavil in pokazal svoje sposo-bnosti, posebno pozornost pa je posvetil podpori upokojenskih pravic.

I. S.

PRVI PRISPEVKI ZA OBDARITEV OTROK

NOVO MESTO - V času od 5. novembra do 18. novembra so na žiro račun Občinske zveze prijate-ljev mladine Novo mesto št. 52100-678-80209 za Veseli december pri-spevali: Infotehna, d.o.o., 10.000 tolarjev; Dom starejših občanov Novo mesto 50.000; Avtohiša Dana 10.000; OŠ Center 30.000; Tour agencija Globtour Novo mesto 20.000; Minitour, d.o.o., 10.000; Kovinoplast Laharnar 30.000; Sred-nja ekonomska šola 5.000; Stek-larstvo Šiško 5.000; Janez Ravbar, s.p., 10.000; Jože Saje, s.p., 10.000; Gozdno gospodarstvo Novo mesto 50.000; OŠ Brusnice 20.000; Avto-galant Jože Novak, s.p., 30.000; Eventus, d.o.o., 10.000; Ivan Slapni-čar, Cegelnica 10, Novo mesto, 5.000; Akrona, d.o.o., Ljubljana, 10.000; Zavod RS za šolstvo, Ob-močna enota Novo mesto, 10.000. Doslej je zbranih 325.000 tolarjev.

FILIPČIČ RAZSTAVLJA V ZAGREBU

ZAGREB - V zagrebški galeriji Forum so v torek, 18. novembra, zvečer odprli raz-stavo del akademskega slikar-ja Dušana Filipčiča iz Brežic. Avtorja in njegovo delo je predstavil Bojan Božič, direk-tor Galerije Božidar Jakac iz Kostanjevice, ki je tudi pokro-vitelj razstave.

GLEDALIŠKI IN GLASBENI ABONMA

BREŽICE - ZKD Brežice je za lčetošnje sezono pripravila dva abonmaja. Za ljubitelje gledališča je na voljo gledališki abonma, v katerem si bodo lahko ogledali pet predstav: Cooneyjevo komedijo Denar z neba, Kmečlovo monodramo Polnočno kričanje, Kobalovo komedijo Afrika ali na svoji zemlji, Chinnovo komedijo Takšni in drugačni in Shaffrovo Črno komedijo. V abonmaju ko-morne glasbe bodo 4 koncerti, in sicer koncert Godalnega kvareta Slovenske filharmonije, pihal-nega kvinteta Slowind, komorne-ga godalnega orkestra Slovenske filharmonije ter večer arij in sam-ospevov z Marjetko Podgoršek-Horžen. Gledališke predstave bodo enkrat mesečno od torkih v Prosvetnem domu, koncerti pa v Malem avditoriju, razen večera arij, ki bo v cerkvi sv. Roka.

Pozna jesen

Iz dneva v dan pijo nas bolj temine, kaj golih vej v polmrak že v nič visi, megla duši in terja, naj vse zgine in z dozorelim gnitjem mrzaz duši.

Jesen razsipa listje že odpalo, kako zeleno nekdanj šelesti! Nebo je kakor smrtno pregrinjalo, svetlobo, še brlečo, k tlom tišči.

V tišino pade jabolko kje zrelo, odreže sever ga z ostrino noža, na gredi s slano osmojena roža.

Je v burji živo še v slovo odpelo in se je zleknilo, zdaj vdano čaka, kdaj belo bo prekrilo rezkost mraka.

JANEZ KOLENC

JESEN NA STREHI - *Kostanje-vica se ponaša s celo vrsto naravnih in kulturnih znamenitosti. Ogleda vredna je tudi breza na eni od propadajočih hiš na otoku. Vsaj preusmeri pogled. (Foto: T. G.)*

SEMINAR ZA MENTORJE KROŽKOV RK - *Minuli ponedeljek so se v Kulturnem centru Janeza Trdine zbrali mentorji krožkov Rdečega križa iz osnovnih in srednjih šol iz novomeške občine ter iz osnovne šole Šentjerne in Škocjan na seminarju o prostovoljnem delu, ki ga je organizirala Območna organizacija Rdečega križa. Namen seminarja je bil usposobiti mentorje za prostovoljno delo. Predavateljica mag. Vesna Leskovšek iz Cen-tra za razvoj mladih iz Ljubljane je 28 udeležencem seminarja dala pred-vsem teoretična znanja s tega področja. (Foto: J. Dornič)*

SREČANJE STAROSTNIKOV - *Krajevna organizacija Rdečega križa Regrča vas je v soboto v domu pri sv. Roku pripravila srečanje starostni-kov in invalidov iz te krajevske skupnosti. V tej KS je 37 ljudi, starejših od 70 let, in invalidov, prijetnega srečanja pa se je udeležilo 23 krajanov. Priza-devne in poštvovalne članice RK so za udeležence srečanja pripravile pogo-stitev in obdaritev, za kar so jim bili ti iskreno hvaležni. (Foto: A. B.)*

LIČNA ČAKALNICA - *Na avtobusnem postajališču na Dol. Težki Vodi so v nedeljo popoldne predali namenu čakalnico. Iz te vasi, tretje po veli-kosti v KS Stopiče, se vsak dan v službo in šolo z avtobusom vozi precej ljudi. Poslej bodo na avtobus lahko počakali v lični čakalnici, za katero imata veliko zaslug Ivan Prus in njegov oče, prav tako Ivan, ki je, čeprav ne živi v tem kraju, skoraj sam naredil to leseno čakalnico in za pogostitev ob otvoritvi prispeval še vino in odojka. (Foto: A. B.)*

Obdarimo otroke brez staršev!

Pred dnevi je začel Humani-tarni zavod Vid iz Kranja (ta je v zadnjih šestih mesecih zbral in podaril preko 14 milijonov to-larjev) s tritedensko akcijo zbi-ranja tako materialnih kot de-narnih sredstev za obdaritev otrok v rejniških družinah. Vid bo zbral srestva in pripravljaj darila, ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo poskrbelo za podatke o regio-nalni in starostni strukturi otrok ter nudilo strokovno pod-poro, centri za socialno delo po vsej Sloveniji pa bodo poskrbe-li, da bodo zbrana darila pravo-časno, do 20. decembra, prispe-la na prave naslove.

Po besedah Vlaste Rozman, svetovalke ministra za delo,

• **Akcija zbiranja prispevkov in daril bo trajala do 5. decem-bra. Prispevke (ti se štejejo kot davčna olajšava) lahko nakaže-te na žiro račun Zavoda Vid številka 51500-603-33738, skli-cevanje na številko 00 9798, na-men nakazila "prispevek za noveletna darila otrokom". Za dodatne informacije pokličite med 8. in 16. uro na telefon 064 350 480.**

družino in socialne zadeve, v Sloveniji živi v rejništvu okoli 1.600 otrok, in sicer v 800 rej-niških družinah. Tem otrokom država krije osnovne življenjske stroške, največkrat pa prav ti otroci, ki so ostali brez staršev ali pa so živeli v takšni primar-ni družini, kjer so bile razmere otroku škodljive, praznike pri-čakujejo z žalostjo. Z žalostjo

Vlasta Rozman: "Na rejništvo moramo gledati in o njem raz-mišljati kot o eni izmed možno-sti, ki jo imamo."

zato, ker v bližajočem božičnem in novoletnem času še bolj začutijo osamljenost, stisko in prikrašanost. Kaj je bolj žalost-no od tega, da že v prvih letih življenjaokusijo zavrnjenost, bolezen, nasilje ali smrt naj-bližjih? In da se tak otrok raz-vije v človeka, ki verjame v živ-ljenje, pravičnost in ljubezen, je potrebno veliko ljubezni, potr-peljenja in pozornosti. Del nji-novih želja bo morda uresničen prav z darilcem. Če bo zbrane-ga denarja več, bo ta namenjen nadarjenim otrokom v rejništvu za razvijanje dodatnih aktivno-sti.

T. G.

FRANKFURTSKI KNJIŽNI SEJEM

Knjiga je pristno sporazumevanje, internet ni

Frankfurtski knjigotrški sejem je star 49 let. Kdor je pričakoval, da bo papirnato knjigo spodrinila elektronika, se je zmotil. Klasična knjiga je v sedlu trdnje kot kdajkoli prej, elektronski pa so se v primerjavi z lanskim sejmom tla malce zamajala pod nogami. Splošni vtis obiskovalca največjega knjižnega sejma na svetu je lahko naslednji: dokler se za knjigo zanima toliko ljudi, ta planet, ki ga poganjata profit in v njegov voz vprežena zahteva po nenehni gospodarski rasti, še ni povsem izgubljen.

Frankfurtski knjižni sejem se mora predstaviti s številkami. Letos je razstavljal rekordno število založb, 9587 iz 107 držav, kar je 351 razstavljalcev ali 3,7 odstotkov več kot lani. 6840 založb je imelo svoje stojnice, 2747 pa jih je sodelovalo na skupnih. Največ jih je bilo iz Nemčije (2534), Velike Britanije (905) in ZDA (800). Predstavili so 306 476 naslovov, od tega 79898 novih.

Tudi elektronskim medijem še vedno dobro kaže: letos je razstavljal 5 odstotkov več držav kot lani. Vsega skupaj je bilo 1620 razstavljalcev iz 59 držav. Vendar je direktor Sejma Peter Weidhaas dejal, da je razcvet elektronskega založništva nekoliko manjši kot prejšnja leta. Še posebej v zadnjih 12 mesecih se trg ni razvijal spodbudno. V četrti dvorani, kjer so razstavljali elektronske medije, je bilo letos 80 razstavljalcev manj kot lani. "Kljub temu nikakor ne smemo misliti, da se elektronski knjigi piše črno - ta medij je postal tako normalen del založništva, da mnoge založbe hkrati ponujajo klasične in elektronske izdaje svojih del," opozarja Weidhaas. Vendar je razlika med leposlovjem in priročniško literaturo. Elektronski slovarji so npr. za prevajalce veliko priročnejši kot papirnati, pa tudi zahtevnejše strokovno branje, kakor so npr. učbeniki kirurgije, navadno spremljajo še zgoščenke z živim prikazom delovanja, recimo kirurškega posega. Z literaturo je drugače: elektronske izdaje so lahko zapeljivo priročne za jezikovno analizo, da pa bi kdo Don Kihota ali Vojno in mir bral na računalniškem zaslonu, no, ta je pač malo prehuda.

Letos se je močno povečalo število srednje- in vzhodnoevropskih

razstavljalcev. Bilo jih je 685, 168 več kot lani. V deveti dvorani smo se v družbi nekdanjih jugoslovanskih republik in novih držav nekdanje Sovjetske zveze razkazovali tudi Slovenci. Zanimiva, ovita v klobučevino in cigaretni dim Nika Grafenauerja, je bila stojnica Nove revije. Tudi sicer se je na knjižnem sejmu v legendarno "urejeni" Nemčiji vsevpred kadilo celo na stojnicah najuglednejših založb. Ko začne razsajati poslovna mrzlica in gre za profit, se zrahljajo vsa pravila.

V naši bližnji sosesčini so razstavljali tudi Japonci in Kitajci. V prestižni in predvsem anglosaški osmi dvorani niso pristali zaradi svojih jezikov, pa čeprav vse pomembne knjige oboji tako rekoč hkrati izdajajo tudi v angleščini. Največ prostora in največ blišča med nekdanjimi jugoslovanskimi republikami si je privoščila Hrvatska. Spravljivo ali pač izzivalno so prireditelji razporedili stojnice Jugoslavije, Kosova in Albanije. Kosovo se je držalo Jugoslavije, albanske in srbske knjige pa so si gledale iz oči v oči, na vzporednih stojnicah. V deveti dvorani je bilo veliko več zraka in prostora za gibanje kot drugje. Angleščina je na pohodu in vse je drlo v osmo dvorano, kjer so razstavljali Britanci, Američani, Avstranci, Kanadčani, Novozelanci, Južni Afričani in izbrane nemške zahodnoevropske založbe.

Letošnja tema frankfurtskega knjižnega sejma je bila Portugalska. Temu primerno se je povečalo število v nemščino prevedenih in v Nemčiji izdanih portugalskih avtorjev. Od 105 leposlovnih naslovov in 8 antologij, ki jih premore bibliografija nemških prevodov portugalske literature, so jih kar 40 izdali letos. Med njimi je tudi 15 naslovov v portugalskiščini piščočih afriških pisateljev iz nekdanjih portugalskih kolonij.

Nemci hočejo zgodbe z repom in glavo

Domači založniki so se iz poprejšnjih sejmov nekaj naučili. Čudili so se, zakaj ljudje npr. ne berejo Petra Handkeja. Zdaj so prišli do

odkritja: nemški bralci hočejo zgodbe z začetkom, jedrom in koncem, še najbolje z nekaj spolnosti in enim ali dvema umoroma med platnicama. Posledica tega spoznanja je kopica mladih radikalnih avtorjev, ki kažejo osle povojni nemški tradiciji nove introspekcije in poskušajo pisati pripovedne romane. Zaenkrat je tako, da v nemščino iz angleščine prevedejo desetkrat toliko knjig kot iz nemščine v angleščino.

Nemški založniki tako zaupajo najnovejši pogruntavščini v zvezi z okusom svojega bralstva, da so celo

Patric Mawson iz Frankfurta odšel bogatejši za 3 milijone funtov.

izdali revijo Nove knjige v nemščini, s katero naj bi tuje založnike prepričali, da je nemška literatura spet berljiva.

Roman, ki izpolnjuje te pionirske kriterije, je Abstieg vom Zauberberg. Sestop s čarobne gore nekega Jensa Waltherja. Zgodba opisuje srečo opoteče romanopisec Anne Becker, ki skozi postelje hierarhov vodilne nemške založniške hiše svoj literarni prvenec potiska navzgor in ga pririne do državne književne nagrade. To je skrajno verodostojen opis spleta, ki pripeljejo neko knjigo na vrh liste uspešnic in na televizijski klopč. Je tudi prikaz neokusnih zvez med avtorji, založniki, knjigotrži ter kritiki. "Odkritja" so

škandalizirala Frankfurt, in gotovo ne najmanj zato, ker so osebe v zgodbi prozorno prepoznavni liki nemške književne elite. Pikantnost se je še stopnjevala ob odkritju, da je Jens Walther psevdonim. Očitno gre za nekoga "odnotraj", katerega namen je bil razburkati književno Nemčijo. S prsti so začeli kazati na Patricka Süskinda, avtorja uspešnice Perfume, in na uglednega pesnika Hansa Magnusa Enzensbergerja. Skrivnostni mož je ponudil ključ do uganke. "Avtorjevo mnenje o založniški industriji današnjega časa je popolnoma razvidno iz romana," je sporočil skozi usta svojega založnika. "Zaničujem jo in nočem z njo imeti nič."

V jesenskem Frankfurtu je postalo vroče tudi zaradi ravnanja z najtrdnjejši in najbolj častitljivo nemško literarno institucijo, J. W. Goethejem. Avtor Karl Hugo Pruys zatrjuje, da Goetheja "ni vlačil po blatu", ko je v knjigi Nežno ljubkovanje razkril, da je bil pesnik homoseksualec. Njegova teza, da je bil avtor Trpljenja mladega Wertherja dejaven, čeprav ne razvpiť homerotik, je v Nemčiji, kjer Goethe velja za nedvoumno junaka, sprožil val ogorčenja. Weimarska klasična fundacija, ki naj bi knjigo prodajala v svojih 23 muzejih, jo je zadnji trenutek zavrnila kot neprimerno. Goethe naj bi bil sicer znan ljubljenecc dam. "To," pravi Pruys, "je čista izmišljotina. Hočem, da ga ljudje spoznajo takega, kot je bil v resnici - rahločuten, malce ženstven in prava antiteza možatosti."

Prišel revež, odšel bogataš

Založniki, ki so pričakovali smrt knjige, a so se grdo zmotili, zdaj trepetajo, ker ni več piscev uspešnic. "Vrhunskih avtorjev ni več," je tožil nek zastopnik. "Edino, kar se v zvezi s knjižnim sejmom izboljšuje, je vino."

Ni bilo čisto tako. V osmi dvorani je bilo še kako vročično, ko so se založniki pulili za pravice do objave romana neznanega britanskega pisatelja Roberta Mawsona. Predstavniki založbe Transworld, Patrick Janson-Smith, je že navsezgodaj taboril pred pisarno Mawsonovega

zastopnika, da bi mu prvi lahko ponudil odkup dela The Lazarus Child. "Knjigo sem prebral na mah in sem bil pred pisarno ob osmih zjutraj. Ko je prišel Mawson, mu je založba Hodder že ponudila 50 tisoč funtov, zato sem se odzval s ponudbo 250 000 funtov. Na dražbi so ceno zvišali na 300 000 funtov, jaz pa sem stvar zapečatil s 450 000 funti."

Lazarjev otrok je sentimentalna zgodba o prizadevanjih nekega zakonskega para, da bi rešila svojo ponesrečeno hčer. Knjigo so prodali po vsej Evropi in kaže, da jo bo pograbil tudi Hollywood. Mawson, ki je pred tem prodal le 2600 izvodov ene same knjige, se je iz Frankfurta vrnil na Otok bogatejši za tri milijone funtov.

Sejem, ki je v prvi vrsti knjigotrški, se ni mogel ogniti neokusnosti. Kič gre še vedno v slast dokajšnjemu številu ljudi. Najhuje je z disneyjevskim. Kljub temu da kulturno osveščena Evropa že glasno nasprotuje Disneyjevemu pustošenju po njeni literarni in zgodovinski dediščini, je pohlep lastnikov pravic klasičnih književnih umetnin premočan, da bi jih brzdal v mejah dobrega okusa. Zadnja tovrstna Disneyjeva spreverženost je risanka Herakle, ki jo spremlja vrsta kukeruhov slikanic. A sejem je tako velik, da greste lahko mimo takih stojnic, ne da bi trenili z očesom.

Med knjigami je varno

Frankfurtski knjižni sejem je koncentrat svetovnega znanja. Strokovne literature je toliko, da mora človek nanj priti z načrtom. Utopično je misliti, da bi si v treh ali celo samo enem dnevu lahko temeljito ogledali samo desetinko odstotka knjig. Zato morajo tisti, ki so bili v Frankfurtu, obiskati tudi Frankfurt po Frankfurtu, drobce matičnega sejma, ki je te dni v Ljubljani. Ta mala, a za slovenske razmere vendarle velika razstava knjig ima pred Frankfurtom pomembno prednost: knjige so na stojnicah v Cankarjevem domu razstavljene po tematikah, medtem ko so v Frankfurtu, ki je predvsem knjigotrški sejem in je za javnost vedno odprt samo dva dni ob koncu tedna, razstavljene po založniških hišah.

Kdor je bil v petek, 17. oktobra, na frankfurtskem sejmišču, je lahko videl, kako se je med obiskovalci brez vidnih predhodnih priprav in napovedi prav po domače sprehodil nemški kancler Helmut Kohl. Med knjigami je človek varen.

JANEZ PENCA

MODNI KOTIČEK Slog nasprotij

Stile letošnje sezone bi lahko najbolj označili z reklamo: nasprotja se privlačijo. Strogo krojeni hlačni kostimi, običajno iz palete sive barve, se spogledujejo z zapeljivimi romantičnimi oblekami živih barv iz prefinjenih tkanin. Z romantičnim navdihom so modni oblikovalci z linijami poudarili očarljivosti ženskega telesa in temu postavili nasprotje z ohlapnimi, celo prevelikimi oblačili. Usnje se je vrnilo z jasno definiranimi kroji, ki privlačijo mehke in udobne pletenine, le-te pa dajejo videz "zdelanosti". So zelo ozke in kratke, kakor da bi bile pre-majhne ali skrčene od pranja, ali pa prevelike in razvlečene. Pri usnju je največ črne in rjave barve, sledijo jima kovinsko svetleče in živobarvne. Vrača se tudi krzno, večsah naravno, drugič umetno, kot osnova ali okras.

Poleg zanesljive sivine, ki je namenjena predvsem zaposlenim oziroma poslovnim ženskam, novo sezono zaznamujejo rdeči odtenki jagodičja, ki se prelivajo od malinovo rdeče in bogate barve granatnega jabolka do temnih odtenkov skoraj zrelih robidnic. Očarale nas bodo žareče barve žafrana in drugih azijskih začimb, tem pa se pridružujejo barve iz zelene palete, kot so barva zrelega sadja, olivno in vojaško zelena.

Tu so še svetli odtenki rjave barve, barve kamelje dlake, karamela in medu. In ne pozabimo na temno modro barvo, ki se preliva od safirne do že skoraj violetnih odtenkov. Pri materialih je najbolj opazna vrnitev žameta. Za dnevna in športna oblačila je primeren rebrast, za večerna pa svilena ali svetleča razlčiča. Nosili bomo veliko tweeda, ki ga bodo zvečer zamenjale čipke in brokat.

JERCA LEGAN

PRVA BELOKRANJSKA MOJSTRICA FIDE?

Za Darjo Kapš je šah vojna v malem

Čeprav je Darja Kapš iz Prelesja ob Kolpi v prelepi Poljanski dolini šele 16 let, je ime svojega kraja, črnomaljske občine in Bele krajine že pred leti ponesla v svet. Njeno ime je tesno povezano s kraljevsko igro, saj je v šahu že kot drobno dekletce dosegala dobre rezultate na državnih, evropskih in svetovnih prvenstvih.

Darja je za šah kot prvošolko navdušil stari oče, ki jo je tudi začel učiti pravih šahovskih veščin. Imela je srečo, da je obiskovala osnovno šolo v Starem trgu ob Kopu, kjer je šah močno ukoreninjen in kjer zna danes po zaslugi zagnanega učitelja Vinka Kobeta vsak učenec, če ne prej, ko konča 4. razred, igrati šah. Danes, ko obiskuje 2. letnik šole za oblikovanje v Ljubljani, pravi, da sploh ne ve, kako se je znašla na vrhu. Prvi večji uspeh je doživela že v 2. razredu osnovne šole, ko je bila med pionirskimi tretja v Sloveniji, dve leti pozneje pa že prvakinja. Tako si je pridobila pravico do nastopa na evropskem in svetovnem prvenstvu. Udeležila se je evropskega prvenstva, a na 16. mesto, ki ga je osvojila med okrog 40 nastopajočimi, danes ni preveč ponosna. Leta 1993 je bila že na svetovnem prvenstvu v Bratislavi in osvojila 16. mesto v svoji kategoriji, kar pa si že šteje za velik uspeh. Potem je sledilo evropsko prvenstvo v Romuniji, kjer je bila 12., pa svetovno prvenstvo v Braziliji, kjer je bila 10. Po njenem mnenju pa bi bila lahko še veliko boljše, če ne bi zaradi slabe organizacije Šahovske zveze Slovenije morala na letalo, še preden se je tekmovanje končalo. Na svetovnem prvenstvu v pospešenem šahu v Parizu je delila 5. mesto, medtem ko je bila lani na evropskem prvenstvu na Češkem 14. Vse te uspehe pa je dosegla, ne da

bi posebej študirala šah. Šele kot osmošolko so jo starši začeli voziti v šahovsko šolo v Ljubljano.

Ko pa je Darja lansko jesen postala srednješolka, je prestopila v Ljubljanski šahovski klub. "Zavedala sem se, da moram napredovati in se vključiti v osrednji klub. Nisem namreč želela tako kot mnogi uspešni starotrški šahisti ostati na pol poti. Sem verjetno vztrajna, in ko se nečesa lotim, želim priti uspešno do cilja," pravi Darja. Nekaj denarja je starotrško društvo iztržilo na račun njenega prestopa, a glede na to, kaj je dosegla, je bila to zgolj simbolična vsota.

Je pa šolanje v Ljubljani in prestop k drugemu klubu za Kapšovo prineslo veliko novega. Dobila je namreč svojega trenerja, mednarodnega mojstra Zlatka Bašagiča, s katerim vadi po 10 ur na mesec, čeprav sama meni, da bi morala igrati z njim vsaj trikrat več. "Poleg tega mi v ljubljanskem klubu omogočajo tekmovanja glede na moje uspehe, čutim pa tudi veliko večjo odgovornost. In zdaj se mi, da sem v zadnjem času precej napredovala, kar je poleg trenerja zaslug tudi mojih vse večjih izkušenj," pravi Darja, ki še vedno igra tudi v starotrškem klubu. Njeno zadnje večje tekmovanje za starotrško društvo pa je bilo v začetku letošnjega leta, ko je zmagala na državnem prvenstvu med mladinkami do 16. leta in si zopet pridobila vstopnico za svetovno prvenstvo, ki je bilo od 18. septembra do 3. oktobra v Armeniji.

Tu je Šahovska zveza Slovenije zopet padla na izpitu. Na tekmovanje je brez spremstva poslala dva fanta in dve dekleti, nihče od nas pa še ni bil polnoleten. Očitno so v zvezi gledali le na to, da bi bila pot čim cenejša, kar pa bi jih lahko drago stalo. Na srečo nas je že

na letališču v Erevanu začel spremljati velemojster Aršak Petrosjan. Brez njega bi se zelo težko znašli," pripoveduje Darja, ki je bila na zadnjem svetovnem prvenstvu do polovice tekmovanja med vodilnimi. V 8. kolu od enajstih pa je hudo zbolela, saj je padla celo v nezavest. Tako enega kola ni odigrala, a četudi je že v naslednjem zmagala, je na koncu pristala na 10. mestu. Jezi jo, da jo prav na velikih tekmovanjih vedno spremlja smola ter tako ne more pokazati vsega, kar zna.

Kapševa je sedaj tik pred pridobitvijo naslova mojstrice FIDE, kar pomeni, da je že poznana v svetu. Zadnje čase je začela tudi drugače gledati na šah, ki zanjo ni več zgolj hobi, ampak resna igra, v kateri se po eni strani spoznava, po drugi pa dokazuje. "Gre za vojno v malem, kjer hočem zmagovati sama s seboj. Predvsem pa je pomembno, da me šah, kljub

temu da sem precej odsotna od pouka, ne ovira pri šolanju. Nasprotno, uspeh na enem področju mi daje zalet tudi drugod," pravi Darja, ki je lansko šolsko leto, tako kot vsa pred njim zaključila z odliko. O tem, ali se bo kdaj poklicno ukvarjala s šahom, pa za zdaj še ne razmišlja. Zdaj si predvsem želi, da bi prišla do poklica. Rada bi študirala na likovni akademiji, saj čuti povezavo med umetnostjo in šahom. "Šah je neke vrste umetnost," pravi.

Kapševa sedaj igra v državni ligi za ženske. Zanj, ki rada raziskuje, potuje in spoznava nove ljudi in dežele, so tekmovanja po Sloveniji in drugih državah veliko doživetje. Po malem postaja državljanka sveta. Prav izkušnje, ki jih pridobiva na šahovskih tekmovanjih, pa ji pomagajo pri njenem, morda celo prehitrem dozorevanju osebnosti.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

MOJSTRICA? - Šahistka Darja Kapš

16 DOLNJSKI LIST

Št. 46 (2518), 20. novembra 1997

■ Njive iz hoste narejajo - Svoj del Žabjeka so si v Jablanu razdelili. Hosta raste le kakih 9 let in daje že listje in drva, tudi njive narejajo. Brez gnoja rodijo krumpir izvrstno, na teh njivah je gnij manj ko na drugih.

■ Kakor se mu zljubi - Mirna peč. Žene se le hlapci in dekle. Župnik hud. Krščanski nauk ta pop ima in nima, kakor mu se zljubi.

■ Potres dober za letino - S. Pavla dan je po noči zjutraj grmelo in bliskalo se - tudi potres je bil tisti čas, kar so tolmačili si ljudje za povoljno znamenje dobre letine. Za čudo čisto šla je letos solika in včas nastala je tudi huda burja, puleča iz kozovcev tu in tamo cele gruce snopja ali opeke.

■ Mrzli Štaterberg - Za posebno mrzel kraj slovi tod dolina štaterberška. Veli se, "če je le kje zima, je v Štaterbergu."

■ Ne Lahi ne Hrovatje! - Svatje v Šempetru: "Živio (!) Slovenci, mi tu smo vsi Slovenci, nismo ne Lahi, ne Hrovatje, ne kaj drugega, smo sami čisti Slovenci, živio Slovenci!"

■ Gnusno grda babura - Dolgouhi ima tudi doma poleg žene prijateljico - grozovito gnusno grdo baburo (gosposko) ki se briga za njegovo zdravilje, posle in želje z divjo pohotnostjo, samo da bi se prikupila mu mrcina.

■ Lepše žvižgajo kot dečki - Mlade deklice čujem modro pogostoma žvižgati, nekatere se ponašajo da znajo to lepše od dečkov.

LJUDJE ŌDPRTIH ROK

Najbolj boli klofuta, ki jo prisoli dobrota

Med imena žensk, ki so svoje življenje posvetile skrbi za druge, je revija Naša žena to jesen uvrstila tudi Anico Žibert iz Ardrege pri Raki. Danes nosi že devet križev, a kljub temu vedno gleda v svet, še vedno rada pove kakšno šalo in ne obžaluje, da v življenju ni gledala samo nase. Nikoli ni imela svojih otrok, zato pa je imela cel kup "naših", za katere je skrbela kakor za lastne in jim pomagala najti pravo pot v življenju.

Anica se je rodila leta 1906 pri Božičevih v Straži pri Raki, in kot pravi sama, jo je vse življenje in jo še zdaj "gor drži jezik". Šolske klopi je drgnila osem let, nakar je odšla za zaslužkom v Ogulin in nato še v Zagreb. Z osemdvajsetimi leti se je poročila na Žibertovo posestvo, ki je merilo 12 ha zemlje. "Lačna nisem bila nikoli, delala sem trdo in kšeftala sem rada - rada sem dobro prodala, vendar pošteno!"

Med vojno je bila izseljena v nemško taborišče. "Delala sem pri dobrih ljudeh, zato sem bila tudi sama poštena do njih. Dobro sem delala in jih nikoli niti za kovanec ogoljufala. Sem pa kdaj

"okrog prenesla" nemške vojake, ko sem jim točila bencin. Ko so bili pa tako neumni!" se prešerno nasmeje. "Takrat sem si tako želela domov, da sem se zaobljubila: nikoli več ne grem več čez Savo, če le še enkrat vidim dom. Vrnila sem se domov, vendar se zaobljube nisem držala."

V izgnanstvu je Anica pisala tudi pesmi, vendar nima nobene več. O tem, kako drzna in odločna ženska je, priča zgodba o njenem pobegu iz izgnanstva v Nemčiji, ko se je vrnila domov k bolni materi. Pozneje so jo na domačih tleh spet ujeli in vrnili na tuje.

Kot teto Ančko jo poznajo ljudje daleč naokoli. Po vojni je bila neke vrste odvetnik sovaščanov, ko jim je svetovala, pisala prošnje in se borila za njihove pravice. Vse do poznih je let je bila aktivna v krajevni skupnosti, vsepovsod je bilo dovolj njenega dela, tako da so jo potem, ko so jo leta priklenila na dom, sovaščani močno pogrešali. Tudi na na vaških prireditvah in veselicah, kjer je znala poskrbeti za zabavo in je "držala družbo pokonci". Tudi to je

svoje vrste umetnost, ki je ne zna vsak.

S pokojnim možem nista imela otrok, a sta kljub temu imela vsa leta polno hišo mladeži. Zgodilo se je po vrnitvi iz izgnanstva: na opustošeni kmetiji je bilo težko začeti znova, še težje pa je bilo Aničinemu bratu, ki ni zmogel nahraniti in ustrezno poskrbeti za svojih 9 otrok. Leta 1946 je na Aničina vrata potkal prvi, Francelj, za njim se je k njej zatekel Albin, nato Anica in še Vinko. Otroci so pri Žibertovih odrasčali in se vsi po vrsti izšolali (tu Anica ni in ni hotela popuščati) ter se nazadnje poročili iz njune hiše. Po svoji moči sta skrbela tudi za preostalih pet Božičevih nečakov. Čeprav uradnega skrbništva nista imela ne za ene niti za druge, sta s pomočjo Aničine vztrajnosti, razgledanosti in iznajdljivosti vedno poiskala vse možne poti, ki so jim omogočale lažje življenje.

V času, ko smo iskali Ančko, smo izvedeli še eno zgodbo o njeni neomajnosti, še posebej če je šlo za iskanje pravice. Ker je čutila, da se njeni domačiji godi krivica pri povojni obvezni oddaji, se je borila in trkala od vrat do vrat. Ustavila se ni vse do Ljubljane, kjer je končno dosegla svoje pri Ljudi Sentiurcu, pomembnem imenu tistega časa.

Teta Ančka je še posebej ponosna, da so vsi "njeni" otroci našli pravo pot v življenju, da so prišli do poklica in si ustvarili družine. Njeno vztrajanje na tem, da se izšolajo, in to, da je znala gledati naprej ter poskrbeti za prihod-

GOR JO DRŽI JEZIK - Anica Žibert je vesela pozornosti revije Naše žene in tistih, ki so jo predlagali med "Ljudi odprtih rok".

nost, cenijo tudi Božičevi otroci. Zakonca Žibert bi lahko drugače poskrbela zase, vendar sta obogatlila svoje življenje s tem, da sta se razdajala za druge. Ne le za nečake. Ko so se ti razkropili po svetu, sta k sebi vzela še malo Cvetko, njuno edino uradno rejenko. Skrbela sta tudi za Aničinega očeta in nato še za več drugih

ostarelih ljudi, ki so našli svoj dom na njuni kmetiji.

Pred leti sta zavetje ponudila tudi revni mladi družini, ki naj bi po njuni smrti prevzela 12 ha veliko kmetijo. Žal sta prepozno ugotovila, da v družini gospodari alkohol; še preden sta po 10 letih mučnega pravljanja spet dobila v roke domačijo, je bila ta že precej opustošena. "Nisem se dala, stala sem na sodišču, dokler me niso poslušali, pritoževala sem se in vztrajala. Na koncu je družina morala oditi, meni pa je ostala grenka izkušnja. Veste, klofuta, ki ti jo primaže dobrota, najbolj boli," pravi Anica.

Lansko leto je praznovala 90 let. Mnogo je že preživela, mnogo pretrpela, vendar še vedno vedro gleda v svet. Živi sama, vendar ne pozabljena od vseh. Radi jo obiščejo njeni otroci, včasih pokramlja s sosedi, posebej pa je vesela, da ji je pod starost priskočil na pomoč krški Center za socialno delo, ki plačuje fanta, da ji vsak dan prinese kosilo.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Pomagajmo živalim!

Kazenski zakonik RS v svojem 342. členu pravi, da se tisti, ki surovo ravna z živaljo ali ji po nepotrebnem povzroča trpljenje, kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do treh mesecev. Zato velja sedaj v hladnejših dneh ponovno poziv lastnikom živali! Poskrbite, da bodo preživele zimo na čistem, varnem, toplem in suhem! Ne pustite jih stradati! Ne imejte jih privezane na boleč in moteč način!

Pogosto opažamo tudi kruto, nečloveško ravnanje nekaterih lastnikov do psov čuvajev. Pes potrebuje leseno uto, dobro opazeno, dovolj veliko, z nepremakljivo streho, toplo in dvignjeno od tal. V uto naj ima vedno otep slame, krme ali kakšno drugo odejo. Pred vhodom v uto naj ima deske. V hudem mrazu mu naredite prostor v hlevu ali hiši. Na mraz so še posebej občutljivi mladi in kratkodlaki psički. Prosimo ljudi, da v tem mrazu skupaj poskrbimo za lačne, žejne, premražene, izgubljene ali zavržene živali: za mačke, pse in ptice!

STEFKA KURENT

APLAVZ NI OBVEZEN

Lustriranje po toči

Že lep čas se počutim odrezan od družbenega dogajanja. Kar pogledate: nekateri politiki me prepuščajo, da bi se moral spraviti, sicer bo slovenski narod še naprej razklan. Pa se nimam s kom. Nikogar nisem namreč ustrelil, izdal, ovažil ali mu celo rezal kožo na hrbtu in mu potem za povrh posolil telo. Zavoljo mene bi lahko posekali vse lipe, če ne bi imel tako rad lipovega čaja. Če sem že komu rekel, da je osel, sem se mu drugi dan opravičil in stvar je bila urejena.

Menda bi se moral tudi očistiti, lustrirati. Pa kaj, ko nisem delal za Udbo, nisem bil špijon Jugoslovanske ljudske armade, še manj, da bi razpogolal s pomembnimi tajnimi podatki. V totalitarnem komunističnem režimu se nisem okoristil na račun drugih, sem pa doštudiral, pač toliko, kolikor so dopuščale moje sposobnosti in volja do sedenja ob knjigah. Prav nič na boljšem ne bom, če mi bo kdo povedal, da so živali v preteklosti tiči, ki so kradli kot srake, ki so plezali v želji po oblasti po hrbtih drugih, ki so preganjali drugače misleče in podobno, ker to že vem. To ni nič pretresljivo novega in nihče si ne bi upal dati roke v ogenj, da takšnih osebkov, sicer ne več rdečih, danes ni več. Z njimi bi bilo treba pomesti takrat, ko so bili dejavni, dandanašnje lustriranje je zvonjenje po toči, je maščevanje strahopetnih. Po bitki je lahko biti general, posebno še, če si varno skrit za gromom.

TONI GAŠPERIČ

NAŠE KORENINE

Zgodba o Rezki in Martinu

Luškovi Rezki ni treba pomočnikov: sama ima dovolj nabrušen jezik in hudomušno naravo, da bi ugnala še tako nabritega sogovornika. Pa vendar sem imel občutek, ko sem jo te dni okoli martinovega obiskal v njeni sobici v Domu starejših v Šmihelu, da v prostoru nisva sama, da se med našim pogovorom nekdo mota po prostoru, se odobravajoče muza ob njenem pripovedovanju ter včasih postane za njenim hrbtom, se ji sklanja čez in prišepetuje na uho. "Kdo drug kot Martin bi to mogel biti!", si pravim sam pri sebi in tak odnos med preprosto dolenjsko kmečko ženičko in starosvetnim kmečkim svetnikom se mi zdi samoumeven.

Saj ni podobem tistemu Martinu, ki so mu te dni hrupno prepevali in nazdravljali v številnih vinskih hramih in gostilnah širom po deželi, se v njegovem imenu mastili in lokali mlado vince do onemoglosti. Ne, ta Martin je tisti, ki se je izogibal blišču in slavi, stal pa je ob Rezkini zibelki in ob zibelkah številnih drugih otrok v tej vinorodni pokrajini. Od mladega jih je učil negovati trto in obdelovati zemljo, v katero je bila posajena. Bil je zraven ob vseh vinogradniških opravilih, jim vodil roko, ki je obrezovala trte, pomagal koliti, razmetavati gnoj, dvigovati težko motiko, škropiti, podobirati listje in trgati zlahtne sadeže s trte. Prisluškoval je, ko je v hramu skrivnostno brbotalo, potem pa delil požirke utekočinjenega sonca: temu kupico, temu dve, temu, kolikor hoče, temu v veselje, temu v omamo, temu v pozabo. Ljudje so se delali naivne in govorili: "Imeli smo mošt, na, zdaj pa tole. Martin ga je odnesel!" Martin pa se je skrivnostno muzal.

Bil je vedno zraven, ko je družba posedla, utrujena po celodnevem delu, se zasmejala, ko so prvi dovtipi premagali utrujenost in pritegnili, ko se je ubrana pesem dvignila čez plan. Spremljal je omamljene pare, ko so skozi goščo iskali pot do doma, si razumevajoče kimal, ko je pridružena strast valovala preko dobrot, in potem spet stal ob zibelki in potrpežljivo čakal, da je ročica dosegla prvotico. To je Martin, ki ga pozna človek v tej deželi - priprošnik, zavetnik in svetnik. Bog ve, od kdaj je tu in koga je zamenjal.

Rezkina zgodba se ujema s to pripovedjo o Martinu. Njena zibel je stekla pri Luškovih v Ždinji vasi, naselju sredi vinogradov in goricah med hmelnjskim gradom in trškogorsko cerkvijo. Zibka je bila pri Luškovih, tako kot v skoraj vseh kmečkih domovih tisti čas na Slovenskem, sila uporabljan del pohištva. Komaj je eno dete skobacalo iz nje, že je njegov prostor zavzel drugi mali kričak. Rezkina mati Francka, prej Bojančeva iz vasi, je kar dvanaj-

skrat legla v porodniško posteljo in oče Janez se je moral kar pošteno truditi, da je bilo za mladež na sicer lepi Luškovi kmetiji dovolj kruha. Osem jih je prerasló otroško srajčko in ti so kmalu spoznali zakon zemlje, na katero so se rodili: daje ti toliko, kolikor vanjo vlogaš semena, gnoja, žuljev in znoj. Več je bilo tega, lepši je bil pridelek. Vinograde so obdelovali blizu Ždinje vasi pa še tiste blizu trškogorske cerkve, ki jih je dobila mati za doto. In kot da tega ne bi bilo dovolj, so pridne roke našle delo tudi v sosedovih in v vinogradih meščanov in veleposestnikov. Dostikrat samo za hrano in pijačo, dostikrat za protiuslugo, dostikrat pa tudi za denar.

Tako so mlade roke rasle in se krepile. Oče Janez je umrl, gospodarjenje na kmetiji pa je prevzel brat Lojze. Rezka, njen neporočeni brat France in njuna mati so se preselili v zidnico blizu cerkve na Trški gori. Tu so se preživljali s tem, kar je dajal vinograd. Iz sodov, svinjaka in iz kurnika, vse je šlo na trg in le malo je ostalo na domači mizi. Tudi roke so bile naprodaj za tisto, česar so bile najbolj vajene. Rezka se spominja velikih meščanskih vinogradov, zlasti Seidlovih, ki so jih domačini iz vasi okoli Trške gore, med njimi tudi Luškovi, skozi celo leto negovali. Gospodar Seidl je sicer plačal, kot je obljubil, a duša se v njegovih vinogradih ni prav odžejala, saj je bilo gospodarju zdrave pijače za delavce škoda. Obrabi so se kremžili, ko so se silili s tisto mokrotno, in na poti domov se ni oglašala vesela pesem.

Mnogo huje kot Seidlovo pokvarjeno vino pa je med trškogorske delavce udarila druga svetovna vojna. Za delo v vinogradu je potrebno veselje, mir in ljubezen, tega pa v tistih negotovih časih ni bilo. Zdaj ta, zdaj druga vojska je lomila trtje a Luškovi so vojno le nekoliko preživotali. Potem so kupili hišo v Potočni vasi in se preselili v dolino. A Trška gora je ostala v srcu, vinogradništvo pa v krvi. Skoraj vsak dan skozi vse leto so se vračali v svoj vinograd, France pa je ob večjih delih tam gori tudi ostal. Rezka se je morala vse bolj posvečati svoji bolni materi in tako je minil čas, goden za možitev. Ostala je samska, a ne zagrenjena. Tudi pri sedemdesetih jo v Domu poznajo kot vedro žensko, ki je vseskozi živila s trto. Le njenega sadu zaradi bolezní ne sme uživati. Pa zato niti ne žaluje.

In kako je danes z Luškovi vimi v Ždinji vasi? Tudi Lojze je že umrl. Za njim je zagospodaril sin Jože, pa tudi on ima že sina Jožeta. Rod se torej nadaljuje. Martin pa je v Domu zvest svoji Rezki, a tudi na zibelki v izbah tam med vinskimi gorici ni še čisto pozabil.

TONE JAKŠE

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA

prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

ZDRAVNIKOVA RAZLAGA

Kako zdravimo depresijo?

Ker so depresije zelo pogosta duševna motnja, je nesmiselno pričakovati, da bi vse ali vsaj večino bolnikov zdravila specialistična psihiatrična služba. Nedvomno je potrebno, da hude depresije zdravijo psihiatri in da nekatere od njih zdravijo v bolnišnici. Večino depresij pa naj bi zdravil osebni splošni zdravnik. Res je sicer, da splošni zdravnik ne obvlada specifičnih psihoterapevtskih metod, toda pozna bolnikov način življenja in njegovo okolje. Zato lažje in ustrezneje presodi, kaj je potrebno spremeniti. Bolnik ga pozna ter mu zaupa, prav to pa je izjemno pomembno.

Antidepresivna zdravila so glavna opora zdravljenja in se borijo proti telesni osnovi depresije. Dve glavni skupini teh zdravil sta: triciklični antidepresivi in inhibitorji monoaminooksidaze. Pri tricikličnih zdravilih se učinek pokaže šele po dveh ali treh tednih, inhibitorji monoaminooksidaze pa so močnejši, vendar imajo stranske učinke. Lahko dvignejo krvni pritisk, če istočasno uživamo določena zdravila in pijače (mesne izdelke, sir, vino, pivo).

Amfetamini vplivajo na razpoloženje, vendar pri tem ne zdravijo osnovnih vzrokov depresij. Ta zdravila le lajšajo stanje in jih danes le še malo uporabljajo, predvsem zaradi nevarnosti zlorabe in odvisnosti. Če je nastopila tudi tesnoba, lahko uporabljamo še pomirjevalna sredstva in sedative. Bolniku, ki trpi zaradi hude

nespečnosti, dajemo skoraj gotovo še uspavalno sredstvo.

In kaj je elektrokonvulzivno zdravljenje?

Že dolgo vemo, da električna aktivnost v možganih lahko vpliva na razpoloženje. Leta 1930 je neki dunajski psihiater ugotovil, da so hudo depresivni bolniki reagirali na umetno sprožene napade. Zaskrbljenost bolnika zmanjšajo s hitro delujočim anestetikom, ki ni nevaren, če ga dajejo v ustreznih količinah izkušeni zdravniki.

Kaj pa psihološko zdravljenje?

Psihološke metode so pri zdravljenju zelo koristne, ker pomirijo bolnikov razum in čustva. Nasveti drugih pomagajo bolniku razrešiti njegov problem. Svetovalec mora spoznati dejstva o bolnikovem primeru, da ugotovi, kaj je resnica in kaj domišljija. Pri svetovanju lahko da nasvet ali pa koristne namige, vendar mora to vedno obzirno opraviti.

In ob koncu še nekaj o socialni terapiji!

Zajema socialne metode zdravljenja. V tej povezavi je manj pomembno tisto, kar se odigrava globoko v človeku, kot tisto, kar se dogaja v medsebojnih odnosih z drugimi. Način, s katerim socialni delavec pomaga depresivnemu, daje medsebojno vplivanje in to je poučna izkušnja.

Zdravljenje depresije je vsestransko in mora zajemati vse našete pristope.

Po 450 letih spet v Šentjerneju

Evangeljska cerkev iz Novega mesta odpira podružnično hišno kapelo v Šentjerneju - Spominska slika Primoža Trubarja, ki je v tem kjašu bival pred 450 leti

Evangeljska cerkev iz Novega mesta bo te dni uradno odprla svojo podružnično hišno kapelo v Šentjerneju, v katero so vabljeni k preučevanju Svetega pisma vsi ljudje dobre volje ne glede na versko ali kakšno drugo pripadnost, da bi tudi tako pomagali graditi mostove sprave, ljubezni in medsebojnega spoštovanja v demokratični, napredni in vsem ljudem prijazni pluralni družbi.

V kapeli bo postavljena spominska slika Primoža Trubarja, očeta slovenske knjižne besede in naroda. Trubar se tako simbolno vrača v Šentjernejo. Pred 450 leti je namreč tu bival in deloval pol leta. V šentjernejsko faro je prišel

spomladi leta 1547 za vikarja. Trubar se je v kratkem času izkazal kot dober gospodar. Popravil je od Turkov požgano župnišče, postavil mlin (bil je namreč mlinarjev sin) in pospešil obdelovanje polj in vinogradov. Marljivo pa je deloval tudi na dušnopastirskem polju, saj je med bivanjem v šentjernejski župniji pridobil za evangeljsko vero večino faranov, tako da se je Šentjerneja prijel vzdevek "luteranska vas".

Zgodovinsko je izpričano, da so bili prebivalci Šentjernejskega polja z okolico povečini protestanti. Pridružili so se verski obnovi zoper zlorabe tedanje Cerkve, torej so podprli to, kar se je tedaj

naprednega dogajalo na univerzitetnih središčih Evrope in kar so sprejeli tudi knezi, hkrati pa so postali sotvorci slovenske kulture, jezika in narodne identitete.

Trubar je moral skrivoma zapustiti Šentjernejo sredi septembra 1547, ko se je na Kranjskem začela protireformacija in je bilo njegovo ime med prvimi na seznamu izobčenih. Za skrivni kraljev ukaz o aretaciji je Trubar pravočasno zvedel in se je lahko aretaciji izmaknil. Nekaj časa se je skrival pri svojih pristaših, marca 1548 pa se je skrivoma odpravil na Nemško in se poslovil od svojega "ubogega, preprostega in dobrosrčnega slovenskega ljudstva".

DANIJELE BRKIČ

Št. 46 (2518), 20. novembra 1997

Pred partizanskim praznikom na Suhorju

V soboto bodo na Suhorju počastili skupno zmago slovenskih in hrvaških partizanov

Pred sobotnim spominskim srečanjem ob 55. obletnici zmage slovenskih in hrvaških partizanov konec novembra 1942 na Suhorju je Ljeto Hren, predsednik Skupnosti Cankarjeve brigade, pripravil daljši pregled o poteku velike italijanske ofenzive na območju Gorjancev jeseni 1942 ter o partizanski protiofenzivi. Osrednja bitka na Suhorju ni bila le poraz fašistične italijanske vojske, temveč tudi zlom načrtov, da bi belogardizem prodrl v Belo krajino. Iz obsežnega zapisa objavljamo prirejen skrajšan pregled takratnih dogodkov.

Osvobodilni upor ter oboroženi boj proti okupatorju se je začel na pobudo in pod vodstvom OF že v jeseni 1941 tudi v Beli krajini, ob vznožju in na pobočjih Gorjancev. Spomladi 1942 se je razrastle v množično vstajo. Njen sad so bile ustanovljene skupine partizanov, prvi vodi, čete, bataljoni, odredi in prve štiri partizanske brigade.

Nastajalo in širilo se je osvobodeno ozemlje, na katerem so prevzemali oblast odbori OF in narodnoosvobodilni odbori, ki jih je ljudstvo priznalo za svojo oblast. Hkrati z rastjo partizanske vojske so bile vzpostavljene tudi prve zveze med slovenskimi in hrvaškimi partizani na območju Gorjancev - med Pogano jamo in Polomom. Prvič so se skupno borili, ko sta Žumberška četa in Kostanjevska četa 28. maja 1942 napadli Italijane pri Ostrcu.

Italijani so začeli tudi veliko roško ofenzivo na osvobojeno ozemlje: v 11. ciklu je zajela tudi Belo krajino in območje Gorjancev, kjer je trajala od 28.10. do 4.11.1942. Številnim italijanskim enotam so pomagale nemške, ustaške in belogardistične skupine. Napadalcem je uspelo prekiniti poskus delovanja ljudske oblasti na osvobojenem ozemlju, vzhodnemu robu Gorjancev pa so se približali belogardistični oddelki, ki so vzpostavili več novih postojank. Veliko aktivistov in članov OF so okupatorji postrelili. Pretrgali so blokado Kostanjevice in Šentjerneja, a partizanov niso uničili. Takoj po ofenzivi so se borci spet zbrali in Gorjanski bataljon je znova oživel. Pod Gorjanci se je pojavila tudi Cankarjeva brigada, ustanovljena sredi italijanske ofenzive 28.9.1942 na Lapinjah. Na Gorjance je prišla tudi 13. hrvaška brigada, rojena prve dni novembra 1942 v vasi Seničak na Kordunu.

Partizani so šli takoj v protiofenzivo. Ponoči 23.11.1942 je Cankarjeva brigada skupaj z Gorjanskim bataljonom napadla belo postojanko v Sv. Križu in jo pregnala iz vasi. Boj se je nadaljeval z napadom na Suhor. Skupni operativni štab je imel na voljo 13. hrvaško in Cankarjevo brigado ter Vzhodnodolenjski odred. Hrvatski partizani so s 5 četami napadli Italijane 26. novembra 1942 zvečer. Iz jarkov so jih najprej nagnali v zgradbe. Pri napadu na šolo, kjer se je branil 3. bataljon Legije smrti, so vse bele branilce polovili, potem ko so zažgali šolo. Tudi v utrjenem župnišču so se Italijani močno upirali in branili vse do jutra, ko so partizani uničili 23 sovražnikovih vojakov, 91 pa se jih je vdalo.

Velika združena akcija na Suhorju se je končala s popolnim porazom sovražnika. Italijani so imeli 33 mrtvih in 40 ranjenih, beli pa 16 mrtvih in 23 ranjenih, medtem ko je bilo 91 branilcev ujetih. Izgube so bile tudi med partizani: 13. hrvaška brigada je imela 2 mrtva in 11 ranjenih, cankarjevci pa 4 mrtve. Od ujetih belogardistov so obsodili na smrt 8 organizatorjev in najbolj zagriženih belogardistov; 45 so jih vključili v Gubčevo in Cankarjevo brigado, druge pa so odpustili domov.

Zmaga na Suhorju je široko odjeknila ter prinesla mnogo zgodnjega upanja za zmago NOV nad okupatorji in njihovimi pomagači. Odmevala je med Slovenci in po Hrvaškem, zlasti v Žumberku. Belogardizem je doživel hud udarec. Od 16 belogardističnih postojank okoli Gorjancev so jih 9 izpraznili, v Žumberku pa so Italijani zapustili Radatoviče in Ostrc. Osvobodeno ozemlje na obeh straneh Gorjancev se je močno povečalo. Na Suhorju so partizani ujeli tudi popoln štab 3. bataljona Legije smrti s komandantom Dobrovojem Vasiljevičem-Iz tokom in dvema organizatorjema: sodnika Miho Jermana in patra Klemen Norberta.

Obe brigadi sta se dobro zasidrali v Žumberku in na Gorjancih: znova so rasli odbori OF in NOO. Partizanska ofenziva se je uspešno nadaljevala. Gubčeva brigada je 12. 12. 1942 uničila belo postojanko na Ajdovcu. Brigadi sta 15.12.1942 zno-

va skupaj napadli in zavzeli ustaško postojanko v Krašiču. Hrvati so izpopolnili svoje vrste, Cankarjeva brigada pa je dobila nekaj orožja. Slednja je 3.1.1943 napadla belo postojanko na Primskovem in pregnala posadko. Belogardisti so zbežali na nemško stran, kjer so jih Nemci lepo sprejeli, jih nahranili in odpeljali v Ljubljano. Tudi Tomšičeva in Gubčeva brigada sta pometli z belimi postojankami v dolini Temenice.

Znamenita bitka je potekala 30.1.1943 pri Bukovici, kjer so sodelovale: 13. proletarska in 4. kordunaška brigada ter Cankarjeva, Gubčeva in Tomšičeva brigada. Spopadli so se z enotami italijanskih divizij Isonzo in Lombardia. Naši so obkolili Italijane, ki so se izmotali iz obroča s pomočjo ustašev in fašističnega bataljona Nizza iz Ozlja. Žumberak je bil za Italijane izgubljen. Tu so imeli Italijani 59 mrtvih, 160 ra-

njenih in 38 pogrešanih, izgubili pa so tudi 70 mežgov. Naše enote so imele v tej bitki 18 mrtvih in 67 ranjenih, od tega Slovenci 8 mrtvih in 41 ranjenih. Slovenske brigade so v bojih pri Bukovici dobile precej orožja.

Bojev seveda še ni bilo konec. Že 20.2.1943 sta Cankarjeva in hrvaška brigada spet šli v skupno akcijo: iz samostana Pleterje sta pregnali belogardiste, ki po tej akciji nikoli več niso poskušali vselitve v kartuzijo. Ofenzivni polet se je od tam preselil v Suho krajino in Ribniško dolino ter zaokrožil z znamenito zmago cankarjevcev in gubcev v Jelenovem Žlebu, kjer so uničili celoten bataljon Italijanov.

Že leta 1942 se je ljudska vojska usposobila tudi za odločnejše vojaške nastope proti večjim, dobro izurjenim in odlično oboroženim enotam fašistov.

2. MEDOBMOČNA REVILJA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV

GROSUPLJE - ZKD občin Dobropolje, Grosuplje in Ivančna Gorica vabi v soboto, 22. novembra, ob 18. uri v avlo OŠ Louisa Adamiča v Grosupljem na 2. medobmočno revijo odraslih pevskih zborov. Nastopili bodo mešani pevski zbor Račna, moški pevski zbori iz Žalne, Strug, Šentvida, Ambrusa, Šmarja-Sapa, in Grosupljega, dekliški pevski zbor Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice in ženska pevska zbor iz Šmarja-Sapa in Grosupljega. Revijo, na kateri bo ZKD Slovenije najaktivnejšim podelila Gallusove značke, bo strokovno spremljal Igor Teršar.

ČZD KMEČKI GLAS

V zbirki GLASOVI je izšla nova knjiga slovenske folklorne pripovedi

OKAMNELI MOŽ

avtorja JOŽETA PRIMCA.

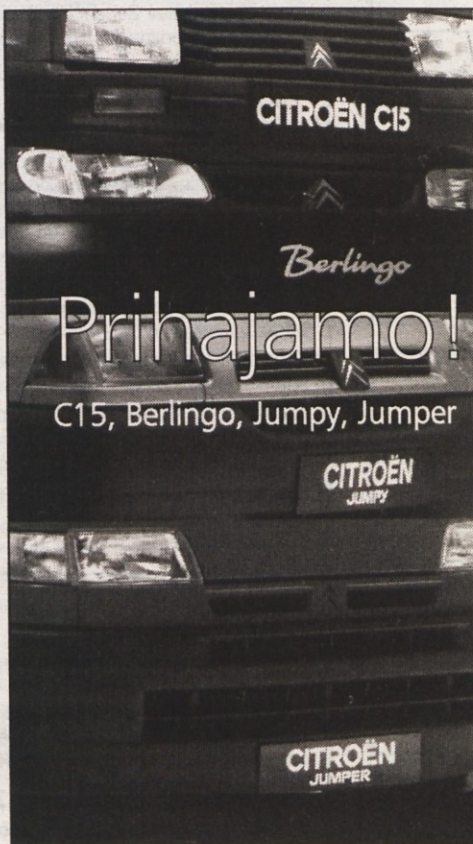

Knjiga je petnajsta v zbirki, ki jo ureja dr. MARIJA STANONIK, in je ena tistih, ki želi opozoriti na naše zamejstvo, saj prinaša gradivo z južne meje, od Čabranke do Kolpe, poseže pa tudi čez, na Hrvaško. S folklorističnega stališča je knjiga bogata; v več kot štiristo zgodbah se srečujemo s številnimi bajnimi bitji (okamnena bitja, vile, mračniki, škrti, vrag, coprnice, strahovi...), bajni in zgodovinski svet pa povezuje Peter Klepec.

Cena: 7875 SIT (brez zgoščenke)
9870 SIT (z zgoščenko)

MOŽNOST PLAČILA NA 3 ČEKE

ČZD KMEČKI GLAS, Železna 14, Ljubljana
INFORMACIJE IN PRODAJA 24 ur
PO TELEFONU (061) 17 35 379

Prihajamo!
C15, Berlingo, Jumpy, Jumper

Prinašamo Vam varnost, udobje, ekonomičnost in dobro ceno.

Z Vami bomo v novembru:
četrtek, 27.11. **BREŽICE**
OPCIA d.o.o., Mladinska 12

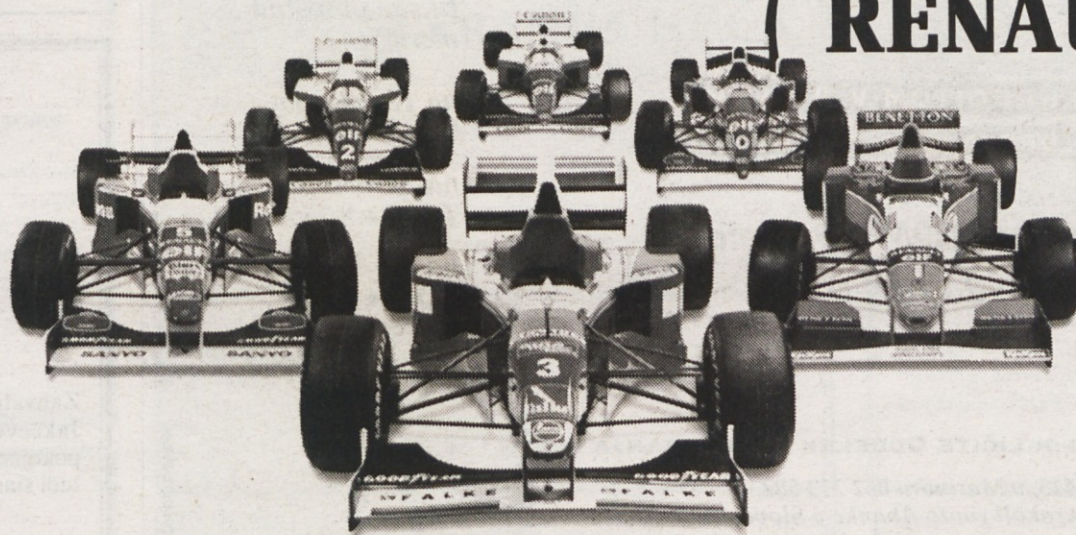
Delovni čas:
delavnik 10.00 -17.00

Vsa vozila boste lahko preizkusili, naši prodajalci pa Vam bodo svetovali in odgovarjali na Vaša vprašanja.

Avto, ki vam zleze pod kožo

RENAULT novice

VELIKA NAGRADA RENAULT F1

6% POPUST ZA 6 ZMAG!

Vsi modeli na zalogi imajo od 17. do 30. novembra 6% popusta! Sodelujte v nagradni igri v našem salonu. Vsak drugi kuponček lahko prinese nagrado: svinčnik formula 1, zimsko vetrovko Renault - in celo originalno čelado Jacquesa Villeneuva! Zmaga je vaša.

Obiščite najbližji salon RENAULT, kjer vas čaka presenečenje!

YAMAHA in Delta Team, d.o.o., Krško

iščeta novega partnerja v Novem mestu,

na področju prodaje in servisiranja programa **YAMAHA** (motocikli, scooterji, štirikolesniki, generatorji, snežne sani, snežne role itd.).

Nudimo popoln prodajni program, stimulatívno prodajo, tehnično podporo, dodatno izobraževanje za prodajalce in serviserje.

Interesenti naj pošljejo prijave z opisom dosedanje dejavnosti na naslov:

Delta Team, d.o.o., CKŽ 135 a, 8270 Krško.

Vse dodatne informacije dobite na telefonski številki 0608/21-888.

Vabljeni k sodelovanju!

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

IŠČETE DONOSNO DELO? POKLICNO ALI DODATNO

Postanite naš partner v vzgoji južnoameriških činčil!

Pogoji:

- ljubezen do živali
- nekaj lastnega kapitala
- približno 10 m² ogrevanega prostora

Nudimo:

- visoko kakovostne razplodne živali
- strokovno pomoč

Zagotavljamo:

- odkup živali in ugodno ceno
- poslovno zanesljivost

Vse informacije dobite na brezplačnih seminarjih!

Prijave na telefonih: Novo mesto: 068/342-146 (18. - 20. ure)

Jesenice na Dol.: 0608/57-070 (7. - 8. in 18. - 19. ure)

Matična farma južnoameriških činčil
z 18-letnimi izkušnjami
2204 MIKLAVŽ, Ul. Kirbiševih 53
tel./fax: 062/692-250

Kurilno olje!

- gotovinsko plačilo in plačilo s kartico MAGNA
- obročno plačilo pri nakupu nad 1000 litrov
- možnost plačila ob dostavi
- brezplačni prevoz

SKLADIŠČI: Brežice 0608/61-188, Novo Mesto 068/323-814
BENCINSKA SERVIS: Črnomelj 068/53-245, Kočevje 061/851-461

PETROL

FO INTEGRAL, d.o.o., Storitve in trgovina Ljubljana, išče zastopnika za trženje sladkih izdelkov za področje Dolenjske, Zasavja in Bele krajine.

Od kandidata pričakujemo komunikacijske sposobnosti, najmanj srednješolsko izobrazbo, vozniški izpit, predvsem pa profesionalnost, veliko zagnanosti in iniciativnosti. Ponujamo stimulatívno plačilo. Prednost imajo kandidati z izkušnjami v komerciali.

Delo je pogodbeno z možnostjo redne zaposlitve za določen čas, pozneje pa glede na rezultate tudi za nedoločen čas.

Prijave pošljite v 15 dneh na naslov **FO INTEGRAL, d.o.o., Storitve in trgovina Ljubljana, Celovška 166.**

KLJUČAVNIČARSTVO MAJCEN MIRKO, s.p. CEGELNICA 33, 8000 NOVO MESTO

objavlja prosta delovna mesta:

1. skladiščnika
2. varilca
3. ključavničarja

Pogoji:

pod 1.: V. st. str. izobr. - strojni tehnik; 1 leto delovnih izkušenj pri enakem ali podobnem delu; zaželjeno znanje angleškega jezika

pod 2. in 3.: IV. st. str. izobr. - ključavničar, varilec, strugar; zaželjene delovne izkušnje

Delovno razmerje bomo z izbranimi kandidati sklenili za nedoločen čas z 2-mesečnim poskusnim delom.

Dokazila o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi na naslov:

KADROS, Podjetje za kadrovske storitve in kadre Novo mesto, Prešernov trg 4, 8000 Novo mesto.

Ponudbe bomo pregledali in se o izbiri odločili v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb.

OBČINA ČRNOMELJ

Trg svobode 3
8340 ČRNOMELJ

Žirija za podeljevanje plaket Občine Črnomelj na podlagi 7. člena Odloka o plaketah Občine Črnomelj (Ur. l. RS št. 8/95) objavlja

RAZPIS

za pridobivanje predlogov za podelitev plaket Občine Črnomelj za leto 1997

Plaketa Občine Črnomelj se podeljuje fizičnim in pravnim osebam za dolgoletno izredno uspešno delo, ki je prispevalo k napredku, ugledu in uspehu občine na področju gospodarstva, vzgoje in izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva in socialnega varstva, obrambe in zaščite ter drugih zadev javnega pomena za občino Črnomelj.

Kandidate za plakete lahko predlagajo fizične in pravne osebe, politične stranke, organi lokalne skupnosti in države ter druge oblike združevanja. Pisni predlogi morajo vsebovati naziv predlagatelja, ime, priimek in naslov predlaganega kandidata ter opis njegovega uspešnega delovanja.

Predloge z zahtevanimi podatki je potrebno poslati Žiriji za podeljevanje plaket Občine Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, v 14 dneh po objavi razpisa.

OBČINA ČRNOMELJ

Trg svobode 3
8340 ČRNOMELJ

Žirija za podelitev Župančičevih priznanj na podlagi 5. člena Odloka o Župančičevih priznanjih (Ur. l. RS št. 8/95) objavlja

RAZPIS

za pridobivanje predlogov za podelitev Župančičevih priznanj za leto 1997

Župančičeva priznanja se podeljujejo fizičnim in pravnim osebam, ki so s svojim aktivnim, kvalitetnim, ustvarjalnim, organizacijskim ter ljubiteljskim delom na področju kulturnih dejavnosti dosegli pomembne uspehe in dosežke trajnejše vrednosti, tako v občini Črnomelj kot izven njenih meja. Župančičeva priznanja se podeljujejo kot listine - diplome za pomembne enkratne dosežke in uspehe na področju kulturnega udejstvovanja in kot plakete za dolgoletno življenjsko uspešno in predano delovanje na področju kulturnih dejavnosti.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo fizične in pravne osebe, politične stranke, organi lokalne skupnosti in države ter druge oblike združevanja. Pisni predlogi naj vsebujejo: naziv predlagatelja, ime in priimek in naslov predlaganega kandidata ter opis njegovega uspešnega delovanja.

Predloge z zahtevanimi podatki pošljite Občini Črnomelj - Žiriji za podeljevanje Župančičevih priznanj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, v 14 dneh po objavi razpisa.

OBČINA ČRNOMELJ

Trg svobode 3
8340 ČRNOMELJ

Občina Črnomelj - Žirija za podeljevanje pohval in graj pri urejanju in varovanju okolja na podlagi 7. člena Odloka o pohvalah in grajah pri urejanju in varovanju okolja (Ur. l. RS št. 8/95) objavlja

RAZPIS

za pridobivanje predlogov za podelitev pohval in graj pri urejanju in varovanju okolja v Občini Črnomelj za leto 1997

Pri podelitvi pohval "BREZA" in graj "KOPINA" pri urejanju in varovanju okolja bomo spoštovali naslednje cilje:

- dejanja, ki so doprinesla k uspehom pri varstvu okolja in ki zaslužijo javno pohvalo;
- opustitve pri urejanju in varovanju okolja, ki zaslužijo javno grajo.

Predloge z obrazložitvijo lahko pošljejo fizične in pravne osebe, politične stranke, organi lokalne skupnosti in države ter druge oblike združevanja.

Pisni predlogi naj vsebujejo: predlagatelja, ime, priimek in naslov predlaganega kandidata oz. naslov institucije, iz katerega področja dejavnosti se predlaga uspešno konkretno delovanje in dosežke kandidatov oz. neuspešno konkretno delovanje ali opustitve pri urejanju in varovanju okolja.

Predloge z zahtevanimi podatki pošljite Občini Črnomelj - Žiriji za podeljevanje pohval in graj pri urejanju in varovanju okolja, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, v 14 dneh po objavi razpisa.

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustil oče in dedek

MITO SPASOVSKI

Jakčeva ul. 20

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, stanovalcem Jakčeve 20 in znancem, ki ste nam izrazili sožalje ter pokojnemu podarili cvetje in sveče. Toplo se zahvaljujemo tudi sindikatu, režiji in brigadi 4100 Laboda Temenice.

Žalujoči: vsi njegovi

ABANKA D.D. LJUBLJANA

**KUPUJETE STANOVANJE,
GRADITE HIŠO,
PRENAVLAJATE BIVALNE PROSTORE?**

S STANOVANJSKIM KREDITOM V ABANKI

SE VAŠI NAČRTI URESNIČIJO TAKOJ!

UGODNA OBRESTNA MERA: TOM + 9,5% letno

ROK VRAČILA: do 10 let

BREZ DEPOZITA

ZA NADALJNJE INFORMACIJE POKLIČITE ODDELEK KREDITIRANJA

v Ljubljani 061 12 51 413, v Mariboru 062 213 582,
v Kopru 066 38 010, ali katerokoli enoto Abanke v Sloveniji.

**POTROŠNIŠKI
GOTOVINSKI
KREDITI**

na 6 mesecev
TOM + 7,5%
fiksna obrestna
mera

na 12 mesecev
TOM + 8%

na 24 mesecev
TOM + 8,75%

na 36 - 60 mesecev
TOM + 9,75%
spremenljiva
obrestna mera

KOMPLAS DESIGN

KOVINOTEHNA

PC v Intermarket centru
v Brežicah, tel.: 0608-62-857

in PC v BTC Novo mesto
tel.: 068-316-171, 316-173

Nemogoče je mogoče!

Snežna freza MTD 150

122.990.-

Tlačni čistilec
na hladno vodo KAERCHER

32.990.-

ALU lopata za sneg

1.890.-

Magnetni nosilec
za smuči "MARK-1"

4.990.-

Vabljeni na predstavitev sesalnika TRIATHLON in brivnikov PHILIPS, 22. novembra v PC Brežice!

OSMRTNICA

V 70. letu starosti je umrl naš upokojeni sodelavec iz Sektorja za tehnično oskrbo in energetiko

LUDVIK MURGELJ

iz Bučne vasi 32, Novo mesto

Od pokojnika smo se poslovili v torek, 18. novembra 1997, na pokopališču v Mirni Peči. Ostal bo spomin nanj.

Delavci in upokojenci Krke, tovarne zdravil, Novo mesto

ZAHVALA

*Celo tvoje tako veliko in dobro srce
Več ni preneslo zamolčanih bolečin, trpljenja -
En dan po vinskem Martinu
Tu je to kruto spoznanje,
Ugasnile za vedno tvoje in naše so sanje.*

Tik pred svojim 63. rojstnim dnevom nas je zapustil mož, oče, ata in brat

CVETO - FLORJAN LINDIČ

upokojeni inšpektor policije iz Smrečnikove ulice 5

Bilo vas je mnogo, ki ste se mu prišli pokloniti in nam podati roko v tolažbo. Bilo vas je mnogo, ki ste ga pospremili na zadnjo pot ter mu na prerani grob prinesli sveče in ga zasuli s cvetjem - verjetno ste vedeli, kako je bil vedno rad lep. Vsem vam velika hvala. Še posebej hvala tistim, ki so na Internem oddelku novomeške bolnišnice storili vse, da bi Cveto še kdaj skupaj z nami poskusil svoj vinski pridelek, posebej hvala tudi g. Jožetu Robku in vsem ostalim Cvetovim nekdanjim najbližjim sodelavcem, hvala kolektivu UNZ Novo mesto, vsem policistom, ki so tako dostojno počastili spomin na njegov veliki ponos - uniformo, hvala policijski godbi in šmihelskim pevcem. In še posebej velika hvala za nesebično pomoč družinama Kramer in Zorc ter Olgi.

Zofka, Lidija, Katja, Saša, Jože, sestre in bratje

ZAHVALA

*Življenje celo si garala,
vse za hišo in družino dala.
Le sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.
Niti zbogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smrti te vzela je prerano
a v naših srcih boš ostala.*

Na pragu 58. leta starosti nas je tiho zapustila naša ljuba, draga, dobra in skrbna žena, mama, tašča, stara mama, sestra in teta

MARIJA CIMERMANČIČ

iz Jurne vasi 6

Ob njeni boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za sv. maše ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Krki, tovarni zdravil, DD kolektiv avtoparka, kolektivom Agroservisa, Zavarovalnice Adriatic PE Novo mesto. Zahvala g. proštu Lapu in domačemu župniku za ganljive besede in lepo opravljen obred, pevcem z Ruperčvrha ter Pogrebniemu zavodu Novak. **Mama, neizmerno žalostni smo, ker smo te izgubili, vendar zelo ponosni, da smo te imeli. Mama, vedi, da nam nikoli več ne bo tako lepo kot takrat, ko smo te imeli, ampak vedi tudi, da se bomo imeli radi tako, kot si zmeraj želela ti.**

Žalujoci: mož Johan, sinovi Ivan, Jože in Peter z družinami ter ostalo sorodstvo

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

Mobitel: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

*Jesenska megla je gomilo
prekrila, mama.
Neskončno praznoto je
v solzah izlila, mama.
V naša te srca za vedno
je skrila, mama.*

30. oktobra nam je nepričakovano iz družinskega kroga vzelo našo drago mamo, sestro, babico

ANO MARN

roj. Kukman

iz Hudenj pri Trebnjem

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, pokojni darovali sveče in cvetje, nam izrazili sožalje ter pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvala velja GPG Rafisu Grosuplje, Labodu Temenica Trebnje, Dani Mirna, mladincem KS Račje selo, pevcem za lepo zapete pesmi in g. župniku za lepo opravljen obred. Žalostni smo, ker smo te izgubili, vendar ponosni, da smo te imeli.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

14. novembra smo se na pokopališču v Šmihelu, Novo mesto, še zadnjič poslovili od naše dolgoletne prijateljice

LENČKE KNAFLIČ

roj. 1928

iz Kandije, Novo mesto, stanujoče Slavka Gruma 32

Hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in ji darovali sveče in cvetje, s katerim ste polepšali zadnjo slovesnost. Hvala pevcem iz Šmihela za lepo zapete pesmi, g. kaplanu iz Šmihela za opravljeno pogrebno slovesnost, darovano sveto mašo in pozornost, ki jo je izkazoval ob obiskih v Domu starejših občanov. Hvala osebju Zdravstvenega doma Novo mesto, Reševalne službe in Pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto. Posebna hvala vodstvu Doma starejših občanov iz Šmihela in vsem, ki ste se trudili, da bi ji na kakršenkoli način olajšali trpljenje. Hvala za vso pomoč in pozornost družini Durmič in prijateljicam, gospema Minki in Joži.

Družina Muhič

ZAHVALA

*Ah, če te je v nebo poklical Bog.
Glej, vzkliklo je telo v lepo zelenje,
kot rožica krasi dehteči log.
(D. Kette)*

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

FRANCA HUČA

iz Trebnjega

želimo izreči zahvalo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče, zdravnikom in drugemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani in Zdravstvenega doma Trebnje za strokovno in drugo pomoč v času bolezn. Iskrena hvala vsem, ki ste pokojnemu in nam nesebično pomagali in nam v težkih trenutkih stali ob strani. Zahvala vsem, ki ste prispevali svoj delež k lepoti njegovega slovesa, gospodu župniku za darovano sveto mašo in obred, govornikom za poslovilne besede in pevcem, posebno oktetu Lipa, za lepo zapete pesmi. Vsem iskrena hvala!

Žena Joži, hči Leja in sin Mirko

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage žene, mame, tašče, stare mame, sestre in tete

ANE MUHIČ

iz Rogovile 5, Mirna Peč

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem ter vsem, ki ste jo imeli radi in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala vsem, ki ste ji darovali prelepo cvetje, za darovane svečke, ki bodo še dolgo gorele na njenem grobu in za darovane maše. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem za pesmi v slovo njej, ki je tako rada zapela, Pogrebniemu zavodu Oklešen, praporščakom ter sosedom, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih.

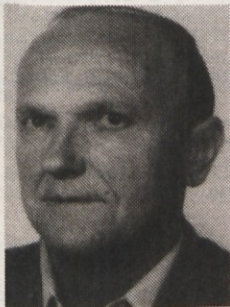
Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, ati, brat in stric

FRANCI NAGELJ

z Velike Cikave pri Novem mestu

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste nam stali ob strani, izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala govorniku za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke in g. patru Felicijanu za pogrebni obred. Ponovno hvala vsem!

Žalujoci: vsi njegovi
Frankfurt, Novo mesto

ZAHVALA

V 102. letu starosti je ugasnilo življenje očeta, dedka in pradedka

ANDREJA CESARJA

stoletnika iz Globodola

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, Pogrebni službi Oklešen, županu občine Novo mesto g. Koncilji, posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustila

FRANČIŠKA MIHELČIČ

roj. Muren

iz Regrče vasi 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala Pogrebni službi Oklešen, pevcem iz Šmihela, izvajalcu Tišine in g. kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

V teh dneh mineva leto, odkar nas je za vedno zapustila

FRANČIŠKA RAJK

iz Gabrja

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njenem grobu in ji prižigate svečke.

Vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

FRANCKA MIHELČIČ

upokojenka OŠ Grm

Od nje smo se poslovili v soboto, 15.11.1997, na pokopališču v Šmihelu.

Delavci Osnovne šole Grm

tedenski koledar

Četrtek, 20. novembra - Srečko Petek, 21. novembra - Marija Sobota, 22. novembra - Cilka Nedelja, 23. novembra - Klemen Ponedeljek, 24. novembra - Janez Turek, 25. novembra - Katarina Sreda, 26. novembra - Konrad

LUNINE MENE
22. novembra ob 0.58 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: Od 20. do 23.11. (ob 18. in 20. uri) in 24.11. (ob 20. uri) komedija Moj bivši se poroči. 26.11. (ob 20. uri) drama Portret dame.

ČRNOMELJ: 21. in 22.11. (ob 20. uri) ameriška znanstveno-fantastična drama Stik. 23.11. (ob 18. uri in 20.20) ameriški kriminalni film Brez obraza.

DOBROPOLJE: 21.11. (ob 19.30) francoska komedija Smešno. 23.11. (ob 15. uri in 19.30) ameriški akcijski film Letalo prekleto.

GROSUPLJE: 21.11. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Letalo prekleto. 22.11. (ob 19. uri) francoska komedija Smešno.

KOSTANJEVICA: 22.11. (ob 20. uri) akcijski film Con air.

KRŠKO: 21.11. (ob 20. uri) in 23.11. (ob 18. uri) film Peti element. 25.11. (ob 18. in 20. uri) komedija Moj bivši se poroči.

METLIKA: 21.11. (ob 19. uri) ameriška kriminalna Brez obraza. 23.11. (ob 19. uri) ameriška znanstveno-fantastična film Stik.

NOVO MESTO: Od 20. do 23. ter 25. in 26.11. (ob 18. uri in 20.30) akcijski film Ugrabitev. Od 20. do 23. ter 25. in 26.11. (ob 16. uri) pustolovski film Aljaska.

RIBNICA: 22.11. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Letalo prekleto. 23.11. (ob 16. uri) francoska komedija Smešno.

SEMIČ: 22.11. (ob 18. uri) ameriški kriminalni film Brez obraza.

ŠENTJERNEJ: 21.11. (ob 20. uri) akcijski film Con air.

TREBNJE: 21.11. (ob 20. uri) in 23.11. (ob 17. uri) film Krik.

VELIKE LAŠČE: 22.11. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Letalo prekleto. 23.11. (ob 19. uri) francoska komedija Smešno.

dukcijsko iz nekdanje Jugoslavije sta navdušila bosanski vojni, zelo nepristranski in dokumentarni Popolni krog ter hrvaški tarantinovski neodvisne v "purgerščini".

V naslovu omenjeni zmagovalec je po mnenju režije z ljubezensko zgodbo med homoseksualcem in policistom, ki ga zaslišuje, pokazal velik čut za človečnost. Na Kitajskem je istospolnost še vedno pregonjena, Yuan pa je zadnji režiser, ki se še ni uklonil sistemu, ker verjame, da bo moral režim slej ko prej priznati in sprejeti več demokratičnih svoboščin.

Med 12 skrbno izbranimi predpremierami - skoraj vse so tudi odkupljene - so skoraj sami "ziheraši". Zelo topli češki oskarjevec Kolja se dogaja na predvečer praške žametne revolucije, gre pa za spravo tuj, potem pa vedno bolj očetovsko-prijateljski odnos med čelustom v zrelih letih in ruskim fantom, ki ga pri tem pusti na Zahod pobegla pogodbeno poročena mama. Kanadsko subtilen je Poligraf, inteligentna in več življenjskih zgodb združujoča pripoved o natakarnju, ki dela diplomato iz zgodovine hladne vojne. Kombi je irska komedija o podjetniškem podvigu dveh prijateljev, ki se vržeta v biznis s hitro prehrano. Čustveno najbolj udarna pa je bila Wangova (Dim) Kitajska skrinjica, ljubzenska zgodba med na smrt bolnim Jeremy Ironsom in lepo in drago konkubino Gong Li tik pred predajo Hong Konga kitajskim oblastem.

TOMAŽ BRATOŽ

film

• ZMAGAL FILM S HUMANO NOTO

V Ljubljani se je v ponedeljek s podelitvijo nagrade Vodomec, vredne 10.000 DEM, filmu Vzohodna, zahodna palača kitajskega oporečniškega režiserja Zhanga Yuana, ki je ta hip v hišnem priporu, končal 8. filmski festival. Enkratni, kar pomeni tudi edini tovrstni dogodek v Sloveniji, so tudi letos pestile že znane vsakoletne težave z organizacijo, samopromocijo in imidžem, vendar pa gre na boljše.

Obiskovalcev letos ni bilo kaj bistveno več kot lani, 17.000, pomembneje pa je, da so bile bistveno bolj obiskane Perspektive, sekcija avtorskega filma, ki je nekakšno srce festivala. To si lahko razlagamo kot končno tako zeleno oblikovanje stalne in specifične festivalske publike, če je na tem kaj resnice, pa bo znano naslednje leto. Vseeno pa festivalu spet ni uspelo postati dogodek, ki bi za dva tedna določil kulturni utrip mesta. Na tem mestu je nujno vprašati zakaj fest ponavlja staro napako in svoj čas in termine odstopa premiernim projekcijam odkupljenih filmov, ki jih bodo še ta mesec vrteli Ljubljanski kinematografi. Tak je na primer do solz zabavni angleški o petih nezaposlenih proletarcih, ki postanejo slabi fantje. Med pro-

BELA TEHNIKA

ZAMRZOVALNO OMARO, 200-litrsko, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)75-626. 10526

KMETIJSKI STROJI

SAMONAKLADALCO SIP in kiper prikolico Tehnostroj prodam. ☎ (068)78-277. 10545

TRAKTORSKI PLUG Slavonac in električni šrotar za žito prodam. ☎ (068)27-301. 10577

NAKLADAC za gnoj, odvzemalce koruze in vrtavkaste brane prodam. ☎ (068)21-143. 10592

TRAKTOR IMT 539, letnik 1996, 201 delovna ura, prodam. ☎ (068)42-654. 10606

MOLZNI STROJ Westfalia prodam. ☎ (068)76-291. 10540

CISTERNO CREINA, 2200-litrsko, in električni mešalec gnojnice prodam. Anton Gole, Stari trg 26, Trebnje. 10522

PRIKOLICO za prevoz živine prodam. ☎ (068)25-847. 10607

KUPIM

CERTIFIKATNE DELNICE Telekom, Intereurope, Dane, Gorenja, Komasa in ostale odkupimo z gotovino. ☎ (041)669-221. 9880

NAJVEČ NUDIMO za delnice Colorja, Pivovarne Union, Droge, Save, Gorenja, Krke, Petrova, Kolinske C in ostalih privatizacijskih delnic. Gorenjska borznoposredniška družba, ☎ (064)380-100. 10276

DELNICE SKLADOV in podjetij odkupujemo. Gotovina takoj na domu! ☎ (041)676-170 ali (061)575-287. 10405

DELNICE TELEKOMA, Žita, Uniona, Belinke, Gorenja, Intereurope in ostale odkupim z gotovino po najvišjih cenah. ☎ (061)168-35-76 ali (0609)648-648. 10600

DELNICE TELEKOMA in ostale ugodno odkupim. ☎ (068)324-297. 10602

SMUČI, dolžine 175 cm, in pancarje št. 43 kupim. ☎ (068)67-587, zvečer. 10527

MOTORNÁ VOZILA

R 5 CAMPUS PLUS, letnik 1991, bel, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)24-374 ali (0609)628-851. 10334

WV TRANSPORTER 2.4 D, letnik 1995, registriran do 8/98, bel, prvi lastnik, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)51-461 ali (041)680-677. 10524

OPEL VECTRO, letnik 1992, prodam ali menjam. ☎ (068)326-006. 10538

GOLF SX D, letnik 1988, registriran do 23.6.1998, 3V, in menjalnik za opel vectro 2.0 avtomatik prodam. ☎ (068)89-192. 10543

TOVORNO VOZILO Z 80-10, letnik 1985, odlično ohranjeno, prodam. Božo Butalin, Ob Težki vodi 32, Novo mesto, ☎ (068)27-679. 10546

SEAT TOLEDO, letnik 1993, prodam. ☎ (068)79-714, Marjeta. 10560

KIA SEPHIA SLX HB 1.5, letnik 9/97, 1700 km, spojler, blokada motorja, kljuka, prodam. ☎ (0608)20-078. 10561

126 P, letnik 1989, zelo ohranjen, prodam. ☎ (068)42-625. 10566

MURN AVTOSERVIS

Resslova 4, 8000 Novo mesto
tel./fax: 068/24-791

CENTER SUZUKI

- prodaja vozil
- rezerv. deli in dodatna oprema
- servis
- kleparske in ličarske storitve
- ugodni krediti T + 6%

*
Pripeljite stari MARUTI
in odpeljite novi ALTO!
*

Izjemno ugodne novembrske cene:

BALENO 1.3 GL 3V 19.990 DEM
BALENO 1.3 GL 4V 21.990 DEM
VITARA VX 3V od 32.990 DEM
VITARA VX 5V od 34.990 DEM

POČITNIŠKE PRIKOLICE
Odkup za gotovino in prodaja.
Campus, d.o.o.
Tel. 061/123-28-62
Mob. 0609/622-896

GOLF D, letnik 10/89, model 1990, bel, zelo dobro ohranjen, registriran za celo leto, prodam za 8800 DEM ali v zameno v račun vozilo (do 2000 DEM). ☎ (041)682-828. 10570

AUDI 80 GLD, letnik 1983, prevoženih 138.000 km, odlično ohranjen, registriran do 28.10.1998, prodam. ☎ (068)325-750, ob 20. uri. 10583

OPEL KADETT 1.3 S limuzina, letnik 12/87, prodam. ☎ (068)65-428. 10586

GOLF II D, letnik 1987 prodam ali v zameno za manjše vozilo. ☎ (0608)59-095. 10590

NISSAN SUNNY, letnik 1988, na novo registriran, prvi lastnik, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (068)85-697. 10531

R 4 GTL, letnik 1987, registriran do 11/98, ohranjen, prodam. ☎ (0608)59-441, dopoldan. 10557

ASTRO CARAVAN 1.7 D, letnik 1994, prodam. ☎ (068)341-585. 10548

R 5 FIVE, letnik 1996, prva registracija 6/97, 8000 km, prodam. ☎ (068)23-894 ali (061)172-32-31, dopoldan. 10596

DAIHATSU, rdeč, letnik 1980, prva lastnika, 80.000 km, registriran do 11/98, prodam. ☎ (068)27-857 ali (0609)616-147. 10604

R CLIO 1.2 RT, registriran do 3/98, centralno daljinsko zaklepanje, temna stekla, električni pomik stekel, avtoalarm, prodam. ☎ (068)79-831. 10601

OPEL KADETT, letnik 1970, prodam. ☎ (068)24-903. 10530

BMW 316, letnik 10/87, model 1988, z dodatno opremo, lepo ohranjen, ugodno prodam. ☎ (068)325-671. 10595

GOLF III 2.0, letnik 1992, rdeč, z vso dodatno opremo, tudi klima, dobro ohranjen, prodam za 19.200 DEM. ☎ (068)23-909. 10576

GOLF III 1.9 D, letnik 11/92, 5V, rdeč, 60.000 km, odlično ohranjen, prodam. ☎ (0608)78-206. 10568

JUGO KORAL, letnik 1988, dobro ohranjen, registriran do 6/98, prodam. ☎ (0608)75-405. 10599

JUGO 45, letnik 1990, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ (061)804-193. 10554

TOMOS AVTOMATIK, zelo malo vožen, prodam. ☎ (068)81-332. 10567

FIAT PANDO 4x4, letnik 1994, vinsko rdeče barve, drugi lastnik, prodam. ☎ (068)42-292. 10599

POHIŠTVO

KUPUJEMO in prodajamo rabljeno stanovanjsko opremo. ☎ (068)325-523 ali (061)33-94-54, Wisdom. 9624

POSEST

V NEPOSREDNI BLIŽINI Krškega prodajam parcelo (njiva, travnik), cca 3950 m², za 3.000 DEM ali menjam za rabljen avto. ☎ (061)723-505. 10528

STAREJŠO HIŠO s 5 a zemlje prodam ali zamenjam. ☎ (068)76-229, zvečer. 10550

ŠMARJETA, vas, 2 km od tople, v novem, urejenem naselju prodamo nedograjeno, delno vseljivo hišo (telefon, asfalt) za 105.000 DEM. ☎ (061)817-204 ali (068)73-334. 10580

NA MIRNI prodamo zaradi selitve hišo z urejeno okolico. Majda Krojcs, ☎ (068)47-211 ali (0609)644-144. 10588

VSELJIVO HIŠO med Poljčani in Majšperk prodam za samo 59.000 DEM. ☎ (062)830-373. 10605

HIŠO v središču Žužemberka prodam ali zamenjam za manjšo garsonjero v Ljubljani. ☎ (061)127-33-70. 10614

HIŠO z vrtom v Krmelju prodam. ☎ (0608)84-018. 10315

VINOGRAD v Blatnem pri Piščah, 400 trt, prodam za 3000 DEM. ☎ (0608)51-094. 10585

BIVALNI VIKEND, 9 X 10 m, pri Kostanjevici na Krki, vseljev, vinograd, njivo, sadovnjak, travnik 17.000 m² prodam za 140.000 DEM. ☎ (041)692-630. 10536

V CENTRU Črnomlja prodam enonadstropno hišo s poslovnim lokalom. ☎ (064)634-140. 10563

PREKLICI

VERA MAVSAR, Igljen 6, Novo mesto, prepovedujem Francu Avscu, Dolž, Ravniča 8, vsak dostop po moji zemlji ter da me napada po ulicah. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. 10565

MARTIN ŠTANGELJ, s.p., Novo mesto, prenehaj z avtoprevoznostvom z 30.11.1997. 10533

RAZNAŠALEC - KOLPORTER Marjan Šinkovec, s.p., Goriska vas pri Škocjanu 1, z 31.12.1997 preneha z delovanjem. 10523

PRODAJ

KAVLJI za obešanje mesa (za samo 1900 SIT vam po pošti pošljemo komplet 24-ih kavljcev). Poštnino plačamo mi! ☎ (062)810-174 ali (062)810-538. 10529

BELO VINO poceni prodam. ☎ (068)52-603. 10558

30 LITROV žganja ugodno prodam. ☎ (068)27-586. 10579

GARAŽO v Črnomlju prodam. ☎ (068)51-514. 10521

medle
POLEG PROGRAMA SENČIL
SEDAJ ŠE
PVC
OKNA IN VRATA
ŠENTJERNEJSKA CESTA 13
8000 NOVO MESTO
TEL.: 068/323-673, FAX: 068/341-673

NOVO garnituro posode AMC, srednje, prodam. ☎ (068)87-437. 10612

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 2 KW, prodam. ☎ (068)325-885. 10537

KOMPLETEN MOTOR za jugo 45 prodam. ☎ (068)324-632. 10581

DOBRO OHRANJEN stroj za izdelavo zobotrebcev prodam. ☎ (068)321-395. 10552

KOMBINIRAN VOZIČEK Inglesina in otroško posteljico z jogijem prodam. ☎ (068)321-345. 10516

RAZŽAGANA DRVA, bukova in gabrova, ugodno prodam. ☎ (068)322-172. 10608

DOMAČE ŽGANJE prodam. ☎ (068)47-658. 10532

TOČILNI PULT - šank, dolžina 3 m, višina 1.27 m, širina 0.70 m, prodam. ☎ (068)76-442. 10613

PLOHE rdečega bora, debeline 3, 5 in 8 cm, prodam. ☎ (068)76-251. 10582

HLEVSKI GNOJ in prašica za zakol prodam. ☎ (068)73-286. 10562

ŽGANJE SLIVOVKO in sadjevec ugodno prodam. ☎ (068)59-211. 10611

RAZNO

POZOR! Če imate težave z izpadanjem las, uporabite Brezolin plus. Naročila sprejemamo na ☎ (063)763-346. 10416

V NOVEM MESTU na ugodni lokaciji oddamo v najem pisarniški prostor v izmeri 25 m² ter poslovni prostor v izmeri 10 m². Možna je uporaba večjih parkirnih prostorov. Avto moto Novo mesto, d.o.o., Zwitterova 1, Novo mesto, ☎ (068)322-159. 10474

ZASTEKLUJEMO vse vrste balkonov, teras, vetrolobov in opravljamo ostala steklarska dela. ☎ (061)272-381 ali (041)679-168. 10520

VEDEŽEVANJE V ŽIVO nonstop! + (090)43-16, Marija, (090)43-92, Romana. Štik phono 56 SIT/min. 10542

GARAŽO ali pokrit prostor za avtomod (dolžina 6.5 m, višina 3.5 m), najamem. ☎ (068)315-520 (Revov). 10574

HLADILNIKE, zamrzovalnike in pralne stroje Gorenje, LTH, Končar, popravljamo na domu. ☎ (068)21-934. 10575

SANACIJE DIMNIKOV z vgradnjo nerjavečev cevi izvajamo strokovno in konkurenčno! Desetletna garancija! Informacije in naročila vsak dan od 7.30 do 9. ure na ☎ (068)341-429. 10589

ŠTUDENTKA inštruirala matematiko za srednjo šolo. ☎ (068)24-156. 10594

PIANINO z veseljem, spoštovanjem in razumevanjem brezplačno odpeljem. ☎ (068)21-588. 10517

MATEMATIKO in angleščino inštruiram za osnovno in srednjo šolo. ☎ (068)21-588. 10599

SLUŽBO DOBI

KUHARJA ali kuharico z izkušnjami zaposlimo v gostilni v Novem mestu. Delo je izmensko, nedelje proste. Zaposlimo tudi natakario v Dolenjskih Toplicah. ☎ (041)637-352. 10417

DELAVCA za kmetijska dela in delo v toplotni maščobni proizvodnji. Mesarstvo Pavel Bobič, Škocjan. 10541

DELO DOBI dekle v strežbi. Kava bar Oaza, ☎ (041)617-842. 10564

REDNO ZAPOSIM dekle v gostinstvu. ☎ (068)41-089. 10571

VARUŠKO - gospo brez obveznosti, ki ima rada otroke, za varstvo na domu enoletnega sina iščem. ☎ (0608)70-343. 10534

KV NATAKARICO IN KV kuharico, lahko pripravnica, zaposlim. ☎ (0609)647-179. 10569

Honorarno zaposlim natakario za popoldansko delo, informacije na ☎ (068)75-299. 10579

SLUŽBO IŠČE

V DOPOLDANSKEM ČASU iščem delo (čiščenje blokov, lokalov, pomoč starejšim ljudem v gospodinjstvu). Šifra: Jesen. 10525

STANOVANJA

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu najamem. ☎ (068)76-707. 10569

V NOVEM MESTU na Ul. Slavka Gruma prodam stanovanje, komfortno, 38 m², in atrij. ☎ (061)140-11-67. 10597

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

MIRA
frizerski salon
Mira Rustja, s.p.
Marjana Kozine 3
Novo mesto
*
naročila po
☎ 068/22-361

ŽIVALI

PRAŠICA, težkega 170 kg, prodam. ☎ (0608)75-400. 10539

JAGNICE IN ovne za nadaljnjo vzrejo, iz kontroliranega tropa JSR, prodam. ☎ (0608)84-321. 10547

TELICO SIVKO, brejo 3 mesece, prodam. ☎ (068)44-577. 10578

6 PUJSKOV, starih 10 tednov, prodam. ☎ (068)81-867. 10603

KOZLIČKA in kozla za pleme, prikolico gnoja in med prodam. Anton Gorše, Ručetna vas 18, Črnomelj. 10584

KRAVO SIVKO, drugi brejo 5 mesecev, prodam. ☎ (068)30-242. 10555

3 PRAŠICE, težke 140 do 160 kg, prodam. ☎ (068)65-694. 10609

MANA
turistična agencija
MANA, d.o.o.
Kandijska 9
Novo mesto
☎ 068/321-115, 342-136

UGODNI SMUČARSKI PAKETI:

samo 9 ur do Val Thorensa!

NOVOLETNI PROGRAMI:

Budimpešta • 3 dni – od 169 DEM dalje

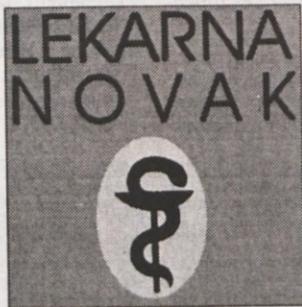
Praga • 4 dni – od 199 DEM dalje

Amsterdam • 6 dni – od 369 DEM dalje

Atene • 8 dni – od 499 DEM dalje

Sejšeli • Rdeče morje • Tajsko • Bali • in še in še ...

POHITITE S PRIJAVAMI!

LEKARNA NOVAK

obvešča vse svoje stranke,
da je parkiranje
na ploščadi Novega trga
15 minut BREZPLAČNO!

(Ob vstopu založite 100 SIT, ki vam jih
ob izstopu vrnejo.)

**HOBY
PROGRAM**

d.o.o., GROSUPLJE

LESNI CENTER
PRODAJA LESNIH
REPMATERIALOV

- * IVERAL - domačih in tujih proizvajalcev
- * IVERNE PLOŠČE
- * ULTRAPAS
- * LAMINATI MAX - uvoženi
- * MEDIAPAN
- * ULTRALES
- * PANEL PLOŠČE
- * OPAŽNE PLOŠČE
- * BUKOVE VEZANE PLOŠČE
- * VEZANA PLOŠČA Z NEDRSEČO
- * POVRŠINO (za kamione in dostavna vozila)
- * ZAKLJUČNE LETVE (talne, stropne)
- * KUHINJSKI PULTI

SKLADIŠČE IN PRODAJA
GROSUPLJE, Taborska 24
(nasproti pošte)

Tel./fax: 061/761-194

GSM: 041/630-527

Delovni čas: pon.-pet.: 8.00-16.00

SLOVENSKI LUNIN KOLEDAR 1998

Leto 1998 bo v znamenju Merkurja, ki je bil po
astromitološkem izročilu bog trgovcev in prevarantov. In ker
se Slovenci radi ukvarjamo s trgovino, si pravočasno
zagotovite Lunin koledar Mete Malus.
Poleg setvenega koledarja, ugodnega časa za klanje živine,
sečnjo lesa, parjenje živali, hujšanje, dnevna opravila ter
neugodnega časa za operacije vas bo letos koledar razveselil
še s horoskopom in najugodnejšim časom za ljubezen.
Koledarju bo tudi tokrat priložen kupon, ki ga lahko
izpolnite z osebnimi rojstnimi podatki in pošljete na naš
naslov, Meta Malus pa vam bo brezplačno izračunala, v
katerem znamenju je bil Merkur, ko ste se rodili, in vam
pojasnila, kaj to pomeni, kako vpliva na vaše življenje po
delovni in čustveni plati, ter vam namignila, na kaj ne bi
smeli pozabljati – ali česa bi se bilo koristno odvaditi, da
boste izrabili vse dobre vplive Merkurja in se ogibali
njegovim manj prijetnim pastem.
Cena koledarja je 840 SIT, za stalne naročnike pa je 15%
cenejši (v ceno nista všteta 20% prometni davek in poštšina).
Če želite postati stalni naročnik, označite to na naročilnici.
Koledar boste prejeli po pošti s priloženo položnico za plačilo.

Vse naročilnice sprejemamo do razprodaje koledarja
na naslov:

ČZD KMEČKI GLAS Železna c. 14, 1000 Ljubljana
ali 24 ur na dan po telefonu 061/173-53-79

Podpisani (ime in priimek):

Naslov:

Pošta:

Želim postati stalni naročnik Luninega koledarja
(označite s križcem) ☐

Datum:

Podpis:

RADIO
UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, tel./fax: 061 855 666

KRKA ZDRAVILIŠČA

KRKA ZDRAVILIŠČA, d.o.o.
NOVO MESTO

V Zdravilišču Dolenjske Toplice

vabimo k sodelovanju

TURISTIČNEGA ANIMATORJA

Od kandidatov pričakujemo:

- višjo ali srednjo šolo turistične, ekonomske, gostinske ali druge družboslovne usmeritve,
- najmanj eno leto ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje nemškega jezika, zaželeno je tudi znanje angleškega jezika,
- veselje do dela v gostinsko-turistični dejavnosti,
- organizacijske sposobnosti pri delu z ljudmi,
- ustvarjalnost, prijaznost in komunikativnost.

Vse, ki vas dinamično delo turističnega animatorja zanima in
ustrezate zahtevam, vabimo, da pošljete pisne prijave z dokazili
v 8 dneh na naslov: KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto,
Kadrovska služba, Šmarješka cesta 6, 8000 Novo mesto.
Dodatne informacije dobite na telefon: 068/312-566.

JENEWEIN

iskanje in selekcija kadrov

Bundy je priznana mednarodno in v svetovnem merilu
vodilno podjetje na področju sistemov za prenos tekočin
za avtomobilsko industrijo.

Za njihovo novo proizvodno tovarno hidravličnih
zavornih cevni sistemov v Novem mestu iščemo

DIREKTORJA PODJETJA

Vaše glavne naloge bodo zagon proizvodnje ob pomoči matičnega podjetja, zaposlovanje novih
sodelavcev (približno 10), vodenje proizvodnje in predstavljanje podjetja navzven. Kandidati
morajo imeti vsaj višješolsko izobrazbo tehniške smeri, biti morajo samostojni, odločni,
ambiciozni in pripravljeni delati v timskega vzdušju. Prednost imajo kandidati z delovnimi
izkušnjami na področju strojništva, organizacije in vodenja proizvodnje - idealno na področju
avtomobilске industrije. Znanje angleškega jezika je nujen pogoj. Ponujamo vam
stimulativno plačo in možnost kariere v mednarodnem podjetju.

Kandidate vljudno vabimo, da nam v 14 dneh pošljejo podroben življenjepis v angleškem jeziku.

Jenwein, podjetje za iskanje in selekcijo kadrov, d.o.o.,
Gospodetska 5, 1000 Ljubljana
tel.: (061) 126 47 53, faks: (061) 133 40 87

Partnerji EUROSEARCH CONSULTANTS - TISP

VI NAM – MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila!
Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

ULTRAZVOK –
prim. dr. Marko DEMŠAR
in sodelavci

Pregledi v specialističnih ordinacijah v Ljubljani (Center Murgle in
Bežigrad) vsak dan od 7. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure.
Naročanje: ☎ 061/33-43-88 in 13-29-199

RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji **WINDOWS, WORD, EXCEL** in
INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto.
Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

PANASONIC FAKSI, TELEFONI, GSM
FENIX TRADE, d.o.o.
Kandijska 20, Novo mesto

faksi na navaden papir 97.900 + p.d. – telefoni žični in brezžični –
GSM EB-G500 samo 74.900 + p.d. – vse na obroke –
☎ 068/322-126, fax: 068/322-145

Trgovina BREZA
Metlika
☎ 068/58-460

Material za vodovod, ogrevanje, elektriko in velika izbira vijakov na novi
lokaciji v Gubčevi ul. 2 (pred tovarno Beti). Prodaja na črke!
Delovni čas: od 7. do 19. ure. Za gotovino popusti do 35%.

AVTOHIŠA BERUS
WV, AUDI

TESTNA VOZILA AUDI A3 1.8, AUDI A4 1.6 s klimo, AUDI A6 1.8T,
SHARAN CARAT VRG, POLO VARIANT, ugodno! ☎ 068/342-360, 25-098

**VELIKA NAGRADNA AKCIJA
za naročnike DOLENJSKEGA LISTA**

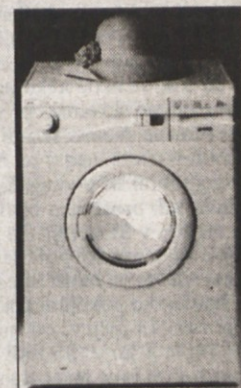
V veliki "družini" naročnikov in bralcev Dolenjskega lista ni nikoli nihče preveč. Da
bi vsak četrtek v letu prejelo vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere
blizu sto tisoč ljudi, še več naročnikov, smo pripravili veliko nagradno akcijo.

Kdor se bo s spodnjo naročilnico (pošlje naj jo na naslov Dolenjski list, Glavni trg 24,
8000 Novo mesto, p.p. 212) pridružil številnim naročnikom, bo do novega leta časopis
prejemal brezplačno, po plačilu naročnine za naslednje leto pa mu bomo poslali knjigo
in koledar, ki si ju bo izbral na spodnji naročilnici.

S tem akcije kajpak še ne bo konec,
najbolj "vroče" bo po novem letu, ko
bomo med novimi naročniki izžrebali
dobitnika **hladilnika,**

med starimi naročniki, ki bodo imeli
plačano naročnino za letos, pa se bo
nekdo razveselil
pralnega stroja.

Ena nagrada ni nobena, poreče kdo,
zato za nove in stare naročnike že
pripravljamo še več manjših nagrad.
Komu bodo pripadle, bo določil žreb.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

ime in priimek: _____ upokojenec: _____ da _____ ne _____

naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

pošta: _____

Izjavljam, da naročilo res velja zame najmanj za eno leto, nato pa dokler naročnine ne bom
odpovedal. Naročnino bom plačeval osebno ali s položnico, ki mi jo bo poslal Dolenjski list.
Za nagrado v naročniški akciji sem izbral (obkrožite knjigo in koledar):
knjigo: _____ koledar: _____

- Tone Jakše: DOLENJSKI OBRAZI
- Jože Dular: SMEH NA PREPIHU

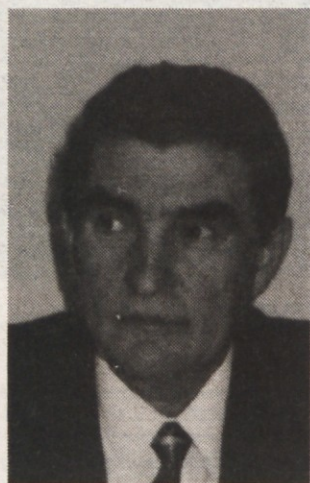
- setveni stenski koledar
- umetniški stenski koledar

kraj: _____

datum: _____

podpis: _____

Franc Bratanič

polniti želje. Nad območno obrtno zbornico je namreč krovna Obrtna zbornica Slovenije in vlada z ministrstvi, ki vsako po svoje "s šibo udarja", kot pravi Bratanič, "ne samo po obrtnikih, ampak po vsakem od nas."

Priljubljeni izrek, udomačen med ljudmi: "Lahko vam obrtnikom!" je po Brataničevem mnenju zavajajoč in lahko tudi krivičen. "Obrtnik dela in zasluži in država od njega pobira davke. Če več dela in več zasluži, ima tudi država več od njega. Skupna korist je torej sorazmerno večja. Ob tem je pomembno še nekaj. Obrtnišvo lahko ob razpadanju nekdanjih velikih podjetij zmanjšuje brezposelnost."

Predsednik brežiških obrtnikov je tako prepričan tudi zaradi svoje izkušnje. Ko se je 1970. leta vrnil iz Nemčije v rojstni Bukošek pri Brežicah, je namreč začel delati kot zasebni avtoprevoznik. V tej dejavnosti je bil najprej obrtnik in potem podjetnik.

Za letos upokojenega Brataniča sta pomenila avtomobil in prevoznikstvo več kot le posel. Za krmilo avtomobila je sedal s posebno pozornostjo stroju pod seboj in okolici. Znano je, da je po vrnitvi z dolge vožnje doma prej očistil avtomobil, kot pa šel na kosilo. Če mu ukvarjanje z avtom pomeni življenjski hobi, je njegov konjiček tudi vinogradništvo in skrb za vino v lastni kleti, v kateri včasih posedi s prijatelji.

Vprašanje: "Ali ste bogataš?" se Bratanič ne izogne, ampak nanj odgovori: "Sem. Imam zdravje, urejeno družino, urejeno domačijo, vinograd in vikend. Ni vse v denarju, velikokrat je pravo bogastvo zadovoljstvo."

V Brataniču, kmečkem sinu, bi lahko zasledili nekaj tiste solidarnosti, ki se v družbi ne plačuje. Že veliko prej, preden so ga izvolili za predsednika obrtnikov, se je posvečal t.i. družbenemu delovanju v Bukošku: tam je bil predsednik mladinskega aktiva in pozneje predsednik gasilskega društva, zdaj je že več let član sveta KS Zakot-Bukošek. V svojem dolgoletnem delovanju je leta 1940 rojeni Franc Bratanič prinesel tudi vrsto priznanj, med drugimi tudi oktobrsko nagrado občine Brežice za leto 1996 za zasluge za razvoj obrti.

Bratanič je prepričan, da obrtniki priznavajo zbornico za svojo ustanovo, in hkrati ve za veliko primerov, ko območna obrtna zbornica obrtnikom ne more iz-

Izlet naročnikov Dolenjskega lista in prednovoletno rajanje

Od Muljave do Grofije

Zadnji letošnji izlet bomo združili s prednovoletnim rajanjem na turistični kmetiji Grofja na Viru pri Stični.

Na pot se bomo odpravili 13. decembra ob 8. uri z novomeške avtobusne postaje. Najprej si bomo na Muljavi ogledali rojstno hišo Josipa Jurčiča, v Litiji krajevne znamenitosti in na gradu Bogenšperk posebnosti in lepote Valvasorjevega gradu.

Kosilo na Grofiji bo predvidoma ob 14. uri, po kosilu pa veselo rajanje, srečelov in še marsikaj.

Ker je število udeležencev omejeno, se prijavite čimprej, najkasneje do ponedeljka, 8. decembra, morebitno odpoved pa sporočite pravočasno.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 3.900 tolarjev, za druge pa 4.900 tolarjev.

Ne pozabite! Zadnji rok za prijavo je ponedeljek, 8. december, na telefonskih številkah: 068/321-115, 342-136

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST
in
MANA
turistična agencija

Zdravje je le v kozarcu vina

Izšel je knjižni prvenec novomeškega primarija dr. Petra Kapša o vinu in zdravju. Poglavitno je zelo zmerno pitje - Pestra predstavitev v gostilni Na hribu

NOVO MESTO - Čas okoli martinovega je bil gotovo primeren izbran za predstavitev knjižne novosti, ki govori o vinu. Pri novomeški založbi Erro je namreč izšla knjiga primarija dr. Petra Kapša Vino in zdravje. Lepo oblikovano in pozornosti vredno publikacijo so predstavili v petek, 14. novembra, v gostilni Na hribu.

Predstavitve se je udeležilo izredno veliko obiskovalcev, ki so lahko prisluhnili besedam avtorja knjige dr. Kapša, založnika in oblikovalca Tonija Vovka ter enologa dr. Julija Nemanica. Pogovor je vodil Rudi Škof, za popestritev večera pa so poskrbeli recitator Smiljan Trobiš, citrar Rudi Mlinarič in kvartet Amulet, kasneje pa še oktet Adoramus, ki je s pesmijo pospremil posaditev lipe na dovozni poti do gostilne. Lipo je posadil avtor knjižne novosti, obred pa naj bi postal tradicionalen ob predstavitev knjig Na hribu. Predstavitveni del večera je zaključil enolog metliške Vinske kleti Anton Pezdirc s pokušnjo vin iz metliške Vinske kleti.

Knjiga dr. Kapša govori o slabih in dobrih platih uživanja vina, njen osnovni namen pa je, da bi prispevala h kulturnejšemu pitju te med Slovenci tako priljubljene pijače. Če smo že "mokra" dežela in ljubitelji vina, potem to dobro uživajmo tako, da bo nam v korist in prid. Vino kot plemeniti dar prirode, ki ga človeštvo poz-

na že tisočletja, si kulturno uživanje in spoštovanje nedvomno tudi zasluži, saj je po Plutarhu "med pijačami najkoristnejše, med zdravili najokusnejše in med hrano najprijetnejše". Da je vino pijača, je splošno znano, da je tudi hrana, že precej časa prav zavzeto razlagajo naši vinogradniki, enologi in gastronomi, da je lahko tudi zdravilo, pa je novejša in dokaj sporna trditev, saj se vina in alkohola sploh drži, žal, s prakso prepogosto potrjen sloves uničevalca zdravja.

Vendar nove raziskave dokazujejo, da zmerno pitje vina lahko pripomore k zdravju, čezmer-

no pa seveda vodi v prezgodnjo smrt. Raziskovalci in z njimi avtor knjige posebej poudarjajo, da so koristni učinki vina povezani le z zmernim pitjem, kozarec ali dva pri jedi. In ker dr. Kapš v svoji knjigi ob vsem spoštovanju in ljubezni do vina prav nič ne skriva, kaj vse slabega prekomerno uživanje alkohola naredi, se ni bati, da bodo njegovo delo brali narobe. Predvsem bi knjigo Vino in zdravje morali brati in se iz nje kaj naučiti. To niti ne bo težko, saj dr. Kapš piše zelo poljudno, za vsakogar razumljivo, knjiga pa je opremljena z množico slikovnega gradiva.

M. MARKELJ

ZANIMIVA PREDSTAVITEV - Knjižno novost Vino in zdravje so pospremili med bralce na prijetni predstavitvi v gostilni Na hribu. Na sliki (od leve proti desni): založnik Toni Vovko, avtor dr. Peter Kapš, povezovalac Rudi Škof, v ozadju desno kvartet Amulet. (Foto: MiM)

Od wiandote do sumatre in bojovníka

Jože Mikec goji pasemske kokoši že 20 let - Z njimi na razstavah malih živali dosega najvidnejša mesta - Sinova gojita golobe pasme king in kunce pasme francoski ovnič

MALI SLATNIK - "Nekateri svoj prosti čas izkoristijo za obdelovanje vinograda ali za kaj drugega, sam pa sem se odločil za gojenje kokoši," pravi Jože Mikec z Malega Slatnika. In da po dvorišču ne bi hodile le običajne kure nesnice, se je že pred dvema desetletjema odločil za spremembo. Po svetu namreč gojijo vse mogoče pasme kokoši od bojovniških do okrasnih, ki sicer nimajo uporabne vrednosti, imajo pa določene standarde, in približeva-

nje tem gojiteljem okrasne perutnine je poseben izziv. Tudi za Jožeta.

Sprva je gojil jerebičaste italijanke, ko pa so v Novem mestu gojitelji pred štirimi leti združili v društvo gojiteljev pasemskih malih živali Krka, se je njegova jata povečala in postala pestrejša, zanimanje pa še večje, saj si v društvu izmenjujejo izkušnje, obiskujejo in sodelujejo na razstavah doma in po tujini, pa tudi sami jih pripravljajo.

Tako imajo danes pri Mikčevih 10 pasem različnih kokoši, njihovo število pa se čez poletje povz-

ne tudi na 150. Jože se je odločil za pasme, kot so wiandota, veliki in pritlikavi moderni angleški bojovník, sumatra, pritlikavi feniks - petelin ima celo več kot pol metra dolg rep, ali na primer celo človeku nevarna malajska bojovníca.

Pričakovanja, da bi z gojenjem okrasne perutnine obogatel, so v Sloveniji zgolj sanje, saj takšne živali pri nas nimajo posebne vrednosti, stroški pa so ogromni, ne le za investicije, kot so na primer električni valilnik in redno zdravstveno varstvo, pač pa je velik strošek tudi hrana, saj jo kokoši letno porabijo skoraj 5 ton. Okrasnih kokoši sami ne jedo. "Raje jih poklonim, kot da bi jih sami pojedli," pravi Jože, za zakol pa gojijo bele piščance. Sicer pa perutnina ni edini družinski hobi na sicer srednje veliki Mikčevi kmetiji. Starejši sin Andrej namreč skrbi za kunce francoske ovniče, mlajši Matic pa za golobe pasme ameriški king.

T. GAZVODA

S PRITLIKAVIM BORCEM - Jože Mikec z Malega Slatnika s pritlikavim modernim angleškim borcem. (Foto: T. G.)

FILMI ŠTUDENTOV

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov priredi jutri, 21. novembra, ob 20.30 v dvorani Hotela Krka filmski večer študentov AFRFT. S kratkimi filmi se bodo predstavili: Žarko Lužnik, Igor Šmid, Zoran Živulović, Janez Lapajne, Martin Srebotnjak in Boštjan Mašera.

LUTKE O LUTKAH

NOVO MESTO - V veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca bo jutri, 21. novembra, ob 9. uri dopoldne lutkovna predstava Hopa hop. Alenka Pirjevec in Jernej Slapernik bosta z lutkami gledalce popeljala v svet lutk. Prireditev je primerna tako za otroke kot vse, ki se ukvarjajo z lutkami.

GENETOV SLUŽKINJI

NOVO MESTO - V Domu kulture bo v ponedeljek, 24. novembra, ob 19.30 uri gledališka predstava Jeana Geneta Služkinji v režiji Janusza Kice. V glavnih vlogah nastopajo Brane Šturbej, Alojz Svete in Radko Polič.

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot
Slavka Klančičarja

Smola

Na ekskurziji novomeških gozdarjev po Italiji so imeli fotoamaterji precej dela. Posebno navdušen je bil gozdarski tehnik Franc Kopic, ki je kar iz avtobusa lovil v objektiv zanimive motive. Sopotniki pa so ga še z glasnimi vzkliki vzpodbujali, če je kaj posebno lepega - prišlo mimo.

Pri nekem krajšem postaniku se mu je manjša skupina priporočila za edinstven posnetek. Ko so potrpežljivo čakali, da bodo zaslišali tisti, škloc!, pa se je oglašil Kopic s skrušenim glasom:

"Na, sedaj je pa zmanjkalo filma."

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Zgrožena, da hoče biti nekdanji domobranec predsednik Slovenije - Cesta bo dobila beli asfalt - Za "hišo strahov" so krivi begunci - Vrsta odmevov na članke o Tekstilu iz Adlešičev

Starejša bralka iz okolice Bučke je pretresena povedala, da celo noč ni spala in je vmes jokala, ko je prebrala, da bi bil nekdanji domobranec rad slovenski predsednik. "Nam so Nemci skoraj pred očmi ubili očeta, sedaj pa bi njihovi domobranci pomagali, ki so streljali tudi proti nam otrokom, radi vladali v Sloveniji. To je pa preveč! Pa še to bom povedala: 23 let sem vdova, po možu sem dobivala borčevsko pokojnino, nazadnje je bilo 13 jurjev, od lani pa dobivam le 4 jurje. So tudi tu ta beli in ta črni tako lačni, da so mi morali požreti še to?"

Franc M. z Vrha pri Trebelnem je poklical zaradi kilometerskega odseka ceste Vrh - Čilpah, ki so jo razkrpali, da bi jo asfaltirali, potem pa pustili. Po njegovem bo prej kot ta pravega dočakala beli

asfalt, sneg.

Leopold K. iz Črnomlja se je odzval na članek "Občina prevzela hišo strahov", objavljen na 4. strani 45. številke Dolenjskega lista. Bralce bi rad opozoril, da nekdanje vojaške ambulate niso razdejali in uničili sosedje oziroma domačini, pač pa so to storili begunci, sedaj pa bo morala Bela krajina zbrati toliko več denarja, da bo varstveno-delovni center sprejel prve varovance.

Janez Š. iz Črnomlja je tudi dobro prelistal časopis. Janši in Peterletu svetuje, naj, če že razčisti preteklost, razčisti tudi dogodke iz novejših zgodovine, kjer pa bi se našli tudi njuni grehi in napake njunih somišljenikov. Glede propadla tekstilne tovarne v Adlešičih svetuje policiji, naj se pozanima, kje so ljudje, ki so tovarno prignali do propada in kako se sedaj okoriščaj z nagrabljenim. Tudi okoli rudnika Kanižarica bi se dalo raziskovati. Medtem ko nekateri, ki so vodili propadla podjetja, še vedno dobivajo po pet in več tisoč mark plače, on za 40 let delovne dobe s srednješolsko izobrazbo dobiva pokojnino za

okroglih 50 tisoč tolarjev.

Nekdanja delavka Tekstila iz Adlešičev je prav tako z grenkobo spregovorila o propadu svojega nekdanjega podjetja in je pohvalila Vido Novak, ki je zadevo natančno razložila tudi v pisnih bralcev. Zanima jo, kje so ljudje, ki bi morali ukrepati in rešiti usodo 39 prizadetih, med katerimi so večinoma ženske. Kako je mogoče, da lahko nekdo naplahta delavce, da vzamejo kredite za lastninenje podjetja, potem pa ostanejo brez vsega, tudi brez dela, krivcev pa ni kaznovan, ampak z nakradnimi stroji in materialom v svoji delavnici dela naprej.

Tudi Rade se je oglašil v zvezi s članki o Tekstilu iz Adlešičev, kjer je bil tudi zaposlen. Ker se boji maščevanja, ga predstavljamo z drugim imenom. Povedal je, da je vse zapisano res, sprašuje pa se, če bo kdo kdaj odgovarjal za svoja dejanja in kako je mogoče, da nekdanji direktor Čikič še naprej dela nekaznovano in na črno zaposluje delavce, prijavljene na zavodu za zaposlovanje.

I. V.

ARS RAMOVŠ

Oslo, London, Pariz, Tel-Aviv, Frankfurt, Praga, Madrid, Dunaj, Perugia in Amsterdam so kraji, od koder prihajajo naši vrhunski umetniki v juliju 1998. Na Aronovih viteških igrah pa spektakularen sežig čarovnice in dvoboji s turnirsko sulico. Vljudno vabljeni!

(061) 125 33 66

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristihnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

"Z vami želim deliti upanja, radosti in odgovornost."

hilaran Kučan

ZA SPOŠTOVANO IN PRIJAZNO SLOVENIJO.